

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2023/959**z dnia 10 maja 2023 r.****zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz decyzję (UE) 2015/1814 w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 192 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Porozumienie paryskie ⁽⁴⁾, przyjęte w dniu 12 grudnia 2015 r. na podstawie Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) (zwane dalej „porozumieniem paryskim”), weszło w życie w dniu 4 listopada 2016 r. Strony porozumienia paryskiego uzgodniły, że ograniczą wzrost średniej temperatury globalnej do poziomu znacznie niższego niż 2 °C powyżej poziomu przedindustrialnego oraz podejmą wysiłki mające na celu ograniczenie wzrostu temperatury do 1,5 °C powyżej poziomu przedindustrialnego. To zobowiązanie zostało wzmocnione poprzez przyjęcie na mocy UNFCCC paktu klimatycznego z Glasgow w dniu 13 listopada 2021 r., w którym Konferencja Stron UNFCCC, służąca jako spotkanie Stron porozumienia paryskiego, uznała, że ograniczenie wzrostu temperatury do 1,5 °C pozwoliłoby zmniejszyć skutki zmiany klimatu o wiele bardziej niż ograniczenie do 2 °C, i postanowiła kontynuować działania na rzecz ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5 °C.
- (2) Pilna potrzeba utrzymania celu porozumienia paryskiego dotyczącego ograniczenia wzrostu temperatury poniżej 1,5 °C zyskała na znaczeniu w związku z ustaleniami Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu zawartymi w szóstym raporcie oceniającym, że można ograniczyć globalne ocieplenie do 1,5 °C tylko wówczas, jeżeli w ciągu tego dziesięciolecia natychmiast doprowadzi się do zdecydowanej i trwałej redukcji globalnych emisji gazów cieplarnianych.
- (3) Stawienie czoła wyzwaniom związanym z klimatem i środowiskiem oraz osiągnięcie celów porozumienia paryskiego stanowią sedno komunikatu Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (zwanego dalej „Europejskim Zielonym Ładem”).
- (4) Europejski Zielony Ład łączy w sobie kompleksowy zestaw wzajemnie wzmacniających się środków i inicjatyw służących osiągnięciu neutralności klimatycznej w UE do 2050 r., a ponadto określono w nim nową strategię na rzecz wzrostu mającą na celu przekształcenie Unii w sprawiedliwe i dostatnie społeczeństwo, żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, w ramach której wzrost gospodarczy będzie oddzielony od wykorzystania zasobów. Celem strategii jest również ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii oraz ochrona zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i negatywnymi skutkami związanymi ze środowiskiem. Transformacja ta w różny sposób dotyka pracowników z różnych sektorów. Jednocześnie transformacja ta obejmuje aspekty równości płci oraz ma szczególnie wpływ na niektóre grupy defaworyzowane i słabsze, do których należą

⁽¹⁾ Dz.U. C 152 z 6.4.2022, s. 175.⁽²⁾ Dz.U. C 301 z 5.8.2022, s. 116.⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 18 kwietnia 2023 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 25 kwietnia 2023 r.⁽⁴⁾ Dz.U. L 282 z 19.10.2016, s. 4.

m.in. osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, osoby wywodzące się z mniejszości rasowych lub etnicznych, a także osoby i gospodarstwa domowe o niskich i niższych średnich dochodach. Stwarza ona również większe wyzwania dla niektórych regionów, w szczególności borykających się z trudnościami strukturalnymi i peryferyjnych, oraz dla wysp. Należy zatem zagwarantować, że transformacja będzie przebiegać w sprawiedliwy i sprzyjający włączeniu społecznemu sposób, tak by nikt nie został pominięty.

- (5) W dniu 17 grudnia 2020 r. Unia przedłożyła na potrzeby UNFCCC swój ustalony na poziomie krajowym wkład (NDC), po jego przyjęciu przez Radę. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/87/WE ⁽⁵⁾, zmieniona, między innymi, dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/410 ⁽⁶⁾, jest jednym z wymienionych instrumentów, podlegających przeglądowi w świetle zwiększonego celu na rok 2030, w ogólnym opisie celu w załączniku do tego wniosku. W konkluzjach z 24 października 2022 r. Rada stwierdziła, że jest gotowa, jak najszybciej po zakończeniu negocjacji w sprawie zasadniczych elementów pakietu „Gotowi na 55”, zaktualizować, w stosownych przypadkach, ustalony na poziomie krajowym wkład Unii i jej państw członkowskich, zgodnie z pkt 29 paktu klimatycznego z Glasgow, aby pokazać, w jaki sposób ostateczny wynik zasadniczych elementów pakietu „Gotowi na 55” służy realizacji głównego celu unijnego uzgodnionego przez Radę Europejską w grudniu 2020 r. Ponieważ unijny system handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), ustanowiony na mocy dyrektywy 2003/87/WE, jest podstawą unijnej polityki klimatycznej i stanowi jej kluczowe narzędzie służące redukcji emisji gazów cieplarnianych w sposób racjonalny pod względem kosztów, zmiany w dyrektywie 2003/87/WE, w tym w odniesieniu do jej zakresu stosowania, przyjęte niniejszą dyrektywą, stanowią część zasadniczych elementów pakietu „Gotowi na 55”.
- (6) Niezbędność i wartość realizacji Europejskiego Zielonego Ładu stały się jeszcze bardziej oczywiste w świetle bardzo poważnych skutków pandemii COVID-19 dla zdrowia, warunków życia i pracy oraz dobrobytu obywateli Unii. Skutki te pokazały, że nasze społeczeństwo i nasza gospodarka muszą zwiększyć swoją odporność na wstrząsy zewnętrzne i wcześniej podejmować działania, aby zapobiegać skutkom wstrząsów zewnętrznych lub je łagodzić w sposób sprawiedliwy i dzięki któremu nikt, w tym osoby zagrożone ubóstwem energetycznym, nie zostaje pominięty. Obywatele Unii nadal wyrażają silne przekonanie, że dotyczy to w szczególności zmiany klimatu.
- (7) Unia zobowiązała się do ograniczenia do 2030 r. emisji netto gazów cieplarnianych w całej gospodarce Unii o co najmniej 55 % w porównaniu z poziomami z 1990 r. w ramach zaktualizowanego, ustalonego na poziomie krajowym wkładu, przedłożonego Sekretariatowi UNFCCC w dniu 17 grudnia 2020 r.
- (8) Przyjmując rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 ⁽⁷⁾ Unia utrwaliła w prawodawstwie cel polegający na osiągnięciu neutralności klimatycznej w całej gospodarce najpóźniej do 2050 r. oraz cel polegający na osiągnięciu następnie ujemnych emisji. W rozporządzeniu tym ustanowiono również wiążący cel Unii w zakresie ograniczenia emisji netto gazów cieplarnianych (emisje po odliczeniu pochłaniania) w Unii o co najmniej 55 % do roku 2030 w porównaniu z poziomami z 1990 r. oraz przewidziano, że Komisja ma dążyć do dostosowania wszystkich przyszłych projektów środków lub wniosków ustawodawczych, w tym wniosków budżetowych, do celów tego rozporządzenia i w każdym przypadku braku dostosowania podawać uzasadnienie takiego braku dostosowania w ramach towarzyszącej tym wnioskowi oceny skutków.
- (9) Osiągnięcie celu polegającego na ograniczeniu emisji ustanowionego w rozporządzeniu (UE) 2021/1119 wymaga współdziałania wszystkich sektorów gospodarki. W związku z tym należy dostosować ambitny cel unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), tak aby był on zgodny z celem polegającym na ograniczeniu emisji netto gazów cieplarnianych w całej gospodarce do roku 2030, z celem polegającym na osiągnięciu neutralności klimatycznej najpóźniej do roku 2050 oraz z celem polegającym na osiągnięciu następnie ujemnych emisji, jak określono w rozporządzeniu (UE) 2021/1119.

⁽⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/87/WE z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

⁽⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/410 z dnia 14 marca 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE w celu wzmocnienia efektywnych pod względem kosztów redukcji emisji oraz inwestycji niskoemisyjnych oraz decyzję (UE) 2015/1814 (Dz.U. L 76 z 19.3.2018, s. 3).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1).

- (10) EU ETS powinien stanowić zachętę do produkcji w instalacjach, które częściowo redukują lub całkowicie eliminują emisję gazów cieplarnianych. W związku z tym należy zmienić opis niektórych kategorii działań w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE, aby zapewnić objęcie zakresem EU ETS instalacji, które prowadzą działalność wymienioną w tym załączniku i osiągają wartość progową zdolności produkcyjnych związaną z tą samą działalnością, ale nie emitują żadnych gazów cieplarnianych, a tym samym zapewnić równe traktowanie instalacji w przedmiotowych sektorach. Ponadto przydział bezpłatnych uprawnień do produkcji danego produktu powinien uwzględniać, jako zasady przewodnie, potencjał wykorzystania materiałów w obiegu zamkniętym oraz niezależność wskaźnika referencyjnego od surowca lub rodzaju procesu produkcyjnego, w przypadku gdy procesy produkcyjne mają ten sam cel. Konieczna jest zatem zmiana definicji produktów oraz procesów i emisji objętych niektórymi wskaźnikami referencyjnymi, aby zapewnić równe warunki działania dla instalacji wykorzystujących nowe technologie, które częściowo redukują lub całkowicie eliminują emisję gazów cieplarnianych oraz instalacji wykorzystujących istniejące już technologie. Niezależnie od tych zasad przewodnich, w zmienionych wskaźnikach referencyjnych na lata 2026–2030 należy nadal dokonywać rozróżnienia między produkcją pierwotną a wtórną stali i aluminium. Konieczne jest również rozdzielanie aktualizacji wartości wskaźników referencyjnych dla rafinerii i dla wodoru w celu odzwierciedlenia rosnącego znaczenia produkcji wodoru, w tym zielonego wodoru, poza sektorem rafinerii.
- (11) W następstwie zmiany definicji produktów oraz procesów i emisji, których dotyczą niektóre wskaźniki referencyjne, konieczne jest zapewnienie, aby producenci nie otrzymywali podwójnej rekompensaty za te same emisje w ramach zarówno przydziału bezpłatnych uprawnień, jak i rekompensaty kosztów pośrednich, a zatem należy dostosować środki finansowe tak, aby rekompensować koszty pośrednie przenoszone na ceny energii elektrycznej.
- (12) Dyrektywę Rady 96/61/WE ⁽⁸⁾ uchylono dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE ⁽⁹⁾. Należy odpowiednio uaktualnić odniesienia do dyrektywy 96/61/WE w art. 2 dyrektywy 2003/87/WE oraz w załączniku IV do tej dyrektywy. Biorąc pod uwagę potrzebę pilnej redukcji emisji w całej gospodarce, państwa członkowskie powinny mieć możliwość podjęcia działań w celu zredukowania emisji gazów cieplarnianych objętych zakresem EU ETS również za pomocą polityki innej niż dopuszczalne wartości emisji przyjęte na mocy dyrektywy 2010/75/UE.
- (13) W komunikacie z dnia 12 maja 2021 r. zatytułowanym „Droga do zdrowej planety dla wszystkich – Plan działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby” Komisja wzywa do poprowadzenia Unii w kierunku eliminacji zanieczyszczeń do 2050 r. poprzez ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, wód słodkich, mórz i gleb do poziomów nieuznawanych już za szkodliwe dla zdrowia i ekosystemów naturalnych. Środki podejmowane na podstawie dyrektywy 2010/75/UE, która jest głównym instrumentem regulującym emisje zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, często umożliwią również redukcję emisji gazów cieplarnianych. Zgodnie z art. 8 dyrektywy 2003/87/WE państwa członkowskie powinny zapewnić koordynację między wymogami dotyczącymi pozwoleń określonymi w dyrektywie 2003/87/WE a wymogami określonymi w dyrektywie 2010/75/UE.
- (14) Uwzględniając fakt, że nowe innowacyjne technologie będą często umożliwiać redukcję emisji zarówno gazów cieplarnianych, jak i zanieczyszczeń, ważne jest zapewnienie synergii między środkami prowadzącymi do redukcji emisji zarówno gazów cieplarnianych, jak i zanieczyszczeń, w szczególności dyrektywy 2010/75/UE, oraz dokonanie przeglądu ich skuteczności w tym zakresie.
- (15) Definicję wytwórców energii elektrycznej wykorzystano do określenia maksymalnej ilości przydziałów bezpłatnych uprawnień dla przemysłu w latach 2013–2020, lecz doprowadziła ona do odmiennego traktowania elektrociepłowni w porównaniu z instalacjami przemysłowymi. Aby zachęcić do stosowania wysokosprawnej kogeneracji oraz zapewnić równe warunki działania dla wszystkich instalacji otrzymujących przydział bezpłatnych uprawnień na produkcję ciepła i lokalnego ogrzewania, w dyrektywie 2003/87/WE należy skreślić wszystkie odniesienia do wytwórców energii elektrycznej. Ponadto w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2019/331 ⁽¹⁰⁾ określono szczegóły kwalifikowalności wszystkich procesów przemysłowych do przydziału bezpłatnych uprawnień. W związku z tym przepisy dotyczące wychwytywania i składowania dwutlenku węgla zawarte w art. 10a ust. 3 dyrektywy 2003/87/WE stały się nieaktualne i powinny zostać skreślone.

⁽⁸⁾ Dyrektywa Rady 96/61/WE z dnia 24 września 1996 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz.U. L 257 z 10.10.1996, s. 26).

⁽⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola), (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17).

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/331 z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia przejściowych zasad dotyczących zharmonizowanego przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji w całej Unii na podstawie art. 10a dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 59 z 27.2.2019, s. 8).

- (16) Gazy cieplarniane, które nie są bezpośrednio uwalniane do atmosfery, należy uznać za emisje w ramach EU ETS, a uprawnienia z tytułu tych emisji należy umorzyć, chyba że są one składowane na składowisku zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE⁽¹⁾ lub są trwale związane chemicznie z produktem, tak że nie przedostają się do atmosfery przy normalnym użytkowaniu ani przy jakiegokolwiek normalnej działalności mającej miejsce po zakończeniu cyklu życia produktu. Komisja powinna być uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych określających warunki, zgodnie z którymi gazy cieplarniane mają być uznawane za trwale związane chemicznie z produktem, tak aby nie przedostawały się do atmosfery przy normalnym użytkowaniu ani przy jakiegokolwiek normalnej działalności mającej miejsce po zakończeniu cyklu życia produktu, w tym do uzyskiwania świadectwa usunięcia dwutlenku węgla, w stosownych przypadkach, z uwzględnieniem zmian regulacyjnych w odniesieniu do świadectwa usunięcia dwutlenku węgla. Normalna działalność po zakończeniu cyklu życia produktu powinna być rozumiana w szerokim sensie, obejmującym wszystkie działania mające miejsce po zakończeniu cyklu życia produktu, w tym ponowne użycie, regenerację, recykling oraz utylizację, taką jak spalanie i składowanie.
- (17) Międzynarodowa działalność w zakresie transportu morskiego obejmująca rejsy między portami podlegającymi jurysdykcji dwóch różnych państw członkowskich lub między portem podlegającym jurysdykcji państwa członkowskiego a portem niepodlegającym jurysdykcji żadnego z państw członkowskich jest jedynym rodzajem działalności w zakresie transportu nieobjętym poprzednimi zobowiązaniami Unii do redukcji emisji gazów cieplarnianych. Emisje pochodzące z paliw sprzedawanych w Unii na potrzeby rejsów rozpoczynających się w jednym państwie członkowskim i kończących się w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim wzrosły od 1990 r. o około 36 %. Emisje te stanowią blisko 90 % wszystkich emisji pochodzących z żeglugi w Unii, ponieważ od 1990 r. emisje pochodzące z paliwa sprzedawanego w Unii na potrzeby rejsów rozpoczynających się i kończących w tym samym państwie członkowskim zostały zredukowane o 26 %. W dotychczasowym scenariuszu postępowania przewiduje się, że emisje z międzynarodowej działalności w zakresie transportu morskiego wzrosną o około 14 % w latach 2015–2030 i o 34 % w latach 2015–2050. Jeżeli wpływ działalności w zakresie transportu morskiego na zmianę klimatu będzie wzrastał zgodnie z prognozami, będzie to miało znaczący negatywny wpływ na redukcje dokonywane przez inne sektory w celu przeciwdziałania zmianie klimatu, a tym samym na osiągnięcie celu polegającego na ograniczeniu emisji netto gazów cieplarnianych w całej gospodarce do roku 2030, unijnego celu polegającego na osiągnięciu neutralności klimatycznej najpóźniej do roku 2050 oraz celu polegającego na osiągnięciu następnie ujemnych emisji, zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1119, a także celów porozumienia paryskiego.
- (18) W 2013 r. Komisja przyjęła strategię stopniowego włączania emisji z transportu morskiego do polityki Unii w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych. Pierwszym krokiem tego podejścia było ustanowienie przez Unię w drodze rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/757⁽²⁾ systemu monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji z transportu morskiego, po czym miało nastąpić ustanowienie celów redukcji dla transportu morskiego i zastosowanie środka rynkowego. Zgodnie z zobowiązaniem współprawodawców wyrażonym w dyrektywie (UE) 2018/410 działania ze strony Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) lub Unii, w tym prace przygotowawcze dotyczące przyjęcia i wdrożenia środka zapewniającego, aby sektor ten wносił należyty wkład w wysiłki niezbędne do osiągnięcia celów ustalonych w ramach porozumienia paryskiego, przy należyтым uwzględnieniu przez wszystkie zainteresowane strony, powinny zacząć się w 2023 r.
- (19) Zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/410 Komisja powinna przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z postępów osiągniętych w IMO w realizacji ambitnego celu redukcji emisji i środków towarzyszących, aby zapewnić, by transport morski wносił należyty wkład w wysiłki niezbędne do osiągnięcia celów ustalonych w ramach porozumienia paryskiego. W ramach IMO podejmowane są starania na rzecz ograniczenia emisji z obszarów morskich na świecie i należy je wspierać, w tym szybkie wdrożenie wstępnej strategii IMO ws. redukcji emisji gazów cieplarnianych ze statków, przyjętej w 2018 r., w której mowa jest również o możliwych środkach rynkowych zachęcających do redukcji emisji gazów cieplarnianych z żeglugi międzynarodowej. Jednak, choć w ostatnim czasie osiągnięto postępy w ramach IMO, nie były one jak dotąd wystarczające do osiągnięcia celów porozumienia paryskiego. Biorąc pod uwagę międzynarodowy charakter żeglugi, ważne jest, aby państwa członkowskie i Unia w ramach swoich kompetencji współpracowały z państwami trzecimi w celu zintensyfikowania wysiłków dyplomatycznych na rzecz wzmocnienia środków globalnych i poczynienia postępów w opracowywaniu globalnego środka rynkowego na szczeblu IMO.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniająca dyrektywę Rady 85/337/EWG, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 (Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 114).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/757 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji dwutlenku węgla z transportu morskiego oraz zmiany dyrektywy 2009/16/WE (Dz.U. L 123 z 19.5.2015, s. 55).

- (20) Emisje dwutlenku węgla (CO₂) z transportu morskiego odpowiadają za około 3%–4% emisji w Unii. W Europejskim Zielonym Ładzie Komisja wyraziła zamiar wprowadzenia dodatkowych środków w celu rozwiązania problemu emisji gazów cieplarnianych z transportu morskiego za pomocą pakietu środków umożliwiających Unii osiągnięcie jej celów w zakresie redukcji emisji. W tym kontekście należy zmienić dyrektywę 2003/87/WE w celu włączenia transportu morskiego do EU ETS, aby zagwarantować, że sektor ten odpowiednio przyczyni się do osiągnięcia bardziej ambitnych celów Unii w zakresie klimatu, a także celów porozumienia paryskiego, które w art. 4 ust. 4 stanowi, że kraje rozwinięte powinny nadal przewodzić, poprzez wyznaczanie celów redukcji emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce, podczas gdy kraje rozwijające zachęca się do przechodzenia z czasem do celów redukcji lub ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce. Choć emisje pochodzące z międzynarodowego lotnictwa poza Europą miały być ograniczone od stycznia 2021 r. w drodze globalnych działań rynkowych, brak jest nadal działań, które ograniczałyby lub ustaliły opłaty za emisje pochodzące z transportu morskiego, dlatego też wskazane jest, aby EU ETS obejmował część emisji pochodzących z rejsów między portem podlegającym jurysdykcji państwa członkowskiego a portem podlegającym jurysdykcji państwa trzeciego, oraz aby państwo trzecie mogło zdecydować o podjęciu odpowiednich działań w odniesieniu do pozostałej części emisji.

Rozszerzenie EU ETS na transport morskiego powinno zatem obejmować połowę emisji ze statków odbywających rejsy przybywających do portu podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego z portu niepodlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego, połowę emisji ze statków odbywających rejsy wyruszających z portu podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego i przybywających do portu niepodlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego, wszystkie emisje ze statków odbywających rejsy przybywających do portu podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego z portu podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego oraz wszystkie emisje w porcie podlegającym jurysdykcji państwa członkowskiego. Podejście to zostało uznane za praktyczny sposób rozwiązania zagadnienia dotyczącego wspólnych, lecz zróżnicowanych odpowiedzialności i możliwości, co było od dawna wyzwaniem w kontekście UNFCCC. Uwzględnienie części emisji pochodzących zarówno z rejsów przychodzących, jak i wychodzących między Unią a państwami trzecimi zapewnia skuteczność EU ETS, w szczególności poprzez zwiększenie wpływu tego środka na środowisko w porównaniu z zakresem geograficznym ograniczonym do rejsów w obrębie Unii, przy jednoczesnym ograniczeniu ryzyka zawinięć do portów w celu uniknięcia opłat oraz ryzyka przeniesienia działalności przeładunkowej poza Unię. Aby zapewnić płynne włączenie tego sektora do EU ETS, należy stopniowo zwiększać liczbę uprawnień umarżanych przez przedsiębiorstwa żeglugowe w odniesieniu do zweryfikowanych emisji zgłoszonych za lata 2024–2025.

Aby chronić integralność środowiskową systemu, w którym w tych latach umarza się mniejszą liczbę uprawnień w porównaniu ze zweryfikowanymi emisjami dla transportu morskiego, po ustaleniu różnicy między zweryfikowanymi emisjami a uprawnieniami umorzonymi każdego roku, należy anulować liczbę uprawnień odpowiadającą tej różnicy. Począwszy od 2026 r. przedsiębiorstwa żeglugowe powinny umarzać liczbę uprawnień odpowiadającą wszystkim swoim zweryfikowanym emisjom. Choć wpływ transportu morskiego na klimat wynika głównie z emisji CO₂, emisje inne niż CO₂ stanowią znaczną część emisji pochodzących ze statków. Według czwartego badania IMO dotyczącego gazów cieplarnianych z 2020 r. emisje metanu znacznie wzrosły w latach 2012–2018. Emisje metanu i podtlenku azotu będą prawdopodobnie rosły z czasem, w szczególności wraz z rozwojem statków napędzanych skroplonymi gazami ziemnymi lub innymi źródłami energii. Włączenie emisji metanu i podtlenku azotu byłoby korzystne dla integralności środowiskowej i zachęcałoby do stosowania dobrych praktyk. Emisje te należy najpierw uwzględnić w rozporządzeniu (UE) 2015/757 od 2024 r., a od 2026 r. należy je włączyć do EU ETS.

- (21) Rozszerzenie zakresu stosowania dyrektywy 2003/87/WE na transport morski doprowadzi do zmian w kosztach takiego transportu. Takie rozszerzenie zakresu stosowania będzie miało wpływ na wszystkie części Unii, ponieważ miejsca pochodzenia lub przeznaczenia towarów transportowanych drogą morską do i z portów w Unii znajdują się w różnych państwach członkowskich, w tym w państwach członkowskich pozbawionych dostępu do morza. Przydział uprawnień, które mają być sprzedawane na aukcji przez państwa członkowskie, zasadniczo nie powinien zatem ulec zmianie w wyniku włączenia działalności w zakresie transportu morskiego i powinien objąć wszystkie państwa członkowskie. Wpływ na państwa członkowskie będzie jednak różny. Najbardziej narażone na skutki rozszerzenia systemu będą w szczególności państwa członkowskie, które w dużym stopniu zależne są od żeglugi. Rozszerzenie EU ETS na transport morski będzie miało większy wpływ na państwa członkowskie, których sektor morski jest stosunkowo duży w stosunku do ich rozmiaru. Należy zatem zapewnić tym państwom członkowskim dodatkową, ograniczoną w czasie pomoc w formie dodatkowych uprawnień w celu wsparcia dekarbonizacji działalności morskiej oraz na pokrycie ponoszonych kosztów administracyjnych. Pomoc powinna być wprowadzana stopniowo, równoległe do wprowadzania obowiązku umarżania uprawnień, czyli wraz ze zwiększaniem się wpływu na te państwa członkowskie. W kontekście przeglądu dyrektywy 2003/87/WE Komisja powinna rozważyć celowość tej dodatkowej pomocy, szczególnie w świetle zmiany liczby przedsiębiorstw żeglugowych podlegających poszczególnym państwom członkowskim.

- (22) EU ETS powinien znacznie przyczynić się do redukcji emisji gazów cieplarnianych pochodzących z działalności morskiej i do zwiększenia efektywności w odniesieniu do takiej działalności. Wykorzystanie dochodów EU ETS zgodnie z art. 10 ust. 3 dyrektywy 2003/87/WE powinno służyć m.in. promowaniu transportu przyjaznego dla klimatu i transportu publicznego we wszystkich sektorach.
- (23) Odnowienie floty statków klasy lodowej i rozwój innowacyjnych technologii zmniejszających emisje z takich statków będą wymagać czasu i wsparcia finansowego. Obecnie sposób projektowania statków klasy lodowej umożliwiający im żeglugę na akwenach pokrytych lodem powoduje, że zużywają one więcej paliwa i wytwarzają więcej emisji niż statki o podobnej wielkości zaprojektowane do żeglugi wyłącznie na wodach otwartych. W związku z tym w ramach niniejszej dyrektywy należy wdrożyć metodę niezależną od bandery pozwalającą na zmniejszenie do dnia 31 grudnia 2030 r. liczby uprawnień, które mają zostać przekazane do umorzenia przez przedsiębiorstwa żeglugowe ze względu na klasę lodową ich statków.
- (24) Wyspy nieposiadające połączeń drogowych ani kolejowych z kontynentem są bardziej zależne od transportu morskiego niż inne regiony i są uzależnione od połączeń morskich, aby zachować łączność z innymi regionami. Aby pomóc wyspom o małej liczbie ludności w utrzymaniu łączności po włączeniu działalności w zakresie transportu morskiego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE, należy przewidzieć możliwość ubiegania się przez państwa członkowskie o tymczasowe odstępstwo od obowiązku umarzania uprawnień na mocy wspomnianej dyrektywy w odniesieniu do niektórych rodzajów działalności w zakresie transportu morskiego do i z wysp o liczbie ludności poniżej 200 000 stałych rezydentów.
- (25) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość zwrócenia się o to, by zamówienia publiczne na usługi lub transgraniczne zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych realizowane między dwoma państwami członkowskimi zostały tymczasowo zwolnione do niektórych obowiązków ustanowionych dyrektywą 2003/87/WE. Możliwość ta powinna być ograniczona do połączeń między państwem członkowskim, które nie ma granicy lądowej z innym państwem członkowskim, a najbliższym geograficznie państwem członkowskim, takich jak połączenie morskie między Cyprem a Grecją, które nie istnieje od ponad dwudziestu lat. To tymczasowe odstępstwo przyczyni się do zaspokojenia pilnej potrzeby wykonania zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych i zapewnienia łączności, a także spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.
- (26) Biorąc pod uwagę szczególne cechy i stałe ograniczenia najbardziej oddalonych regionów Unii, o których mowa w art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), oraz ich dużą zależność od transportu morskiego, należy zwrócić szczególną uwagę na zachowanie dostępu do takich regionów i zapewnienie im sprawnej łączności dzięki transportowi morskiemu. W związku z tym należy przewidzieć tymczasowe odstępstwo od niektórych obowiązków przewidzianych w dyrektywie 2003/87/WE w odniesieniu do emisji pochodzących z działalności w zakresie transportu morskiego między portem znajdującym się w najbardziej oddalonym regionie państwa członkowskiego a portem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim, w tym portami znajdującymi się w tym samym regionie najbardziej oddalonym i w innym najbardziej oddalonym regionie tego samego państwa członkowskiego.
- (27) Przepisy dyrektywy 2003/87/WE w odniesieniu do działalności w zakresie transportu morskiego powinny być poddawane przeglądowi w świetle przyszłych zmian na arenie międzynarodowej oraz wysiłków podejmowanych w celu osiągnięcia celów porozumienia paryskiego, w tym drugiego globalnego przeglądu w 2028 r., a następnie kolejnych globalnych przeglądów co pięć lat, które mają stanowić podstawę dla kolejnych ustalanych na poziomie krajowym wkładów. Przepisy te powinny zostać poddane przeglądowi w przypadku przyjęcia przez IMO globalnego środka rynkowego w celu redukcji emisji gazów cieplarnianych z transportu morskiego. W tym celu Komisja powinna przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w terminie 18 miesięcy od przyjęcia takiego środka i przed rozpoczęciem jego funkcjonowania. W sprawozdaniu tym Komisja powinna zbadać ten globalny środek rynkowy w odniesieniu do jego ambicji w świetle celów porozumienia paryskiego, jego ogólnej integralności środowiskowej, w tym w porównaniu z przepisami dyrektywy 2003/87/WE dotyczącymi transportu morskiego, oraz wszelkich kwestii związanych ze spójnością EU ETS i tego środka. W szczególności Komisja powinna uwzględnić w swoim sprawozdaniu poziom uczestnictwa w tym globalnym środku rynkowym, jego wykonalność, przejrzystość, kary za nieprzestrzeganie przepisów, procedury umożliwiające udział społeczeństwa, monitorowanie, raportowanie i weryfikację emisji a także rejestry i rozliczalność. W stosownych przypadkach sprawozdaniu powinien towarzyszyć wniosek ustawodawczy w sprawie zmiany dyrektywy 2003/87/WE w sposób spójny z unijnym celem klimatycznym na 2030 r. i celem neutralności klimatycznej określonym w rozporządzeniu (UE) 2021/1119, a także w celu zachowania integralności środowiskowej i skuteczności unijnych działań w dziedzinie klimatu, aby zapewnić spójność między wdrażaniem globalnego środka rynkowego i EU ETS, unikając jednocześnie wszelkich znaczących podwójnych obciążeń, a tym samym przypominając o kompetencjach Unii w zakresie regulowania jej udziału w emisjach z rejsów międzynarodowych, zgodnie z zobowiązaniami wynikającymi z porozumienia paryskiego.

- (28) Wobec braku globalnego środka, wzrost kosztów żeglugi związany z rozszerzeniem zakresu stosowania dyrektywy 2003/87/WE dla działalności w zakresie transportu morskiego spowoduje ryzyko obchodzenia przepisów. Zawijanie do portów poza Unią w celu obejścia przepisów i przenoszenie działalności przeładunkowej do portów poza Unią nie tylko zmniejszą korzyści dla środowiska wynikające z internalizacji kosztów emisji pochodzących z działalności w zakresie transportu morskiego, ale mogą również prowadzić do dodatkowych emisji ze względu na dodatkową odległość pokonaną w celu obejścia obowiązków wynikających z dyrektywy 2003/87/WE. Należy zatem wyłączyć z definicji „portu zawinięcia” niektóre przystanki w portach nienależących do Unii. Wyłączenie to powinno być ukierunkowane na porty położone w pobliżu Unii, w których ryzyko obchodzenia przepisów jest największe. Limit 300 mil morskich od portu podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego stanowi proporcjonalną odpowiedź na obchodzenie przepisów, równoważąc dodatkowe obciążenie i ryzyko obchodzenia przepisów. Ponadto wyłączenie z definicji „portu zawinięcia” powinno mieć zastosowanie wyłącznie do postojów kontenerowców w niektórych portach poza Unią, w których przeładunek kontenerów stanowi większość ruchu kontenerowego. W przypadku takich rejsów ryzyko obchodzenia przepisów, jeśli zabraknie środków łagodzących, polega również na przeniesieniu węzła portowego do portów poza Unią, co pogorszyłoby skutki obchodzenia przepisów. W celu zapewnienia proporcjonalności środka i doprowadzenia w drodze tego środka do równego traktowania statków należy uwzględnić środki o skutku równoważnym z dyrektywą 2003/87/WE, podjęte przez państwa trzecie.
- (29) Komisja powinna dokonać przeglądu funkcjonowania dyrektywy 2003/87/WE w odniesieniu do działalności w zakresie transportu morskiego w świetle doświadczeń związanych ze stosowaniem tej dyrektywy, w tym wykrywania praktyk obchodzenia przepisów, aby zapobiegać takim praktykom na wczesnym etapie, a następnie powinna zaproponować środki zapewniające skuteczność tej dyrektywy. Środki takie mogłyby obejmować zwiększone wymogi dotyczące umarzania w odniesieniu do rejsów, w których ryzyko omijania przepisów jest wyższe, takich jak do i z portu znajdującego się w sąsiedztwie Unii, w państwie trzecim, które nie przyjęło środków podobnych do dyrektywy 2003/87/WE.
- (30) Emisje ze statków o pojemności brutto poniżej 5 000 jednostek stanowią mniej niż 15 % emisji pochodzących ze statków, biorąc pod uwagę zakres stosowania niniejszej dyrektywy, ale są emitowane przez dużą liczbę statków. Ze względu na wykonalność administracyjną jest zbyt wcześnie na włączenie statków o pojemności brutto poniżej 5 000 jednostek do EU ETS z chwilą włączenia transportu morskiego do tego systemu, jednak ich włączenie w przyszłości poprawiłoby skuteczność EU ETS i mogłoby ograniczyć obchodzenie przepisów z wykorzystywaniem statków o pojemności brutto poniżej 5 000 jednostek. W związku z tym nie później niż do dnia 31 grudnia 2026 r. Komisja powinna przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym powinna zbadać wykonalność oraz gospodarcze, środowiskowe i społeczne skutki włączenia do dyrektywy 2003/87/WE emisji ze statków o pojemności brutto poniżej 5 000 jednostek, w tym ze statków typu offshore.
- (31) Osobą lub organizacją odpowiedzialną za zgodność z EU ETS powinno być przedsiębiorstwo żeglugowe, zdefiniowane jako właściciel statku lub każda inna organizacja lub osoba, taka jak zarządca lub podmiot czarterujący statek bez załogi, która przejęła od właściciela statku odpowiedzialność za eksploatację statku i która, przyjmując taką odpowiedzialność, zgodziła się przejąć wszystkie obowiązki i zobowiązania nałożone przez Międzynarodowy kodeks zarządzania bezpieczną eksploatacją statków i zapobieganiem zanieczyszczaniu. Definicja ta opiera się na definicji „przedsiębiorstwa” zawartej w art. 3 lit. d) rozporządzenia (UE) 2015/757 i jest zgodna z globalnym systemem gromadzenia danych ustanowionym przez IMO w 2016 r.
- (32) Emisje ze statku zależą, między innymi, od środków na rzecz efektywności energetycznej statku podjętych przez właściciela statku, a także od paliwa, przewożonego ładunku, oraz trasy i prędkości statku, o których mogą decydować podmioty inne niż właściciel statku. Odpowiedzialność za zakup paliwa lub podejmowanie decyzji operacyjnych, które mają wpływ na emisje gazów cieplarnianych ze statku, może przejąć podmiot inny niż przedsiębiorstwo żeglugowe na podstawie ustaleń umownych. W momencie negocjacji umowy zwłaszcza te ostatnie aspekty nie byłyby znane, a zatem nie byłoby pewne, jakie będą ostateczne emisje ze statku objęte dyrektywą 2003/87/WE. Jednak bez przeniesienia kosztów emisji dwutlenku węgla na podmiot eksploatujący statek zachęty do wdrażania środków operacyjnych na rzecz efektywności paliwowej byłyby ograniczone. Zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” oraz w celu zachęcenia do przyjmowania środków na rzecz efektywności i stosowania czystszych paliw przedsiębiorstwo żeglugowe powinno być zatem uprawnione, na mocy prawa krajowego, do żądania zwrotu kosztów wynikających z umorzenia uprawnień od podmiotu, który jest bezpośrednio odpowiedzialny za decyzje mające wpływ na emisje gazów cieplarnianych ze statku.

Chociaż taki mechanizm zwrotu może zostać uregulowany umową, państwa członkowskie, w celu zmniejszenia kosztów administracyjnych, nie powinny być zobowiązane do zapewnienia ani sprawdzania istnienia takich umów; zamiast tego powinny przewidzieć w prawie krajowym, że przedsiębiorstwo żeglugowe ma prawo do zwrotu kosztów, i zapewnić odpowiedni dostęp do wymiaru sprawiedliwości w celu egzekwowania tego prawa. Z tych samych powodów uprawnienie to, w tym wszelkie ewentualne spory dotyczące zwrotu kosztów między przedsiębiorstwem żeglugowym a podmiotem eksploatującym statek, nie powinny mieć wpływu na obowiązki przedsiębiorstwa żeglugowego wobec organu administrującego właściwego dla przedsiębiorstwa żeglugowego ani na środki egzekucyjne, które mogą być konieczne wobec takiego przedsiębiorstwa w celu zapewnienia pełnego przestrzegania przez to przedsiębiorstwo dyrektywy 2003/87/WE. Jednocześnie, ponieważ cel, któremu służy przepis dotyczący prawa do zwrotu kosztów, jest ściśle związany z Unią, w szczególności w odniesieniu do wypełniania przez przedsiębiorstwo żeglugowe obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy wobec danego państwa członkowskiego, ważne jest, aby prawo to było przestrzegane w całej Unii we wszystkich stosunkach umownych, które umożliwiają podmiotowi innemu niż właściciel statku określenie przewożonego ładunku lub trasy oraz prędkości statku w sposób gwarantujący niezakłóconą konkurencję na rynku wewnętrznym, co może obejmować przepisy uniemożliwiające stronom takich umów obejście prawa do zwrotu kosztów, między innymi na podstawie klauzuli wyboru prawa właściwego.

- (33) Aby zmniejszyć obciążenie administracyjne dla przedsiębiorstw żeglugowych, za każde przedsiębiorstwo żeglugowe powinno odpowiadać jedno państwo członkowskie. Komisja powinna opublikować wstępny wykaz przedsiębiorstw żeglugowych, które prowadziły działalność w zakresie transportu morskiego objętą EU ETS, określając organ administrujący właściwy dla każdego przedsiębiorstwa żeglugowego. Wykaz powinien być aktualizowany regularnie i co najmniej raz na dwa lata w celu ponownego przypisania przedsiębiorstw żeglugowych do innego organu administrującego w zależności od potrzeb. W przypadku przedsiębiorstw żeglugowych zarejestrowanych w danym państwie członkowskim organem administrującym właściwym dla przedsiębiorstwa żeglugowego powinno być to państwo członkowskie. W przypadku przedsiębiorstw żeglugowych zarejestrowanych w państwie trzecim, organem administrującym właściwym dla przedsiębiorstwa żeglugowego powinno być państwo członkowskie, w którym przedsiębiorstwo żeglugowe miało największą szacunkową liczbę zawinięć do portów podczas rejsów objętych zakresem dyrektywy 2003/87/WE w ciągu ostatnich czterech lat monitorowania. W przypadku przedsiębiorstw żeglugowych zarejestrowanych w państwie trzecim, które w ciągu ostatnich czterech lat monitorowania nie odbyły żadnego rejsu objętego zakresem stosowania dyrektywy 2003/87/WE, organem administrującym właściwym dla przedsiębiorstwa żeglugowego powinno być państwo członkowskie, do którego statek przedsiębiorstwa żeglugowego przyplłynął lub wyruszył w swój pierwszy rejs objęty zakresem stosowania tej dyrektywy. Komisja powinna publikować i aktualizować co dwa lata wykaz przedsiębiorstw żeglugowych objętych zakresem stosowania dyrektywy 2003/87/WE, w stosownych przypadkach, określając organ administrujący właściwy dla każdego przedsiębiorstwa żeglugowego. W celu zapewnienia równego traktowania przedsiębiorstw żeglugowych państwa członkowskie powinny stosować zharmonizowane zasady administrowania przedsiębiorstwami żeglugowymi, za które są odpowiedzialne, zgodnie ze szczegółowymi zasadami, które mają być ustanowione przez Komisję.
- (34) Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby administrowane przez nie przedsiębiorstwa żeglugowe spełniały wymogi dyrektywy 2003/87/WE. W przypadku gdy przedsiębiorstwo żeglugowe nie spełnia tych wymogów, a wszelkie środki egzekwowania podjęte przez organ administrujący właściwy dla przedsiębiorstwa żeglugowego nie zapewniły ich przestrzegania, państwa członkowskie powinny działać solidarnie. W ostateczności państwa członkowskie powinny mieć możliwość odmowy wstępu statkom, za które odpowiedzialność ponosi dane przedsiębiorstwo żeglugowe, z wyjątkiem państwa członkowskiego bandery, które powinno mieć możliwość zatrzymania tego statku.
- (35) Przedsiębiorstwa żeglugowe powinny monitorować i raportować swoje zagregowane dane dotyczące emisji z działalności w zakresie transportu morskiego na poziomie przedsiębiorstwa zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu (UE) 2015/757. Raporty na temat zagregowanych danych dotyczących emisji na poziomie przedsiębiorstwa powinny być weryfikowane zgodnie z zasadami określonymi w tym rozporządzeniu. Podczas przeprowadzania weryfikacji na poziomie przedsiębiorstwa weryfikator nie powinien weryfikować raportów emisji na poziomie statku ani raportów, które należy przedłożyć w przypadku zmiany przedsiębiorstwa, ponieważ raporty te będą już zweryfikowane.
- (36) Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA) lub inna właściwa organizacja, w oparciu o doświadczenia z realizacji podobnych zadań związanych z ochroną środowiska, powinna w stosownych przypadkach i zgodnie ze swoim mandatem wspierać Komisję i organy administrujące właściwe dla przedsiębiorstwa żeglugowego we wdrażaniu dyrektywy 2003/87/WE. W związku ze swoim doświadczeniem we wdrażaniu rozporządzenia (UE) 2015/757 i swoimi narzędziami informatycznymi EMSA powinna pomagać organom administrującym właściwym dla przedsiębiorstwa żeglugowego, w szczególności w zakresie monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji powstających w wyniku działalności w zakresie transportu morskiego objętej zakresem stosowania dyrektywy 2003/87/WE, ułatwiając wymianę informacji lub opracowując wytyczne i kryteria. Komisja, wspomagana

przez EMSA, powinna dążyć do opracowania odpowiednich narzędzi monitorowania, a także wytycznych w celu ułatwienia i koordynacji działań w zakresie weryfikacji i egzekwowania przepisów związanych ze stosowaniem dyrektywy 2003/87/WE do transportu morskiego. W zakresie, w jakim jest to wykonalne, narzędzia takie powinny być udostępniane państwom członkowskim i weryfikatorom w celu lepszego zapewnienia rzetelnego egzekwowania krajowych środków transponujących dyrektywę 2003/87/WE.

- (37) Równoległe z przyjęciem niniejszej dyrektywy zmienia się rozporządzenie (UE) 2015/757 w celu ustanowienia przepisów dotyczących monitorowania, raportowania i weryfikacji, które są niezbędne do rozszerzenia EU ETS na działalność w zakresie transportu morskiego oraz w celu zapewnienia monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji dodatkowych gazów cieplarnianych oraz emisji z dodatkowych typów statków.
- (38) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2392⁽³⁾ zmieniono art. 12 ust. 3 dyrektywy 2003/87/WE, aby umożliwić wszystkim operatorom wykorzystanie wszystkich wydanych uprawnień. Należy odpowiednio dostosować wymóg zawarcia w zezwoleniach na emisję gazów cieplarnianych obowiązku umorzenia uprawnień, zgodnie z art. 6 ust. 2 lit. e) tej dyrektywy.
- (39) Osiągnięcie unijnego celu polegającego na redukcji emisji do 2030 r. będzie wymagało redukcji emisji w sektorach objętych systemem EU ETS o 62 % w porównaniu z 2005 r. Należy zmniejszyć ogólnounijną liczbę uprawnień w ramach EU ETS, aby stworzyć niezbędny długoterminowy sygnał cenowy dotyczący emisji dwutlenku węgla i doprowadzić do takiego stopnia obniżenia emisyjności. Całkowita liczba uprawnień powinna zostać zmniejszona w 2024 i 2026 r., aby w większym stopniu dostosować ją do rzeczywistych emisji. Ponadto należy zwiększyć współczynnik liniowy redukcji w 2024 i 2028 r., uwzględniając również włączenie emisji z transportu morskiego. Wynikająca z tych zmian bardziej rygorystyczna ścieżka redukcji pułapu doprowadzi do znacznie wyższych poziomów łącznych redukcji emisji do 2030 r. niż miałyby to miejsce w przypadku dyrektywy (UE) 2018/410. Dane liczbowe dotyczące włączenia transportu morskiego powinny pochodzić z emisji z działalności w zakresie transportu morskiego objętych art. 3ga dyrektywy 2003/87/WE i zgłoszonych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2015/757 za lata 2018 i 2019 w Unii i państwach Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, skorygowanych, począwszy od 2021 do 2024 r., o współczynnik liniowy redukcji na 2024 r. Współczynnik liniowy redukcji powinien zostać zastosowany w 2024 r. do zwiększenia liczby uprawnień w całej Unii w tym roku.
- (40) Osiągnięcie ambitniejszych celów klimatycznych będzie wymagało przeznaczenia na transformację klimatyczną znacznych środków publicznych i prywatnych w Unii, a także w państwach członkowskich. Aby uzupełnić i pokryć znaczne wydatki na działania związane z klimatem w budżecie Unii, wszystkie dochody z aukcji nieprzypisane do budżetu Unii w postaci zasobów własnych lub równowartość finansowa dochodów z takich aukcji, powinny być wykorzystywane na cele związane z klimatem, z wyjątkiem dochodów przeznaczonych na rekompensatę pośrednich kosztów emisji. Wykaz celów związanych z klimatem w art. 10 ust. 3 dyrektywy 2003/87/WE należy rozszerzyć o dodatkowe cele mające pozytywny wpływ na środowisko. Powinno to obejmować wykorzystanie wsparcia finansowego w celu uwzględnienia aspektów społecznych w gospodarstwach domowych o niższych i średnich dochodach poprzez zmniejszenie podatków zakłócających i ukierunkowane obniżki ceł i opłat od energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Państwa członkowskie powinny co roku składać sprawozdania z wykorzystania dochodów z aukcji zgodnie z art. 19 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999⁽⁴⁾, określając, w stosownych przypadkach i odpowiednio, jakie dochody są wykorzystywane i jakie działania są podejmowane w celu wdrażania ich zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu oraz terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2392 z dnia 13 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę 2003/87/WE w celu utrzymania obecnych ograniczeń zakresu zastosowania w odniesieniu do działań lotniczych i w celu przygotowania wdrożenia globalnego środka rynkowego po 2021 r. (Dz.U. L 350 z 29.12.2017, s. 7).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

- (41) Dochody państw członkowskich z aukcji wzrosną w wyniku włączenia transportu morskiego do EU ETS. W związku z tym zachęca się państwa członkowskie do zwiększenia wykorzystania dochodów z EU ETS zgodnie z art. 10 ust. 3 dyrektywy 2003/87/WE w celu przyczynienia się do ochrony i odbudowy ekosystemów morskich, w szczególności morskich obszarów chronionych, i lepszego zarządzania nimi.
- (42) Potrzebne są znaczne środki finansowe na realizację celów porozumienia paryskiego w krajach rozwijających się, a w pakcie klimatycznym z Glasgow wzywa się strony będące krajami rozwiniętymi do pilnego i znacznego zwiększenia finansowania działań związanych ze zmianą klimatu. W swych konkluzjach w sprawie przygotowań do 27. Konferencji Stron UNFCCC (COP 27) Rada przypomina, że Unia i jej państwa członkowskie wnoszą największy wkład w międzynarodowe publiczne finansowanie działań związanych z klimatem i od 2013 r. ponad dwukrotnie zwiększyły swój wkład w finansowanie działań związanych z klimatem, aby wesprzeć kraje rozwijające się. W konkluzjach tych Rada ponawia również zdecydowane zobowiązanie podjęte przez Unię i jej państwa członkowskie dotyczące dalszego zwiększania międzynarodowego finansowania działań związanych z klimatem w związku z realizacją celu państw rozwiniętych polegającego na tym, by jak najszybszej i do 2025 r. zmobilizować wspólnie z różnymi źródłami 100 mld USD rocznie, i oczekuje, że cel ten zostanie zrealizowany w 2023 r.
- (43) Aby zaradzić efektom dystrybucyjnym i społecznym skutkom transformacji w państwach członkowskich o niskich dochodach, należy wykorzystać dodatkową ilość 2,5 % ogólnounijnej liczby uprawnień od 2024 r. do 2030 r. na finansowanie transformacji energetycznej państw członkowskich, w których produkt krajowy brutto (PKB) na mieszkańca jest niższy niż 75 % średniej unijnej w latach 2016–2018, za pośrednictwem funduszu modernizacyjnego, o którym mowa w art. 10d dyrektywy 2003/87/WE.
- (44) Państwa członkowskie będące beneficjentami powinny mieć możliwość wykorzystania zasobów przeznaczonych na fundusz modernizacyjny do finansowania inwestycji obejmujących przyległe regiony przygraniczne Unii, jeżeli jest to istotne dla transformacji energetycznej państw członkowskich będących beneficjentami.
- (45) Należy ustanowić dalsze zachęty do redukcji emisji gazów cieplarnianych poprzez stosowanie technik racjonalnych pod względem kosztów. W tym celu przydział bezpłatnych uprawnień do emisji dla instalacji stacjonarnych od 2026 r. powinien być uzależniony od inwestycji w techniki służące zwiększeniu efektywności energetycznej i redukcji emisji, w szczególności w przypadku dużych użytkowników energii. Komisja powinna dopilnować, aby stosowanie zasad warunkowości nie zagrażało równym warunkom działania, integralności środowiskowej i równemu traktowaniu instalacji w całej Unii. Komisja powinna zatem, bez uszczerbku dla przepisów mających zastosowanie na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE⁽¹⁵⁾, przyjąć akty delegowane uzupełniające niniejszą dyrektywę w celu zajęcia się wszelkimi kwestiami określonymi w szczególności w odniesieniu do wyżej wymienionych zasad i ustanowić proste pod względem administracyjnym przepisy dotyczące stosowania zasad warunkowości. Przepisy te powinny stanowić część ogólnych przepisów dotyczących przydziału bezpłatnych uprawnień, z wykorzystaniem ustalonej procedury dla krajowych środków wykonawczych, oraz określać terminy, kryteria uznawania wdrożonych środków w zakresie efektywności energetycznej, a także alternatywne środki ograniczające emisje gazów cieplarnianych. Ponadto należy jeszcze bardziej wzmocnić zachęty do redukcji emisji gazów cieplarnianych w przypadku instalacji o wysokiej intensywności emisji gazów cieplarnianych. W tym celu, począwszy od 2026 r., przydział bezpłatnych uprawnień do emisji dla 20 % instalacji stacjonarnych o najwyższej intensywności emisji w ramach danego wskaźnika emisyjności dla produktu również powinien być uzależniony od ustanowienia i wdrożenia planów neutralności klimatycznej.
- (46) Mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (CBAM), ustanowiony na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/956⁽¹⁶⁾, ma zastąpić mechanizmy ustanowione na mocy dyrektywy 2003/87/WE w celu zapobiegania ryzyku ucieczki emisji gazów cieplarnianych. W zakresie, w jakim sektory i podsektory są objęte tym środkiem, nie powinny one otrzymywać przydziału bezpłatnych uprawnień. Aby umożliwić producentom, importerom i handlowcom dostosowanie się do nowego systemu, potrzebne jest jednak przejściowe stopniowe znoszenie przydziału bezpłatnych uprawnień. Zmniejszenie przydziału bezpłatnych uprawnień powinno zostać wdrożone poprzez zastosowanie współczynnika do przydziału bezpłatnych uprawnień dla sektorów objętych CBAM, wraz ze stopniowym wprowadzaniem CBAM. Współczynnik CBAM powinien wynosić 100 % dla okresu między wejściem w życie tego rozporządzenia a końcem 2025 r. i z zastrzeżeniem stosowania przepisów, o których mowa w art. 36 ust. 2 lit. b) tego rozporządzenia, 97,5 % w 2026 r., 95 % w 2027 r., 90 % w 2028 r., 77,5 % w 2029 r., 51,5 % w 2030 r., 39 % w 2031 r., 26,5 % w 2032 r. i 14 % w 2033 r. Od 2034 r. nie należy stosować żadnego współczynnika CBAM.

⁽¹⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/956 z dnia 10 maja 2023 r. ustanawiające mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (zob. s. 52 niniejszego Dziennika Urzędowego).

Należy odpowiednio dostosować właściwe akty delegowane dotyczące przydziału bezpłatnych uprawnień dla sektorów i podsektorów objętych CBAM. Bezpłatne uprawnienia, które nie są już przyznawane sektorom CBAM w oparciu o to obliczenie (zapotrzebowanie CBAM), powinny zostać dodane do funduszu innowacyjnego w celu wspierania innowacji w zakresie technologii niskoemisyjnych, wychwytywania i utylizacji dwutlenku węgla (CCU), wychwytywania, transportu i składowania dwutlenku węgla (CCS), energii odnawialnej i magazynowania energii, w sposób przyczyniający się do łagodzenia zmiany klimatu. W tym kontekście szczególną uwagę należy zwrócić na projekty w sektorach objętych CBAM. Aby zachować proporcję przydziału bezpłatnych uprawnień dostępnych dla sektorów innych niż CBAM, ostateczna liczba do odliczenia od przydziału bezpłatnych uprawnień i udostępniona w ramach funduszu innowacyjnego powinna zostać obliczona na podstawie proporcji, jaką stanowi zapotrzebowanie CBAM w odniesieniu do potrzeb wszystkich sektorów otrzymujących przydział bezpłatnych uprawnień.

- (47) Aby ograniczyć potencjalne ryzyko ucieczki emisji gazów cieplarnianych związane z towarami podlegającymi CBAM i produkowanymi w Unii w celu wywozu do państw trzecich, które nie stosują EU ETS lub podobnego mechanizmu ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych, ocenę należy przeprowadzić przed końcem okresu przejściowego na mocy rozporządzenia (UE) 2023/956. W przypadku stwierdzenia w ocenie, że istnieje ryzyko ucieczki emisji gazów cieplarnianych, Komisja powinna, w stosownych przypadkach, przedłożyć wniosek ustawodawczy, aby przeciwdziałać ryzyku ucieczki emisji gazów cieplarnianych w sposób zgodny z zasadami Światowej Organizacji Handlu. Ponadto państwa członkowskie powinny mieć możliwość wykorzystania dochodów z aukcji w celu wyeliminowania wszelkiego szacunkowego ryzyka ucieczki emisji gazów cieplarnianych w sektorach CBAM oraz zgodnie z zasadami pomocy państwa. Jeżeli uprawnienia wynikające ze zmniejszenia przydziału bezpłatnych uprawnień w zastosowaniu zasad warunkowości nie są w pełni wykorzystywane do wyłączenia instalacji o najniższej intensywności emisji gazów cieplarnianych z korekty międzysektorowej, 50 % tych pozostałych uprawnień należy dodać do funduszu innowacyjnego. Pozostałe 50 % powinno być sprzedawane na aukcji w imieniu państw członkowskich, które powinny mieć możliwość wykorzystania dochodów z tego tytułu w celu wyeliminowania wszelkiego szacunkowego ryzyka ucieczki emisji gazów cieplarnianych w sektorach CBAM.
- (48) W celu lepszego odzwierciedlenia postępu technologicznego przy jednoczesnym zapewnieniu zachęt do redukcji emisji i właściwym wynagradzaniu innowacji, należy zwiększyć minimalną korektę wartości wskaźników referencyjnych z 0,2 % do 0,3 % rocznie oraz zwiększyć maksymalną korektę z 1,6 % do 2,5 % rocznie. W odniesieniu do okresu 2026–2030, wartości wskaźników referencyjnych należy zatem dostosować w zakresie od 6 % do 50 % w porównaniu z wartością mającą zastosowanie w okresie 2013–2020. Aby zapewnić instalacjom przewidywalność, Komisja powinna jak najszybciej przed rozpoczęciem okresu 2026–2030 przyjąć akty wykonawcze określające zmienione wartości wskaźników referencyjnych do celów przydziału bezpłatnych uprawnień.
- (49) Aby zachęcić do stosowania nowych przełomowych technologii w przemyśle stalowym i uniknąć znacznego nieproporcjonalnego obniżenia wartości wskaźnika referencyjnego oraz w świetle szczególnej sytuacji przemysłu stalowego, takiej jak wysoka intensywność emisji oraz struktura rynku międzynarodowego i unijnego, konieczne jest wyłączenie z obliczania wartości wskaźnika emisyjności dla ciekłego metalu na okres 2026–2030 instalacji, które działały w okresie odniesienia 2021–2022 i które w przeciwnym razie zostałyby uwzględnione w tym obliczeniu ze względu na zmianę definicji wskaźnika referencyjnego produktu dla ciekłego metalu.
- (50) Aby nagradzać instalacje osiągające najlepsze wyniki oraz innowacje, instalacje, których poziomy emisji gazów cieplarnianych są niższe od średniej 10 % najbardziej wydajnych instalacji w ramach danego wskaźnika referencyjnego, powinny zostać wyłączone ze stosowania międzysektorowego współczynnika korygującego. Uprawnienia, które nie zostały przydzielone ze względu na zmniejszenie przydziału bezpłatnych uprawnień w ramach stosowania zasad warunkowości, powinny być wykorzystywane do pokrycia deficytu w odniesieniu do zmniejszenia przydziału bezpłatnych uprawnień wynikającego z wyłączenia z zastosowania międzysektorowego współczynnika korygującego w stosunku do instalacji osiągających najlepsze wyniki.
- (51) Aby przyspieszyć dekarbonizację gospodarki, a jednocześnie wzmocnić konkurencyjność przemysłu Unii, należy udostępnić funduszowi innowacyjnemu dodatkowe 20 mln uprawnień z liczby, która w przeciwnym razie mogłaby zostać przydzielona bezpłatnie, oraz dodatkowe 5 mln uprawnień z liczby, która w przeciwnym razie mogłaby zostać sprzedana na aukcji. Dokonując przeglądu harmonogramu i przebiegu sprzedaży na aukcji uprawnień z funduszu innowacyjnego ustanowionych w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1031/2010⁽¹⁷⁾ w świetle zmian wprowadzonych niniejszą dyrektywą, Komisja powinna rozważyć udostępnienie większej ilości zasobów w pierwszych latach wdrażania zmienionej dyrektywy 2003/87/WE w celu zwiększenia dekarbonizacji odpowiednich sektorów.

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1031/2010 z dnia 12 listopada 2010 r. w sprawie harmonogramu, kwestii administracyjnych oraz pozostałych aspektów sprzedaży na aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych na mocy dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie (Dz.U. L 302 z 18.11.2010, s. 1).

- (52) Kompleksowe podejście do innowacji ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celów rozporządzenia (UE) 2021/1119. Na poziomie Unii niezbędne wysiłki w zakresie badań i innowacji są wspierane m.in. poprzez program „Horyzont Europa”, który obejmuje znaczne finansowanie i nowe instrumenty dla sektorów objętych EU ETS. W związku z tym Komisja powinna poszukiwać synergii z programem „Horyzont Europa” oraz, stosownie do okoliczności, z innymi unijnymi programami finansowania.
- (53) Fundusz innowacyjny powinien wspierać innowacyjne techniki, procesy i technologie, w tym zwiększanie skali takich technik, procesów i technologii, z myślą o ich szerokim wdrożeniu w całej Unii. Przełomowe innowacje powinny być traktowane priorytetowo przy wyborze projektów wspieranych za pomocą dotacji.
- (54) Zakres funduszu innowacyjnego, o którym mowa w art. 10a ust. 8 dyrektywy 2003/87/WE, należy rozszerzyć w celu zapewnienia wsparcia dla innowacji w zakresie technologii i procesów niskoemisyjnych i bezemisyjnych, które dotyczą zużycia paliw w sektorze budowlanym, sektorze transportu drogowego i sektorach dodatkowych, w tym zbiorowych formach transportu, takich jak transport publiczny i usługi autokarowe. Ponadto fundusz innowacyjny powinien służyć wspieraniu inwestycji służących obniżeniu emisyjności sektora transportu morskiego, w tym inwestycji w efektywność energetyczną statków, portów i żeglugi morskiej bliskiego zasięgu, w zrównoważone paliwa alternatywne, takie jak wodór i amoniak, które są produkowane ze źródeł odnawialnych, w bezemisyjne technologie napędowe, takie jak technologie wiatrowe, oraz w innowacje w odniesieniu do statków klasy lodowej. Szczególną uwagę należy zwrócić na innowacyjne projekty przyczyniające się do dekarbonizacji sektora morskiego i ograniczenia wszystkich jego skutków dla klimatu, w tym emisji sadzy. W związku z tym Komisja powinna uwzględnić specjalne tematy w zaproszeniach do składania wniosków w ramach funduszu innowacyjnego. Te zaproszenia do składania wniosków powinny uwzględniać kwestie ochrony różnorodności biologicznej, hałasu i zanieczyszczenia wody. Jeśli chodzi o transport morski, kwalifikować się powinny projekty o wyraźnej wartości dodanej dla Unii.
- (55) Zgodnie z art. 9 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/1122⁽¹⁸⁾, jeżeli operatorzy statków powietrznych nie wykonują już lotów objętych zakresem EU ETS, ich rachunkom nadaje się status „wyłączony”, a z rachunków tych nie można już inicjować żadnych procesów. Aby zachować integralność środowiskową EU ETS, uprawnienia, które nie zostały wydane operatorom statków powietrznych z powodu zaprzestania przez nich działalności, powinny zostać wykorzystane na pokrycie wszelkich braków w umorzeniach dokonanych przez tych operatorów, a wszelkie pozostałe uprawnienia powinny zostać wykorzystane do przyspieszenia działań mających na celu przeciwdziałanie zmianie klimatu poprzez umieszczenie ich w funduszu innowacyjnym.
- (56) Pomoc techniczna ze strony Komisji skupiona na państwach członkowskich, z których do tej pory nie złożono żadnych projektów lub złożono ich niewiele, przyczyniłaby się do osiągnięcia dużej liczby wniosków o finansowanie projektów z funduszu innowacyjnego we wszystkich państwach członkowskich. Pomoc ta powinna między innymi wspierać działania mające na celu poprawę jakości wniosków dotyczących projektów zlokalizowanych w państwach członkowskich, w których przedłożono bardzo mało projektów lub w których w ogóle ich nie przedłożono, na przykład poprzez wymianę informacji, nabytych doświadczeń i najlepszych praktyk oraz pobudzanie działalności krajowych punktów kontaktowych. Inne środki służące temu samemu celowi obejmują środki mające na celu podnoszenie wiedzy na temat możliwości finansowania oraz zwiększanie zdolności tych państw członkowskich do identyfikowania i wspierania potencjalnych wnioskodawców. Należy również promować partnerstwa projektowe między różnymi państwami członkowskimi oraz nawiązywanie kontaktów między potencjalnymi wnioskodawcami, w szczególności w przypadku projektów na dużą skalę.
- (57) Aby zwiększyć rolę państw członkowskich w zarządzaniu funduszem innowacyjnym i poprawić przejrzystość, Komisja powinna składać Komitetowi ds. Zmian Klimatu sprawozdania z wdrażania funduszu innowacyjnego, przedstawiając analizę oczekiwanego wpływu przyznanych projektów w podziale na sektory i państwa członkowskie. Komisja powinna również przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oraz podać je do wiadomości publicznej. Z zastrzeżeniem zgody wnioskodawców, po zamknięciu zaproszenia do składania wniosków, Komisja powinna poinformować państwa członkowskie o wnioskach o finansowanie projektów realizowanych na ich terytoriach oraz przekazać im szczegółowe informacje na temat tych wniosków, aby ułatwić im koordynację wsparcia dla projektów. Ponadto Komisja powinna przekazać państwom członkowskim informacje dotyczące wykazu wstępnie wybranych projektów przed przyznaniem wsparcia. Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby krajowe przepisy transponujące nie utrudniały innowacji i były neutralne technologicznie, natomiast Komisja powinna zapewnić pomoc techniczną, w szczególności państwom członkowskim o niskim stopniu udziału, w celu

⁽¹⁸⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/1122 z dnia 12 marca 2019 r. uzupełniające dyrektywę 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do funkcjonowania rejestru Unii (Dz.U. L 177 z 2.7.2019, s. 3).

poprawy rozkładu geograficznego faktycznego uczestnictwa w funduszu innowacyjnym i podniesienia ogólnej jakości przedkładanych projektów. Komisja powinna również zapewnić kompleksowe monitorowanie i sprawozdawczość, w tym informacje na temat postępów w zakresie skutecznego, opartego na jakości zasięgu geograficznego w całej Unii oraz odpowiednie działania następcze.

- (58) Aby dostosować się do kompleksowego charakteru Europejskiego Zielonego Ładu, w procesie wyboru projektów wspieranych za pomocą dotacji należy priorytetowo traktować projekty mające wpływ na wiele czynników środowiskowych. Aby wspierać powielanie i szybsze wprowadzanie na rynek wspieranych technologii lub rozwiązań, projekty finansowane z funduszu innowacyjnego powinny dzielić się wiedzą z innymi odpowiednimi projektami, a także z naukowcami z Unii mającymi uzasadniony interes.
- (59) Kontrakty na transakcje różnicowe, kontrakty na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla oraz kontrakty na stałą premię są ważnymi elementami służącymi zapoczątkowaniu redukcji emisji w przemyśle przez zwiększenie skali wykorzystania nowych technologii, oferując możliwość zagwarantowania inwestorom dokonującym inwestycji w innowacyjne technologie przyjazne dla klimatu ceny, która wynagradza redukcje emisji CO₂ powyżej cen wynikających z obecnych poziomów cen emisji dwutlenku węgla w EU ETS. Należy rozszerzyć zakres środków, które mogą otrzymać wsparcie z funduszu innowacyjnego, aby zapewnić wsparcie projektom poprzez przetargi konkurencyjne, prowadzące do przyznania kontraktów na transakcje różnicowe, kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla lub kontraktów na stałą premię. Przetargi konkurencyjne byłyby ważnym mechanizmem wsparcia rozwoju technologii obniżania emisyjności oraz optymalizacji wykorzystania dostępnych zasobów. Oferowałyby one również pewność podmiotom inwestującym w te technologie. W celu zminimalizowania wszelkich zobowiązań warunkowych dla budżetu Unii należy zapewnić ograniczenie ryzyka przy projektowaniu kontraktów na transakcje różnicowe i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla, przy czym przynajmniej w przypadku pierwszych dwóch rund kontraktów na transakcje różnicowe i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla należy zapewnić pełne pokrycie ze środków pochodzących z dochodów ze sprzedaży na aukcji uprawnień przydzielonych na podstawie art. 10a ust. 8 dyrektywy 2003/87/WE.

Takie ryzyko nie występuje w przypadku kontraktów na stałą premię, ponieważ zobowiązanie prawne zostanie pokryte za pomocą odpowiedniego zobowiązania budżetowego. Ponadto po zakończeniu dwóch pierwszych rund kontraktów na transakcje różnicowe i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla, a następnie za każdym razem, gdy będzie to konieczne, Komisja powinna przeprowadzić jakościową i ilościową ocenę ryzyka finansowego wynikającego z ich wdrożenia. Komisja powinna być uprawniona do przyjęcia aktu delegowanego, w oparciu o wyniki tej oceny, przewidyującego zastosowanie odpowiedniego wskaźnika zasilenia rezerw zamiast pełnego pokrycia w odniesieniu do kolejnych rund kontraktów na transakcje różnicowe i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla. Takie podejście powinno uwzględniać wszelkie elementy, które mogą zmniejszyć ryzyko finansowe dla budżetu Unii, oprócz uprawnień dostępnych w ramach funduszu innowacyjnego, takie jak ewentualny podział odpowiedzialności z państwami członkowskimi, na zasadzie dobrowolności, lub ewentualny mechanizm reasekuracji ze strony sektora prywatnego. Konieczne jest zatem wprowadzenie odstępstw od części tytułu X rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁹⁾. Wskaźnik zasilenia rezerw dla pierwszych dwóch rund kontraktów na transakcje różnicowe i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla powinien wynosić 100 %.

W drodze odstępstwa od art. 210 ust. 1, art. 211 ust. 1 i 2 oraz art. 218 ust. 1 tego rozporządzenia, w niniejszej dyrektywie należy jednak określić minimalny wskaźnik zasilenia rezerw w wysokości 50 %, jak również maksymalny udział dochodów z funduszu innowacyjnego, który ma zostać wykorzystany do tworzenia rezerw, wynoszący 30 % dla kolejnych rund kontraktów na transakcje różnicowe i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla, a Komisja powinna mieć możliwość określenia niezbędnego wskaźnika zasilenia rezerw na podstawie doświadczeń z pierwszych dwóch zaproszeń do składania wniosków oraz kwoty dochodów, która ma zostać wykorzystana na tworzenie rezerw. Całkowite zobowiązanie finansowe ponoszone przez budżet Unii nie powinno zatem przekraczać 60 % wpływów ze sprzedaży na aukcji na rzecz funduszu innowacyjnego. Ponadto, ponieważ zasilenie rezerw będzie zasadniczo pochodzić z funduszu innowacyjnego, należy wprowadzić odstępstwa od przepisów art. 212, 213 i 214 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 dotyczących wspólnego funduszu rezerw ustanowionego na mocy art. 212 tego rozporządzenia. Nowatorski charakter kontraktów na transakcje różnicowe i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla może również wymagać odstępstw od art. 209 ust. 2 lit. d) i h) tego rozporządzenia, ponieważ nie opierają się one na dźwigni finansowej/mnożnikach ani nie zależą całkowicie od oceny *ex ante*, od art. 219 ust. 3 ze względu na związek z art. 209 ust. 2 lit. d) oraz od art. 219 ust. 6, ponieważ partnerzy wykonawcy nie będą mieli ekspozycji kredytowych lub kapitałowych w ramach gwarancji. Stosowanie wszelkich odstępstw od rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 powinno być ograniczone do tego, co jest konieczne. Komisji należy przyznać uprawnienia do zmiany maksymalnego udziału dochodów z funduszu innowacyjnego, który ma być wykorzystany do tworzenia rezerw, o nie więcej niż 20 punktów procentowych powyżej poziomu przewidzianego w niniejszej dyrektywie.

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

- (60) Fundusz innowacyjny podlega ogólnemu systemowi warunkowości służącemu ochronie budżetu Unii, ustanowionemu rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 ⁽²⁰⁾.
- (61) W przypadku czasowego zawieszenia działalności instalacji przydział bezpłatnych uprawnień dostosowuje się do poziomów działalności, w odniesieniu do których co roku należy składać sprawozdania. Ponadto właściwe organy mogą zawiesić wydawanie uprawnień do emisji dla instalacji, które zawiesiły działalność, o ile nie ma dowodów na to, że instalacja wznowi działalność. W związku z tym w przypadku czasowego zawieszenia działalności nie należy już wymagać od operatorów wykazywania właściwemu organowi, że ich instalacja wznowi produkcję w określonym i rozsądnym czasie.
- (62) Korekty przydziału bezpłatnych uprawnień dla instalacji stacjonarnych zgodnie z art. 11 ust. 2 dyrektywy 2003/87/WE mogą wymagać przyznania dodatkowych bezpłatnych uprawnień lub przekazania zwrotnej nadwyżki uprawnień. W tym celu należy wykorzystać uprawnienia zarezerwowane dla nowych instalacji zgodnie z art. 10a ust. 7 dyrektywy 2003/87/WE.
- (63) Od 2013 r. producenci energii elektrycznej są zobowiązani do zakupu wszystkich uprawnień, jakich potrzebują do produkcji energii elektrycznej. Niemniej jednak, zgodnie z art. 10c dyrektywy 2003/87/WE, niektóre państwa członkowskie mają możliwość zapewniania przejściowego przydziału bezpłatnych uprawnień na modernizację sektora energetycznego w okresie 2021–2030. Trzy państwa członkowskie zdecydowały się na skorzystanie z tej możliwości. Biorąc pod uwagę potrzebę szybkiej dekarbonizacji, zwłaszcza w sektorze energetycznym, zainteresowane państwa członkowskie powinny mieć możliwość zapewnienia tego przejściowego przydziału bezpłatnych uprawnień jedynie w odniesieniu do inwestycji realizowanych do dnia 31 grudnia 2024 r. Powinny one mieć możliwość dodania wszelkich pozostałych uprawnień na okres 2021–2030, które nie zostaną wykorzystane na takie inwestycje, w określonej przez siebie proporcji, do łącznej liczby uprawnień, które dane państwo członkowskie otrzymuje na potrzeby sprzedaży na aukcji, lub powinny zostać wykorzystane do wsparcia inwestycji w ramach funduszu modernizacyjnego. Z wyjątkiem terminu powiadomienia o tym fakcie, uprawnienia przekazywane do funduszu modernizacyjnego powinny podlegać tym samym zasadom dotyczącym inwestycji, które mają zastosowanie do uprawnień już przekazanych zgodnie z art. 10d ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE. Aby zapewnić przewidywalność i przejrzystość w odniesieniu do liczby uprawnień udostępnionych do sprzedaży aukcyjnej lub tymczasowego przydziału bezpłatnych uprawnień i w odniesieniu do zasobów zarządzanych przez fundusz modernizacyjny, państwa członkowskie powinny poinformować Komisję o liczbie pozostałych uprawnień do wykorzystania na każdy cel, odpowiednio, do dnia 15 maja 2024 r.
- (64) Zakres funduszu modernizacyjnego należy dostosować do najnowszych unijnych celów w zakresie klimatu poprzez wprowadzenie wymogu, aby inwestycje były zgodne z celami Europejskiego Zielonego Ładu i rozporządzeniem (UE) 2021/1119, oraz poprzez wyeliminowanie wsparcia dla wszelkich inwestycji związanych z wytwarzaniem energii w oparciu o paliwa kopalne, z wyjątkiem wsparcia takich inwestycji pochodzących z uprawnień dobrowolnie przekazywanych do funduszu modernizacyjnego zgodnie z art. 10d ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE. Ponadto ograniczone wsparcie dla takich inwestycji powinno być nadal możliwe z wykorzystaniem dochodów z uprawnień, o których mowa w art. 10 ust. 1 akapit trzeci tej dyrektywy, pod pewnymi warunkami, w szczególności w przypadku gdy działalność kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 ⁽²¹⁾ oraz w odniesieniu do uprawnień sprzedawanych na aukcji do 2027 r. W przypadku tej ostatniej kategorii uprawnień dalsze wykorzystanie niestałych paliw kopalnych nie powinno być ponadto wspierane dochodami z uprawnień sprzedawanych na aukcji po 2028 r. Ponadto część funduszu modernizacyjnego, którą należy przeznaczyć na inwestycje priorytetowe, należy zwiększyć do 80 % w przypadku uprawnień do emisji z funduszu modernizacyjnego przekazywanych zgodnie z art. 10d ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE i o których mowa w art. 10 ust. 1 akapit trzeci tej dyrektywy, oraz do 90 % w przypadku dodatkowej kwoty 2,5 % z ogólnounijnej liczby uprawnień.

Efektywność energetyczną, w tym w przemyśle, sektorze transportu, sektorze budowlanym, sektorze rolnictwa i sektorze odpadów; ogrzewanie i chłodzenie z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii; a także wsparcie gospodarstw domowych w celu rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego, w tym w regionach wiejskich i oddalonych, należy uwzględnić w zakresie inwestycji priorytetowych. Aby zwiększyć przejrzystość i lepiej ocenić wpływ funduszu modernizacyjnego, Komitet Inwestycyjny powinien co roku składać Komitetowi ds. Zmian Klimatu sprawozdania z przebiegu oceny inwestycji, w szczególności w zakresie redukcji emisji i jej kosztów.

⁽²⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1).

⁽²¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

- (65) W dyrektywie (UE) 2018/410 wprowadzono przepisy dotyczące anulowania przez państwa członkowskie uprawnień z ich wolumenu uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji w związku z likwidacją mocy wytwórczych energii elektrycznej na ich terytorium. W związku ze zwiększonymi ambicjami klimatycznymi Unii i wynikającą z nich przyspieszoną dekarbonizacją sektora energii elektrycznej, takie anulowanie stało się jeszcze bardziej istotne. Komisja powinna zatem ocenić, czy korzystanie przez państwa członkowskie z anulowania może być ułatwione poprzez zmianę odpowiednich aktów delegowanych przyjętych na podstawie art. 10 ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE.
- (66) Dostosowania przydziału bezpłatnych uprawnień ustanowione w dyrektywie (UE) 2018/410 i wprowadzone w życie rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/1842 ⁽²²⁾ poprawiły efektywność i zwiększyły zachęty wynikające z przydziału bezpłatnych uprawnień, ale zwiększyły też obciążenie administracyjne i sprawiły, że wydawanie bezpłatnych uprawnień nie nastąpiło w dniu 28 lutego, tak jak planowano. Aby lepiej uwzględnić dostosowania przydziału bezpłatnych uprawnień, należy dostosować cykl zgodności. Należy zatem przesunąć termin przyznawania bezpłatnych uprawnień przez właściwe organy z dnia 28 lutego na dzień 30 czerwca oraz termin umarzania uprawnień przez operatorów z dnia 30 kwietnia na dzień 30 września.
- (67) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/2066 ⁽²³⁾ ustanawia zasady monitorowania emisji z biomasy, które są zgodne z zasadami wykorzystywania biomasy określonymi w przepisach Unii dotyczących energii odnawialnej. Ze względu na fakt, że w związku z ostatnimi przepisami ustanowionymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 ⁽²⁴⁾ prawodawstwo staje się coraz bardziej szczegółowe w kwestii kryteriów zrównoważonego rozwoju dla biomasy, przyznanie uprawnień wykonawczych w art. 14 ust. 1 dyrektywy 2003/87/WE należy wyraźnie rozszerzyć na przyjęcie koniecznych korekt w odniesieniu do stosowania w EU ETS kryteriów zrównoważonego rozwoju dla biomasy, w tym biopaliw, biopłynów oraz paliw z biomasy. Ponadto Komisji należy przyznać uprawnienia do przyjmowania aktów wykonawczych w celu określenia sposobu rozliczenia składowania emisji z mieszanek biomasy o współczynniku zero oraz biomasy, która nie pochodzi ze źródeł o współczynniku zero.
- (68) Odnawialne ciekłe i gazowe paliwa pochodzenia niebiologicznego oraz pochodzące z recyklingu paliwa węglowe mogą odegrać istotną rolę w redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach, których emisyjność trudno zmniejszyć. W przypadkach, gdy pochodzące z recyklingu paliwo węglowe i odnawialne ciekłe i gazowe paliwa pochodzenia niebiologicznego produkują się z wychwyconego CO₂ w ramach działalności objętej niniejszą dyrektywą, emisje te należy ujmować w ramach tej działalności. W celu zapewnienia, aby stosowanie odnawialnych paliw pochodzenia niebiologicznego oraz pochodzących z recyklingu paliw węglowych przyczyniało się do redukcji emisji gazów cieplarnianych i uniknięcia podwójnego liczenia w odniesieniu do paliw, które przyczyniają się do tej redukcji, należy wyraźnie rozszerzyć określone w art. 14 ust. 1 dyrektywy 2003/87/WE uprawnienia do przyjmowania przez Komisję aktów wykonawczych ustanawiających konieczne korekty dotyczące sposobu ujmowania ewentualnego uwalniania się CO₂, gwarantując, że żadne emisje nie zostaną pominięte, w tym również jeżeli takie paliwa są produkowane z wychwyconego CO₂ poza Unią, przy jednoczesnym unikaniu podwójnego liczenia, aby zapewnić wprowadzenie odpowiednich zachęt do wychwytywania emisji, uwzględniając również sposób traktowania tych paliw zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001.
- (69) Ze względu na to, że przewiduje się, iż CO₂ będzie również transportowany środkami innymi niż rurociągi, takimi jak statki czy samochody ciężarowe, aktualny zakres określony w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE w odniesieniu do transportu gazów cieplarnianych w celu przechowywania należy rozszerzyć na wszystkie środki transportu ze względu na konieczność zapewnienia równego traktowania i niezależnie od tego, czy te środki transportu są objęte EU ETS, czy też nie. W przypadku gdy emisje z transportu są również objęte inną działalnością na podstawie dyrektywy 2003/87/WE, aby uniknąć podwójnego liczenia, emisje te należy ujmować w ramach tej innej działalności.

⁽²²⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/1842 z dnia 31 października 2019 r. ustanawiające zasady stosowania dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do dalszych ustaleń dotyczących dostosowań przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji ze względu na zmiany w poziomie działalności (Dz.U. L 282 z 4.11.2019, s. 20).

⁽²³⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/2066 z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych na podstawie dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz zmieniające rozporządzenie Komisji (UE) nr 601/2012 (Dz.U. L 334 z 31.12.2018, s. 1).

⁽²⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

- (70) Wyłączenie z EU ETS instalacji wykorzystujących wyłącznie biomasę doprowadziło do sytuacji, w których instalacje opalane w dużej części biomasą uzyskują nieoczekiwane zyski poprzez otrzymywanie bezpłatnych uprawnień w dużym stopniu przewyższających rzeczywiste emisje. W związku z tym należy wprowadzić wartość progową dla spalania biomasy przy współczynniku zero, powyżej której instalacje ulegałyby wyłączeniu z EU ETS. Wprowadzenie wartości progowej zwiększyłoby przejrzystość co do tego, które instalacje są objęte zakresem EU ETS, i umożliwi bardziej równomierne rozdzielanie bezpłatnych uprawnień do emisji, a zwłaszcza przydzielanie ich sektorom bardziej narażonym na ryzyko ucieczki emisji. Wartość tę należy ustalić na poziomie 95 %, aby zrównoważyć korzyści i niedogodności płynące z pozostawiania instalacji w EU ETS. W związku z tym nie należy zachęcać do tego, by w instalacjach, które zachowały fizyczną zdolność do spalania paliw kopalnych, znowu wykorzystywano takie paliwa. Wartość progowa na poziomie 95 % gwarantowałaby, że jeżeli instalacja wykorzystuje paliwa kopalne w celu pozostania w zakresie EU ETS i korzystania z bezpłatnych uprawnień do emisji, koszty emisji dwutlenku węgla związane z wykorzystywaniem tych paliw kopalnych byłyby wystarczająco duże, aby działać jako czynnik zniechęcający.

Wartość ta zagwarantowałaby również, że instalacje wykorzystujące znaczną ilość paliw kopalnych pozostaną objęte obowiązkami w zakresie monitorowania w ramach EU ETS, co pozwoli uniknąć potencjalnego obchodzenia istniejących obowiązków w zakresie monitorowania, raportowania i weryfikacji. Jednocześnie należy nadal stosować zachęty – z wykorzystaniem elastycznego mechanizmu – by instalacje, które spalają niewiele biomasy o zerowym poziomie emisji, nadal ograniczały spalanie paliw kopalnych, pozostając jednocześnie w zakresie EU ETS, dopóki nie będą wykorzystywać na tyle zrównoważonej biomasy, że jej włączenie do EU ETS nie będzie już uzasadnione. Ponadto dotychczasowe doświadczenia pokazały, że wyłączenie instalacji wykorzystujących wyłącznie biomasę, stanowiące w rzeczywistości próg 100 %, z wyjątkiem spalania paliw kopalnych w fazie rozruchu i wygaszania, wymaga ponownej oceny i bardziej precyzyjnej definicji. Wartość progowa wynosząca 95 % umożliwi spalanie paliw kopalnych w fazie rozruchu i wygaszania.

- (71) Aby zachęcić do stosowania technologii niskoemisyjnych i bezemisyjnych, państwa członkowskie zapewniają operatorom możliwość pozostania w zakresie EU ETS do końca obecnego i następnego pięcioletniego okresu, o którym mowa w art. 11 ust. 1 dyrektywy 2003/87/WE, jeżeli instalacja zmieniła swój proces produkcyjny w celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i przestała przekraczać próg 20 MW całkowitej nominalnej mocy cieplnej dostarczonej w paliwie.
- (72) W dniu 28 marca 2022 r. Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) opublikował sprawozdanie końcowe dotyczące uprawnień do emisji i powiązanych instrumentów pochodnych. Sprawozdanie to stanowi kompleksową analizę integralności europejskiego rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla i zapewnia wiedzę fachową i zalecenia w odniesieniu do wspierania właściwego funkcjonowania rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Aby w sposób ciągły monitorować integralność i przejrzystość rynku, ESMA powinien regularnie sporządzać sprawozdania. ESMA przeprowadza już oceny zmian na rynku i w razie potrzeby przedstawia w sprawozdaniu zalecenia w zakresie swoich kompetencji dotyczące tendencji, zagrożeń i podatności na zagrożenia zgodnie z art. 32 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010⁽²⁵⁾. Analiza europejskiego rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla, która obejmuje aukcje uprawnień do emisji, handel uprawnieniami do emisji na platformach obrotu i poza nimi oraz instrumenty pochodne, powinna stanowić część tego rocznego sprawozdania. Obowiązek ten usprawniłby sprawozdawczość prowadzoną przez ESMA i umożliwiłby porównania międzyrynkowe, w szczególności ze względu na silne powiązania między EU ETS a rynkami towarowych instrumentów pochodnych.

W ramach tej regularnej analizy realizowanej przez ESMA należy w szczególności monitorować wszelkie wahania rynkowe i zmiany cen, funkcjonowanie aukcji i operacje handlowe na rynkach, płynność i wolumeny obrotu oraz kategorie i zachowania handlowe uczestników rynku, w tym działalność spekulacyjną mającą istotny wpływ na ceny. Ocena ta, w stosownych przypadkach, powinna obejmować zalecenia mające na celu poprawę integralności i przejrzystości rynku oraz obowiązki w zakresie sprawozdawczości, a także usprawnienie zapobiegania nadużyciom na rynku i ich wykrywania oraz pomoc w utrzymaniu uporządkowanych rynków uprawnień do emisji i ich instrumentów pochodnych. Komisja powinna należycie uwzględnić oceny i zalecenia w kontekście rocznego sprawozdania na temat rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla oraz, w razie potrzeby, w sprawozdaniach w celu zapewnienia lepszego funkcjonowania rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla.

⁽²⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylecia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

- (73) W celu dalszego zachęcania do inwestycji niezbędnych do dekarbonizacji systemów ciepłowniczych oraz w celu uwzględnienia aspektów społecznych związanych z wysokimi cenami energii i wysoką intensywnością emisji gazów cieplarnianych z instalacji systemów ciepłowniczych w państwach członkowskich, w których udział emisji pochodzących z systemów ciepłowniczych jest bardzo wysoki w porównaniu z wielkością gospodarki, operatorzy powinni mieć możliwość ubiegania się o przejściowy przydział dodatkowych bezpłatnych uprawnień dla instalacji systemów ciepłowniczych natomiast dodatkowa wartość tego bezpłatnego przydziału powinna być inwestowana w znaczne ograniczenie emisji przed 2030 r. Aby zapewnić to ograniczenie, ten przejściowy przydział dodatkowych bezpłatnych uprawnień powinien być uzależniony od dokonanych inwestycji i osiągniętych redukcji emisji określonych w planach osiągnięcia neutralności klimatycznej sporządzanych przez operatorów dla swoich odpowiednich instalacji.
- (74) Nieoczekiwane lub nagłe nadmierne wzrosty cen na rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla mogą negatywnie wpłynąć na przewidywalność rynku, która ma zasadnicze znaczenie dla planowania inwestycji w zakresie dekarbonizacji. W związku z tym środek obowiązujący w przypadku nadmiernych fluktuacji cen na rynku handlu przydziałami emisji objętego rozdziałami II i III dyrektywy 2003/87/WE należy wzmocnić w przemyślny sposób, aby usprawnić jego zdolność reagowania na nieuzasadnione wahania cen. Jeżeli spełniony zostanie warunek uruchamiający oparty na wzroście średniej ceny uprawnień, ten oparty na zasadach środek zabezpieczający powinien obowiązywać automatycznie, dzięki czemu z rezerwy stabilności rynkowej ustanowionej decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1814 ⁽²⁶⁾ zostanie uwolniona z góry określona liczba uprawnień. Komisja powinna ściśle monitorować warunki uruchamiające oraz publikować je co miesiąc w celu poprawy przejrzystości. Aby zapewnić prawidłową sprzedaż na aukcji uprawnień uwolnionych z rezerwy stabilności rynkowej zgodnie z tym środkiem zabezpieczającym oraz zwiększyć przewidywalność rynku, środek ten nie powinien być stosowany ponownie przed upływem co najmniej dwunastu miesięcy od zakończenia poprzedniego uwolnienia uprawnień na rynku w ramach tego środka.
- (75) W komunikacie z dnia 17 września 2020 r. zatytułowanym „Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r. – Inwestowanie w przyszłość neutralną dla klimatu z korzyścią dla obywateli” podkreślono szczególnie wyzwanie, jakim jest ograniczenie emisji w sektorze budowlanym i sektorze transportu drogowego. W związku z tym Komisja ogłosiła, że dalsze rozszerzenie handlu uprawnieniami do emisji mogłoby obejmować emisje z sektora budowlanego i sektora transportu drogowego, wskazując jednocześnie, że objęcie wszystkich emisji ze spalania paliw przyniosłoby istotne korzyści. Handel uprawnieniami do emisji powinien być stosowany do paliw wykorzystywanych do spalania w sektorze budowlanym i sektorze transportu drogowego, a także w sektorach dodatkowych odpowiadających działalności przemysłowej nieobjętej załącznikiem I do dyrektywy 2003/87/WE, takiej jak ogrzewanie obiektów przemysłowych (zwanych dalej „sektorem budowlanym, sektorem transportu drogowego i sektorami dodatkowymi”). Dla tych sektorów należy ustanowić oddzielny, ale równoległy system handlu uprawnieniami do emisji, aby uniknąć wszelkich zakłóceń we właściwym funkcjonowaniu systemu handlu uprawnieniami do emisji dla instalacji stacjonarnych i lotnictwa. Nowemu systemowi towarzyszą uzupełniające polityki kształtujące oczekiwania uczestników rynku oraz dążące do sygnału cenowego dotyczącego emisji dwutlenku węgla dla całej gospodarki, przy jednoczesnym zapewnieniu środków zapobiegających niepożądanym wpływom na ceny. Dotychczasowe doświadczenie pokazuje, że stworzenie nowego systemu wymaga ustanowienia wydajnego systemu monitorowania, raportowania i weryfikacji. W celu zapewnienia synergii i spójności z istniejącą infrastrukturą Unii dla EU ETS, należy ustanowić system handlu uprawnieniami do emisji dla sektora budowlanego, sektora transportu drogowego i sektorów dodatkowych poprzez wprowadzenie poprawki do dyrektywy 2003/87/WE.
- (76) Aby ustanowić właściwe ramy wdrażania i zapewnić rozsądne ramy czasowe pozwalające osiągnąć cel do 2030 r., handel uprawnieniami do emisji w sektorze budowlanym, sektorze transportu drogowego i sektorach dodatkowych należy rozpocząć w 2025 r. W pierwszych latach od podmiotów objętych regulacją należy wymagać posiadania zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych oraz raportowania swoich emisji w latach 2024–2026. Wydawanie uprawnień i obowiązki w zakresie zgodności dla tych podmiotów powinny obowiązywać od 2027 r. Taki przebieg umożliwiłby rozpoczęcie handlu uprawnieniami do emisji w tych sektorach w sposób uporządkowany i skuteczny. Umożliwiłoby to również wdrożenie środków, aby zapewnić sprawiedliwe społecznie rozpoczęcie handlu uprawnieniami do emisji w tych sektorze budowlanym, sektorze transportu drogowego i sektorach dodatkowych w celu zmniejszenia wpływu ceny emisji dwutlenku węgla na gospodarstwa domowe i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji.
- (77) Ze względu na bardzo wysoką liczbę małych podmiotów uczestniczących w sektorze budowlanym, sektorze transportu drogowego i sektorach dodatkowych nie ma możliwości ustanowienia punktu regulacyjnego na poziomie podmiotów bezpośrednio emitujących gazy cieplarniane, jak ma to miejsce w przypadku instalacji stacjonarnych i lotnictwa. W związku z tym, ze względu na wykonalność techniczną i skuteczność administracyjną, bardziej zasadne jest ustanowienie punktu regulacyjnego na dalszym etapie łańcucha dostaw. Czynnością, która niesie za sobą powstanie obowiązku w zakresie zgodności w ramach nowego systemu handlu uprawnieniami do emisji, powinno być dopuszczenie do konsumpcji paliw wykorzystywanych do spalania w sektorze budowlanym i sektorze

⁽²⁶⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1814 z dnia 6 października 2015 r. w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i zmiany dyrektywy 2003/87/WE (Dz.U. L 264 z 9.10.2015, s. 1).

transportu drogowego, w tym w transporcie drogowym gazów cieplarnianych w celu składowania geologicznego, a także w sektorach dodatkowych, które odpowiadają działalności przemysłowej nieobjętej załącznikiem I do dyrektywy 2003/87/WE. Aby uniknąć podwójnego uwzględnienia, nie należy uwzględniać dopuszczenia do konsumpcji paliw, które wykorzystuje się w działaniach zgodnie z załącznikiem I do tej dyrektywy.

- (78) Podmioty objęte regulacją w sektorze budowlanym, sektorze transportu drogowego i sektorach dodatkowych oraz punkt regulacyjny należy określić zgodnie z systemem podatku akcyzowego przewidzianym w dyrektywie Rady (UE) 2020/262 ⁽²⁷⁾, wraz z koniecznymi dostosowaniami, ponieważ w drodze tej dyrektywy ustanowiono już solidny system kontroli w odniesieniu do wszystkich ilości paliw dopuszczonych do konsumpcji do celów płatności podatków akcyzowych. Konsumenci końcowi paliw w tych sektorach nie powinni podlegać obowiązkowi przewidzianym w dyrektywie 2003/87/WE.
- (79) Podmioty objęte regulacją, których dotyczy zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji w sektorze budowlanym, sektorze transportu drogowego i sektorach dodatkowych, powinny obowiązywać podobne warunki dotyczące zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych co operatorów instalacji stacjonarnych. Należy ustanowić zasady dotyczące wniosków o zezwolenia, warunków wydawania zezwoleń, treści oraz przeglądu tych zezwoleń, a także wszelkich zmian związanych z podmiotem objętym regulacją. Aby wprowadzanie nowego systemu przebiegło w zorganizowany sposób, państwa członkowskie powinny zapewnić, aby podmioty objęte regulacją, których dotyczy zakres nowego systemu handlu uprawnieniami do emisji, posiadały ważne zezwolenie w momencie wprowadzania systemu w 2025 r.
- (80) Całkowitą liczbę uprawnień dla nowego systemu handlu uprawnieniami do emisji należy określać zgodnie ze ścieżką liniową, aby osiągnąć cel redukcji emisji na 2030 r., biorąc pod uwagę efektywny kosztowo wkład sektora budowlanego i sektora transportu drogowego na poziomie 43 % redukcji emisji do 2030 r. w porównaniu z 2005 r., a w przypadku sektorów dodatkowych, łączny efektywny kosztowo wkład na poziomie 42 % redukcji emisji do 2030 r. w porównaniu z 2005 r. Całkowitą liczbę uprawnień należy określić po raz pierwszy w 2027 r., na podstawie ścieżki rozpoczynającej się w 2024 r. od dopuszczalnych wartości emisji w 2024 r., obliczonych zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 ⁽²⁸⁾ na podstawie emisji odniesienia dla objętych sektorów w 2005 r. i w latach 2016–2018, określonych na podstawie art. 4 ust. 3 tego rozporządzenia. W związku z tym współczynnik liniowy redukcji należy określić na poziomie 5,10 %. Od 2028 r. całkowitą liczbę uprawnień należy określać na podstawie średniego poziomu emisji objętych sprawozdaniem za lata 2024, 2025 oraz 2026 i zmniejszać o tę samą bezwzględną roczną wartość redukcji ustaloną od 2024 r., co odpowiada współczynnikowi liniowemu redukcji na poziomie 5,38 % w stosunku do porównywalnej wartości wyżej określonej ścieżki w 2025 r. Jeśli emisje te znacznie przewyższają tę wartość ścieżki i jeśli ta rozbieżność nie wynika z niewielkich różnic w metodach pomiaru emisji, współczynnik liniowy redukcji należy dostosować, aby osiągnąć wymagany poziom redukcji emisji w 2030 r.
- (81) Sprzedaż na aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych jest najprostszą i najbardziej wydajną ekonomicznie metodą przydziału uprawnień do emisji a ponadto pozwala uniknąć nieoczekiwanych zysków. Zarówno w sektorze budowlanym, jak i sektorze transportu drogowego, presja konkurencyjna spoza Unii jest stosunkowo niewielka lub w ogóle nie występuje i sektory te nie są narażone na ryzyko ucieczki emisji gazów cieplarnianych. W związku z tym uprawnienia dla sektora budowlanego i sektora transportu drogowego należy przydzielać wyłącznie poprzez sprzedaż na aukcji z pominięciem jakiegokolwiek przydziału bezpłatnych uprawnień.
- (82) W celu zapewnienia płynnego rozpoczęcia nowego systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz biorąc pod uwagę konieczność wcześniejszego zabezpieczenia lub zakupienia przez podmioty objęte regulacją uprawnień, aby zmniejszyć ich cenę oraz ryzyko utraty płynności, na początku należy prowadzić na aukcji sprzedaż większej liczby uprawnień. W 2027 r. liczba uprawnień sprzedawanych na aukcji powinna być zatem o 30 % wyższa niż całkowita liczba uprawnień na 2027 r. Liczba ta byłaby wystarczająca, aby zapewnić płynność zarówno w przypadku obniżenia poziomu emisji zgodnie z potrzebami w zakresie redukcji emisji, jak i w przypadku, gdy redukcje emisji będą następowały jedynie stopniowo. Szczegółowe zasady dotyczące tej koncentracji liczb uprawnień na wstępie powinny zostać ustanowione w akcie delegowanym dotyczącym sprzedaży na aukcji przyjętym na podstawie art. 10 ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE.

⁽²⁷⁾ Dyrektywa Rady (UE) 2020/262 z dnia 19 grudnia 2019 r. ustanawiająca ogólne zasady dotyczące podatku akcyzowego (Dz.U. L 58 z 27.2.2020, s. 4).

⁽²⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 26).

- (83) Zasady dotyczące dystrybucji udziałów aukcyjnych są wysoce istotne dla wszelkich dochodów z aukcji, które przychodziłyby państwom członkowskim, szczególnie w świetle potrzeby wzmocnienia zdolności państw członkowskich do przeciwdziałania skutkom społecznym sygnału cenowego dotyczącego emisji dwutlenku węgla w sektorze budowlanym i sektorze transportu drogowego. Niezależnie od faktu, że ten sektor budowlany, sektor transportu drogowego i te sektory dodatkowe mają bardzo odmienne cechy charakterystyczne, należy ustanowić wspólną zasadę dystrybucji podobną do tej mającej zastosowanie w przypadku instalacji stacjonarnych. Większość uprawnień należy rozdzielić pomiędzy wszystkie państwa członkowskie na podstawie średniej dystrybucji emisji w transporcie drogowym, budynkach handlowych i instytucjonalnych oraz budynkach mieszkalnych w okresie od 2016 r. do 2018 r.
- (84) Wprowadzeniu ceny emisji dwutlenku węgla w sektorze budowlanym i sektorze transportu drogowego powinny towarzyszyć skuteczne rekompensaty społeczne, szczególnie w świetle istniejących poziomów ubóstwa energetycznego. Około 34 mln Europejczyków, prawie 6,9 % mieszkańców Unii, poinformowało w przeprowadzonym w 2021 r. w całej Unii badaniu, że nie jest w stanie ogrzać swoich domów w wystarczającym stopniu. Aby osiągnąć skuteczne rekompensaty społeczne i dystrybucyjne, od państw członkowskich należy wymagać, aby przeznaczały dochody z handlu uprawnieniami do emisji dla sektora budowlanego, sektora transportu drogowego i sektorów dodatkowych na cele związane z klimatem i energią, które już określono dla obowiązującego systemu handlu uprawnieniami do emisji, przyznając pierwszeństwo działaniom, które mogą przyczynić się do rozwiązania społecznych aspektów handlu uprawnieniami do emisji w sektorze budowlanym, sektorze transportu drogowego i sektorach dodatkowych, lub dla środków dodanych specjalnie w celu rozwiązania problemów związanych z tymi sektorami, w tym związanych ze środkami z dziedziny polityki zgodnie z dyrektywą 2012/27/UE.

Nowy Społeczny Fundusz Klimatyczny ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955⁽²⁹⁾ zapewni specjalne finansowanie państwom członkowskim, aby wesprzeć najsłabsze grupy, które najbardziej ucierpiały, zwłaszcza gospodarstwa domowe dotknięte ubóstwem energetycznym lub transportowym. Społeczny Fundusz Klimatyczny ten będzie wspierać uczciwość i solidarność pomiędzy państwami członkowskimi i wewnątrz nich, zmniejszając jednocześnie ryzyko ubóstwa energetycznego i transportowego w okresie tego przejścia. Będzie się on opierał na obowiązujących mechanizmach solidarności i je uzupełniał, w synergii z innymi unijnymi programami wydatków i funduszami. 50 mln uprawnień w ramach EU ETS zgodnie z art. 10a ust. 8b dyrektywy 2003/87/WE i 150 mln uprawnień z handlu uprawnieniami do emisji w sektorze budowlanym, sektorze transportu drogowego i w sektorach dodatkowych, a także dochody uzyskane ze sprzedaży na aukcji uprawnień dotyczących sektora budowlanego, sektora transportu drogowego i sektorów dodatkowych, w maksymalnej wysokości do 65 000 000 000 EUR, należy wykorzystać do finansowania Społecznego Funduszu Klimatycznego w formie zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel drodze wyjątku i tymczasowo, w oczekiwaniu na dyskusję i rozważania na temat wniosku Komisji z dnia 22 grudnia 2021 r. dotyczącego decyzji Rady zmieniającej decyzję (UE, Euratom) 2020/2053 w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej w odniesieniu do ustanowienia nowych zasobów własnych opartych na EU ETS zgodnie z art. 311 akapit trzeci TFUE.

Należy zapewnić, że w przypadku przyjęcia zgodnie z art. 311 akapit trzeci TFUE decyzji ustanawiającej to nowe źródło dochodów własnych, ten sam dochód powinien przestać być zewnętrznym dochodem przeznaczonym na określony cel wraz z wejściem takiej decyzji w życie. W odniesieniu do Społecznego Funduszu Klimatycznego, w przypadku przyjęcia takiej decyzji, Komisja przedstawia, w stosownych przypadkach, niezbędne wnioski zgodnie z art. 27 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2023/955. Pozostaje to bez uszczerbku dla wyniku negocjacji w sprawie wieloletnich ram finansowych na okres po 2027 r.

- (85) Sprawozdawczość dotycząca wykorzystywania dochodów z aukcji należy dostosować do aktualnej sprawozdawczości ustanowionej rozporządzeniem (UE) 2018/1999.
- (86) Podmioty objęte regulacją, które obejmuje nowy system handlu uprawnieniami do emisji, powinny umarzać uprawnienia w odniesieniu do swoich zweryfikowanych emisji odpowiadające ilości paliw, które dopuścili do konsumpcji. Po raz pierwszy uprawnienia dla zweryfikowanych emisji powinny one umorzyć w 2027 r. Aby zminimalizować obciążenie administracyjne, szereg zasad mających zastosowanie do obowiązującego systemu handlu uprawnieniami do emisji dla instalacji stacjonarnych i lotnictwa należy po wprowadzeniu koniecznych dostosowań zastosować do nowego systemu handlu uprawnieniami do emisji dla sektora budowlanego, sektora transportu drogowego i sektorów dodatkowych. Obejmuje to w szczególności zasady dotyczące przekazywania, umarzania i anulowania uprawnień, a także zasady dotyczące ważności uprawnień, kar, właściwych organów oraz obowiązków sprawozdawczych państw członkowskich.

⁽²⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 z dnia 10 maja 2023 r. ustanawiające Społeczny Fundusz Klimatyczny i zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1060 (zob. s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- (87) Niektóre państwa członkowskie wprowadziły już podatek od emisji dwutlenku węgla, który ma zastosowanie do sektora budowlanego, sektora transportu drogowego i sektorów dodatkowych ujętych w załączniku III do dyrektywy 2003/87/WE. W związku z tym należy wprowadzić tymczasowe odstępstwo do końca 2030 r. Aby zapewnić osiągnięcie celów dyrektywy 2003/87/WE i spójność nowego systemu handlu uprawnieniami do emisji, stosowanie tego odstępstwa powinno być możliwe wyłącznie w przypadku, gdy stawka tego podatku krajowego jest wyższa od średniej ceny sprzedaży aukcyjnej uprawnień w danym roku i wyłącznie w odniesieniu do obowiązku umorzenia uprawnień przez podmioty regulowane płacące taki podatek. Aby zapewnić stabilność i przejrzystość systemu, wraz z zakończeniem okresu transpozycji niniejszej dyrektywy należy powiadomić Komisję o takim podatku krajowym, w tym o jego odpowiednich stawkach. Odstępstwo to nie powinno mieć wpływu na zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel przeznaczone na Społeczny Fundusz Klimatyczny lub, jeżeli zostaną one ustalone zgodnie z art. 311 akapit trzeci TFUE, na zasoby własne z dochodów ze sprzedaży aukcyjnej handlu emisjami w sektorze budowlanym, sektorze transportu drogowego i w sektorach dodatkowych.
- (88) Aby handel uprawnieniami do emisji w sektorze budowlanym, sektorze transportu drogowego i w sektorach dodatkowych był skuteczny, należy umożliwić monitorowanie emisji przy wysokiej pewności oraz racjonalnych kosztach. Emisje należy przypisywać podmiotom objętym regulacją na podstawie ilości paliwa dopuszczonego do konsumpcji i w połączeniu ze współczynnikiem emisji. Podmioty objęte regulacją powinny być w stanie w sposób wiarygodny i dokładny identyfikować i rozróżniać sektory, w których paliwa dopuszcza się do konsumpcji, a także użytkowników ostatecznych paliw, aby uniknąć niepożądanych skutków, takich jak podwójne obciążenie. W niewielkiej liczbie przypadków, w których nie można uniknąć podwójnego liczenia emisji w ramach istniejącego EU ETS i nowego systemu dla sektora budowlanego, sektora transportu drogowego i dla sektorów dodatkowych, lub gdy koszty powstają w związku z umorzeniem uprawnień z tytułu emisji z działalności nieobjętej dyrektywą 2003/87/WE, państwa członkowskie powinny wykorzystać takie dochody do zrekompensowania nieuniknionego podwójnego liczenia lub innych takich kosztów poza sektorem budownictwa, sektorem transportu drogowego i sektorami dodatkowymi zgodnie z prawem Unii. Należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w celu zapewnienia jednolitych warunków dla potrzeb uniknięcia podwójnego liczenia i umorzenia uprawnień z tytułu emisji nieobjętych systemem handlu uprawnieniami do emisji dla sektora budowlanego, sektora transportu drogowego i innych dodatkowych sektorów oraz dla potrzeb wypłaty rekompensaty finansowej. Aby jeszcze bardziej złagodzić wszelkie problemy związane z podwójnym liczeniem, terminy monitorowania i umarzania w ramach nowego systemu handlu uprawnieniami do emisji powinny przypadać miesiąc po terminach przewidzianych w istniejącym systemie dla instalacji stacjonarnych i dla lotnictwa. Aby zapewnić wystarczające dane do ustalenia łącznej liczby uprawnień w okresie od 2028 r. do 2030 r., podmioty objęte regulacją posiadające zezwolenie w momencie uruchomienia systemu w 2025 r. powinny raportować swoje powiązane emisje historyczne, które miały miejsce w 2024 r.
- (89) Przejrzystość co do kosztów emisji dwutlenku węgla oraz zakresu, w jakim stopniu obciąża się nimi konsumentów, ma kluczowe znaczenie, aby umożliwić szybką i racjonalną pod względem kosztów redukcję emisji we wszystkich sektorach gospodarki. Ma to szczególne znaczenie w systemie handlu uprawnieniami do emisji, który opiera się na zobowiązaniach dotyczących wyższego szczebla łańcucha dostaw. Nowy system handlu uprawnieniami do emisji ma zachęcić podmioty objęte regulacją do zmniejszenia zawartości węgla w paliwach, przy czym podmioty te nie powinny osiągać nienależnych zysków w wyniku obciążania konsumentów wyższymi kosztami emisji dwutlenku węgla niż same ponoszą. Chociaż sprzedaż na aukcji wszystkich uprawnień do emisji w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji w odniesieniu do sektora budowlanego, sektora transportu drogowego i sektorów dodatkowych ogranicza już występowanie takich nienależnych zysków, Komisja powinna monitorować, w jakim stopniu podmioty objęte regulacją przenoszą koszty emisji dwutlenku węgla, aby nie dopuścić do powstawania nieoczekiwanych zysków. W odniesieniu do rozdziału IVa Komisja powinna w miarę możliwości co roku składać sprawozdanie – według rodzaju paliwa – na temat średniego poziomu kosztów emisji dwutlenku węgla, którymi obciążono konsumentów w Unii.
- (90) Należy wprowadzić środki mające na celu przeciwdziałanie potencjalnemu ryzyku nadmiernych wzrostów cen, które, w przypadku szczególnie wysokiego poziomu na początku nowego systemu handlu uprawnieniami do emisji, mogą osłabić gotowość gospodarstw domowych i osób fizycznych do ograniczenia swoich emisji gazów cieplarnianych. Środki te powinny uzupełniać zabezpieczenia zapewniane przez rezerwę stabilności rynkowej, która zaczęła obowiązywać w 2019 r. Podczas gdy rynek będzie nadal określał cenę emisji dwutlenku węgla, środki zabezpieczające będą uruchamiane poprzez oparty na zasadach system automatyczny, dzięki czemu uprawnienia będą uwalniane z rezerwy stabilności rynkowej tylko w przypadku spełnienia jednego lub większej liczby konkretnych warunków uruchamiających opartych na wzroście średniej ceny uprawnień. Ten dodatkowy mechanizm powinien być również wysoce reaktywny, aby zapobiec nadmiernej zmienności spowodowanej czynnikami innymi niż zmienione zasadnicze cechy rynku. Środki te należy zastosować na różnych szczeblach nadmiernego wzrostu cen, co będzie skutkowało różnymi poziomami interwencji. Komisja powinna ściśle monitorować warunki uruchamiające oraz – w przypadku ich spełnienia – wdrażać te środki w trybie pilnym. Powinno to pozostawać bez uszczerbku dla jakichkolwiek środków towarzyszących, które państwa członkowskie mogą wdrażać, aby przeciwdziałać negatywnym skutkom społecznym.

- (91) Aby obywatele mieli większą pewność, że cena emisji dwutlenku węgla w pierwszych latach obowiązywania nowego systemu handlu uprawnieniami do emisji nie przekroczy 45 EUR, należy uwzględnić dodatkowy mechanizm stabilności cen w celu uwolnienia uprawnień z rezerwy stabilności rynkowej, jeżeli cena emisji dwutlenku węgla przekroczy ten poziom. Co do zasady środek powinien mieć zastosowanie jeden raz w okresie 12 miesięcy. Powinna jednak istnieć również możliwość ponownego zastosowania tego środka w tym samym okresie 12 miesięcy, jeżeli Komisja, wspierana przez Komitet ds. Zmian Klimatu, uzna, że ewolucja ceny uzasadnia ponowne uwolnienie uprawnień. Mając na uwadze cel tego mechanizmu, jakim jest zapewnienie stabilności w pierwszych latach nowego systemu handlu uprawnieniami do emisji, Komisja powinna ocenić jego funkcjonowanie i czy należy go kontynuować po 2029 r.
- (92) Jako dodatkowy mechanizm ochronny przed rozpoczęciem handlu uprawnieniami do emisji w sektorze budowlanym, sektorze transportu drogowego i w sektorach dodatkowych należy przewidzieć możliwość opóźnienia stosowania pułapu i obowiązków umorzenia uprawnień, jeżeli hurtowe ceny gazu lub ropy naftowej będą wyjątkowo wysokie w porównaniu z wartościami historycznymi. Mechanizm ten powinien być automatyczny, czyli stosowanie pułapu i obowiązków umorzenia należy opóźnić o jeden rok, w przypadku gdy osiągnięte zostaną konkretne progi, jeżeli chodzi o ceny energii. Ceny referencyjne powinny być ustalane na podstawie umów referencyjnych na hurtowych rynkach gazu i ropy naftowej, które to umowy są natychmiast dostępne i najbardziej istotne dla konsumentów końcowych. Należy przewidzieć odrębne warunki uruchamiające dla cen gazu i ropy naftowej, ponieważ zmiany tych cen różnie się kształtują w perspektywie historycznej. W trosce o pewność na rynku Komisja powinna z odpowiednim wyprzedzeniem zapewnić jasność co do stosowania opóźnienia poprzez zawiadomienie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- (93) Komisja powinna monitorować stosowanie systemu handlu uprawnieniami do emisji w sektorze budowlanym, sektorze transportu drogowego i w sektorach dodatkowych, w tym stopień konwergencji cen z obowiązującym ETS, a także, w stosownych przypadkach, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie należy zaproponować przegląd, aby poprawić skuteczność handlu uprawnieniami do emisji, zarządzanie nim i jego praktyczne stosowanie w tych sektorach na podstawie zdobytej wiedzy oraz większej konwergencji cen. Należy zobowiązać Komisję do przedłożenia pierwszego sprawozdania dotyczącego tych kwestii do dnia 1 stycznia 2028 r.
- (94) Komisji należy powierzyć uprawnienia wykonawcze w celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania przepisów art. 3ga ust. 2, art. 3gf ust. 2 i 4, art. 10b ust. 4, art. 12 ust. 3-d i 3-c, art. 14 ust. 1, art. 30f ust. 3 i 5 oraz art. 30h ust. 7 dyrektywy 2003/87/WE. Aby zapewnić synergii z obowiązującymi ramami regulacyjnymi, przyznanie uprawnień wykonawczych w art. 14 i 15 tej dyrektywy należy rozszerzyć tak, aby obejmowały sektor budowlany, sektor transportu drogowego i sektory dodatkowe. Uprawnienia te, z wyjątkiem uprawnień wykonawczych dotyczących art. 3gf ust. 2 oraz art. 12 ust. 3-d i 3-c dyrektywy 2003/87/WE, powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽³⁰⁾.
- (95) Aby osiągnąć cele określone w niniejszej dyrektywie i innych przepisach Unii, w szczególności cele określone w rozporządzeniu (UE) 2021/1119, podczas realizacji strategii politycznych Unia i jej państwa członkowskie powinny korzystać z najnowszych dowodów naukowych. Kiedy zatem europejski naukowy komitet doradczy ds. zmian klimatu zapewnia doradztwo naukowe i wydaje sprawozdania dotyczące EU ETS, Komisja powinna uwzględnić takie doradztwo i sprawozdania, w szczególności w odniesieniu do potrzeby dodatkowych strategii politycznych i środków Unii w celu zapewnienia zgodności z założeniami i celami rozporządzenia (UE) 2021/1119, a także dodatkowych unijnych strategii politycznych i środków z myślą o ambicjach i integralności środowiskowej globalnych środków rynkowych w dziedzinie lotnictwa i transportu morskiego.
- (96) Aby informować o wkładzie dochodów z EU ETS na rzecz transformacji klimatycznej, należy wprowadzić oznakowanie EU ETS. Oprócz innych środków mających na celu zapewnienie widoczności finansowania z EU ETS państwa członkowskie i Komisja powinny zadbać o to, aby projekty i działania wspierane za pośrednictwem funduszu modernizacyjnego i funduszu innowacyjnego były wyraźnie oznaczane jako finansowane z dochodów z EU ETS poprzez umieszczenie odpowiedniego oznakowania.

⁽³⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (97) Aby osiągnąć cel neutralności klimatycznej określony w art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1119, na podstawie wniosku ustawodawczego Komisji dotyczącego zmiany tego rozporządzenia należy wyznaczyć ogólnounijny cel klimatyczny na rok 2040. Należy dokonać przeglądu EU ETS, aby dostosować go do unijnego celu klimatycznego na rok 2040. W związku z tym do lipca 2026 r. Komisja powinna przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat kilku aspektów EU ETS, a także dołączyć doń w stosownych przypadkach wnioski ustawodawczy i ocenę skutków. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1119 priorytet należy nadać bezpośrednim redukcjom emisji, które będą musiały zostać uzupełnione zwiększonym pochłanianiem dwutlenku węgla w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej. W związku z tym do lipca 2026 r. Komisja powinna przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie m.in. na temat tego, w jaki sposób emisje usunięte z atmosfery oraz bezpiecznie i trwale składowane, na przykład poprzez bezpośrednie wychwytywanie z powietrza, mogłyby zostać objęte systemem handlu uprawnieniami do emisji bez kompensacji niezbędnych redukcji emisji. Do czasu objęcia opłatami za emisję gazów cieplarnianych wszystkich etapów cyklu życia produktu, w którym wykorzystywany jest wychwytywany dwutlenek węgla, w szczególności na etapie spalania odpadów, poleganie na naliczaniu emisji w momencie ich uwolnienia z produktów do atmosfery skutkowałooby zaniżaniem emisji.

Aby uregulować wychwytywanie dwutlenku węgla w sposób ograniczający emisje netto i zapewniający rozliczanie wszystkich emisji i unikanie podwójnego liczenia, przy jednoczesnym stworzeniu zachęt gospodarczych, Komisja powinna do lipca 2026 r. ocenić, czy wszystkie emisje gazów cieplarnianych objęte dyrektywą 2003/87/WE są skutecznie rozliczane i czy skutecznie unika się podwójnego liczenia. Komisja powinna w szczególności ocenić naliczanie emisji gazów cieplarnianych, które uznaje się za wychwycone i wykorzystane w produkcie w sposób inny niż sposób, o którym mowa w art. 12 ust. 3b, oraz uwzględnić kolejne etapy, w tym unieszkodliwianie i spalanie odpadów. Ponadto Komisja powinna również przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat możliwości obniżenia progów całkowitej nominalnej mocy cieplnej wynoszącej 20 MW dla rodzajów działalności wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE z uwzględnieniem korzyści dla środowiska i obciążeń administracyjnych.

- (98) Do lipca 2026 r. Komisja powinna również dokonać oceny i przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat wykonalności włączenia instalacji spalania odpadów komunalnych do EU ETS, w tym również z myślą o ich włączeniu od 2028 r. oraz przedłożyć ocenę potencjalnej potrzeby umożliwienia państwom członkowskim rezygnacji z tego systemu do końca 2030 r., przy uwzględnieniu znaczenia, jakie mają wszystkie sektory przyczyniające się do redukcji emisji. Włączenie instalacji spalania odpadów komunalnych do EU ETS przyczyniałoby się do rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez zachęcanie do recyklingu, ponownego używania i naprawy produktów, a także zapewniałoby wkład w ogólnogospodarcze obniżenie emisyjności. Włączenie instalacji spalania odpadów komunalnych wzmocniłoby zachęty do zrównoważonego gospodarowania odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami i stworzyłoby równe warunki działania dla regionów, które włączyły spalanie odpadów komunalnych do zakresu EU ETS.

Aby uniknąć przekierowywania odpadów z instalacji spalania odpadów komunalnych na składowiska w Unii, które generują emisje metanu, oraz aby uniknąć wywozu odpadów do państw trzecich, co może mieć negatywny wpływ na środowisko, w swoim sprawozdaniu Komisja powinna uwzględnić potencjalne przekierowywanie odpadów do celów ich unieszkodliwienia w drodze składowania w Unii i wywozu do państw trzecich. Komisja powinna również wziąć pod uwagę skutki dla rynku wewnętrznego, potencjalne zakłócenia konkurencji, integralność środowiskową, zgodność z celami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE⁽³¹⁾ oraz solidność i dokładność w kwestii monitorowania i obliczania emisji. Biorąc pod uwagę emisje metanu ze składowania i aby uniknąć tworzenia nierównych warunków działania, podczas oceny możliwości włączenia instalacji spalania odpadów komunalnych Komisja powinna również ocenić możliwość włączenia do EU ETS innych procesów gospodarowania odpadami, takich jak składowanie, fermentacja, kompostowanie i mechaniczno-biologiczne przetwarzanie.

- (99) W celu przyjmowania aktów o charakterze nieustawodawczym o zasięgu ogólnym, które uzupełniają lub zmieniają niektóre inne niż istotne elementy aktu ustawodawczego, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do harmonogramu, kwestii administracyjnych oraz innych aspektów sprzedaży na aukcji; zasad dotyczących stosowania warunkowości; zasad dotyczących działania funduszu innowacyjnego; zasad dotyczących kontraktów różnicowych i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla; wymogów uznania gazów cieplarnianych za trwale związane chemicznie z produktem; oraz rozszerzenia działalności, o której mowa w załączniku III do dyrektywy 2003/87/WE na inne sektory. Ponadto, aby zapewnić synergię z obowiązującymi ramami regulacyjnymi, uprawnienia przekazane w art. 10 ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE dotyczące harmonogramu, kwestii administracyjnych oraz pozostałych aspektów sprzedaży na aukcji należy rozszerzyć

⁽³¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3).

tak, aby obejmowały sektor budowlany i sektor transportu drogowego. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa⁽³²⁾. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

- (100) Przepisy dotyczące istniejącego EU ETS i jego rozszerzenia na transport morski powinny mieć zastosowanie od 2024 r., co jest związane z potrzebą podjęcia pilnych działań w dziedzinie klimatu, a wszystkie sektory powinny przyczynić się do redukcji emisji w sposób racjonalny pod względem kosztów. W związku z tym państwa członkowskie powinny dokonać transpozycji przepisów dotyczących tych sektorów do dnia 31 grudnia 2023 r. Termin transpozycji przepisów dotyczących systemu handlu uprawnieniami do emisji w odniesieniu do sektora budowlanego, transportu drogowego i sektorów dodatkowych powinien jednak przypadać na dzień 30 czerwca 2024 r., ponieważ przepisy dotyczące monitorowania, sprawozdawczości, weryfikacji i wydawania zezwoleń w odniesieniu do tych sektorów mają zastosowanie od 1 stycznia 2025 r., co wymaga wystarczającego czasu na ich uporządkowane wdrożenie. W drodze wyjątku, aby zagwarantować przejrzystość i rzetelną sprawozdawczość, państwa członkowskie powinny dokonać transpozycji obowiązku zgłaszania historycznych emisji w odniesieniu do tych sektorów do dnia 31 grudnia 2023 r., ponieważ obowiązek ten odnosi się do emisji z 2024 r. Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną z dnia 28 września 2011 r. państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających⁽³³⁾ państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o środkach transpozycji, jednego lub więcej dokumentów wyjaśniających związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (101) Sprawnie funkcjonujący, zreformowany system EU ETS zawierający instrument stabilności rynkowej ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia przez Unię celu, jakim jest ograniczenie emisji netto gazów cieplarnianych w całej gospodarce do roku 2030, celu polegającym na osiągnięciu neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r., celu polegającym na osiągnięciu następnie ujemnych emisji, jak określono w rozporządzeniu (UE) 2021/1119, a także realizacji celów porozumienia paryskiego. Celem rezerwy stabilności rynkowej jest rozwiązanie problemu braku równowagi między popytem uprawnień a popytem na nie na rynku. Art. 3 decyzji (UE) 2015/1814 stanowi, że przegląd rezerwy należy przeprowadzić w terminie trzech lat od rozpoczęcia funkcjonowania rezerwy, zwracając szczególną uwagę na wartość procentową służącą określeniu liczby uprawnień, które mają być umieszczone w rezerwie stabilności rynkowej, wysokość progu łącznej liczby uprawnień znajdujących się w obiegu (TNAC) i liczbę uprawnień, które mają być uwolnione z rezerwy. Obecny próg określający umieszczanie uprawnień w rezerwie stabilności rynkowej ustanowiono w 2018 r. wraz z ostatnim przeglądem EU ETS, natomiast w niniejszej dyrektywie zwiększa się współczynnik liniowy redukcji. W związku z tym w ramach regularnego przeglądu funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej Komisja powinna również oceniać potrzebę ewentualnego dostosowania tego progu zgodnie ze współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9 dyrektywy 2003/87/WE.
- (102) Uwzględniając potrzebę wysłania silniejszego sygnału inwestycyjnego w odniesieniu do redukcji emisji w sposób efektywny pod względem kosztów oraz mając na uwadze wzmocnienie EU ETS, należy zmienić decyzję (UE) 2015/1814, tak aby zwiększyć wartość procentową służącą określeniu liczby uprawnień, które mają być każdego roku umieszczane w rezerwie stabilności rynkowej. Ponadto w przypadku niższych poziomów TNAC pobór powinien być równy różnicy między TNAC a progiem, który określa pobór uprawnień. Pozwoliłoby to uniknąć znacznej niepewności co do liczby uprawnień sprzedawanych na aukcji, która pojawia się w przypadku, gdy TNAC jest zbliżona do progu, i jednocześnie zapewnia, aby nadwyżka osiągała przepustowość liczby, w ramach której rynek uprawnień do emisji dwutlenku węgla uznaje się za działający w sposób zrównoważony.
- (103) Ponadto, aby poziom uprawnień, który pozostaje w rezerwie stabilności rynkowej po unieważnieniu był przewidywalny, to unieważnienie uprawnień w rezerwie nie powinno już zależeć od liczby uprawnień sprzedawanych na aukcji z poprzedniego roku. Liczbę uprawnień w rezerwie należy zatem ustalić na poziomie 400 mln uprawnień, co odpowiada najniższemu progowi wartości TNAC.

⁽³²⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

⁽³³⁾ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

- (104) Analiza oceny skutków dołączona do wniosku dotyczącego niniejszej dyrektywy wykazała również, że w TNAC należy uwzględnić wielkość popytu netto z lotnictwa. Ponadto ze względu na to, że uprawnienia do emisji lotniczych można wykorzystywać w ten sam sposób co uprawnienia do emisji ogólnych, uwzględnienie lotnictwa w tej rezerwie uczyniłoby ją dokładniejszym, a zatem lepszym narzędziem zapewniającym stabilność rynku. Obliczenie TNAC powinno obejmować emisje lotnicze oraz uprawnienia wydane w odniesieniu do lotnictwa od roku następującego po wejściu w życie niniejszej dyrektywy.
- (105) Aby wyjaśnić sposób obliczania TNAC, w decyzji (UE) 2015/1814 należy doprecyzować, że po stronie podaży uprawnień uwzględniać będzie się tylko uprawnienia wydane i nieumieszczone w rezerwie stabilności rynkowej. Ponadto we wzorze nie należy już odejmować liczby uprawnień w rezerwie stabilności rynkowej od podaży uprawnień. Zmiana ta nie miałaby istotnego wpływu na wynik obliczenia TNAC, w tym na dotychczasowe obliczenia TNAC lub na tę rezerwę.
- (106) Aby zmniejszyć ryzyko nierównowagi pomiędzy podażą i popytem związanych z rozpoczęciem handlu uprawnieniami do emisji w sektorze budowlanym, sektorze transportu drogowego i w sektorach dodatkowych, a także aby uczynić go bardziej odpornym na wstrząsy na rynku, w tych sektorach należy zastosować oparty na zasadach mechanizm rezerwy stabilności rynkowej. Aby można było korzystać z tej rezerwy od początku funkcjonowania tego systemu, z chwilą jej ustanowienia powinna zawierać ona początkowo 600 mln uprawnień przeznaczonych do handlu uprawnieniami do emisji w sektorze budowlanym, sektorze transportu drogowego, i w sektorach dodatkowych. Początkowe dolne i górne progi, których osiągnięcie skutkuje uwolnieniem lub poborem uprawnień z rezerwy, powinny podlegać klauzuli dotyczącej ogólnego przeglądu. Pozostałe elementy takie jak publikacja TNAC lub liczby uprawnień uwolnionych lub umieszczonych w rezerwie powinny być zgodne z zasadami dotyczącymi rezerwy dla sektorów dodatkowych.
- (107) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy polegające na wspieraniu redukcji emisji gazów cieplarnianych w sposób racjonalny pod względem kosztów i efektywny ekonomicznie zgodnie z celem polegającym na redukcji emisji gazów cieplarnianych netto w całej gospodarce do 2030 r. za pomocą rozszerzonego i zmienionego ogólnounijnego mechanizmu rynkowego nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (108) Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywę 2003/87/WE i decyzję (UE) 2015/1814,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Zmiany w dyrektywie 2003/87/WE

W dyrektywie 2003/87/WE wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 1 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Niniejsza dyrektywa przewiduje również dalszą redukcję emisji gazów cieplarnianych, aby przyczynić się do osiągnięcia takich poziomów redukcji, które według naukowców uważane są za konieczne do uniknięcia groźnych zmian klimatu. Przyczynia się ona do osiągnięcia unijnego celu neutralności klimatycznej i celów klimatycznych określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 (*), a tym samym do realizacji celów porozumienia paryskiego (**).

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1).

(**) Dz.U. L 282 z 19.10.2016, s. 4.”;

2) art. 2 ust. 1 i 2 otrzymuje brzmienie:

„1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do działań wymienionych w załącznikach I i III oraz do gazów cieplarnianych wymienionych w załączniku II. W przypadku gdy w instalacji objętej EU ETS ze względu na eksploatację jednostek spalania o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW zmienione zostają procesy produkcyjne w celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i gdy nie przekracza już ona tego progu, państwo członkowskie, w którym znajduje się instalacja, pozostawia operatorowi możliwość pozostania w EU ETS aż do upływu bieżącego i kolejnego okresu pięciu lat, o którym mowa w art. 11 ust. 1 akapit drugi, następującego po zmianie jej procesów produkcyjnych. Operator tej instalacji może zdecydować, że instalacja pozostaje objęta zakresem EU ETS jedynie do końca bieżącego pięcioletniego okresu lub również w okresie kolejnych pięciu lat po zmianie procesów produkcyjnych. Odnosne państwo członkowskie powiadamia Komisję o zmianach wykazu przedłożonego Komisji zgodnie z art. 11 ust. 1.

2. Niniejszą dyrektywę stosuje się bez uszczerbku dla jakichkolwiek wymogów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE (*).

(*) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola), Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17.”;

3) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

a) lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) »emisje« oznaczają uwolnienie gazów cieplarnianych ze źródła znajdującego się w jakiegokolwiek instalacji, uwolnienie ze statku powietrznego wykonującego działanie lotnicze wymienione w załączniku I lub ze statków wykonujących działanie w zakresie transportu morskiego wymienione w załączniku I gazów określonych dla tego działania lub uwolnienie gazów cieplarnianych odpowiadających działaniom, o których mowa w załączniku III;”;

b) lit. d) otrzymuje brzmienie:

„d) »zezwoleń na emisję gazów cieplarnianych« oznacza zezwolenie wydane zgodnie z art. 5, 6 i 30b;”;

c) uchyla się lit. u);

d) dodaje się następujące punkty w brzmieniu:

„w) »przedsiębiorstwo żeglugowe« oznacza właściciela statku lub każdą inną organizację lub osobę, taką jak zarządca lub podmiot czarterujący statek bez załogi, która przejęła od właściciela odpowiedzialność za eksploatację statku i która, przyjmując taką odpowiedzialność, zgodziła się przejąć wszystkie obowiązki i zobowiązania nałożone przez Międzynarodowy kodeks zarządzania bezpieczną eksploatacją statków i zapobieganiem zanieczyszczeniu, określone w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 336/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (*);

x) »rejs« oznacza rejs zdefiniowany w art. 3 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/757 (**);

y) »organ administrujący właściwy dla przedsiębiorstwa żeglugowego« oznacza organ odpowiedzialny za administrowanie EU ETS w odniesieniu do przedsiębiorstwa żeglugowego z zgodnie z art. 3gf;

z) »port zawinięcia« oznacza port, w którym statek zatrzymuje się w celu dokonania załadunku lub rozładunku lub wprowadzenia na pokład lub wysadzenia pasażerów, lub port, w którym statek typu offshore zatrzymuje się w celu wymiany załogi; wyłączone są wszelkie postoje mające na celu wyłącznie tankowanie, odebranie dostaw, wymianę załogi statku innego niż statek typu offshore, wejście do suchego doku lub przeprowadzenie napraw statku lub jego wyposażenia, postoje w porcie ze względu na to, że statek potrzebuje pomocy lub jest w niebezpieczeństwie, przeładunki „burta w burcie” poza portami oraz postoje spowodowane wyłącznie koniecznością schronienia się przed niekorzystnymi warunkami pogodowymi lub prowadzenia akcji poszukiwawczo-ratowniczych, a także postoje kontenerowców w sąsiednim porcie przeładunku kontenerów wymienione w akcie wykonawczym przyjętym zgodnie z art. 3ga ust. 2;

- aa) »wycieczkowy statek pasażerski« oznacza statek pasażerski nieposiadający pokładu ładunkowego, przeznaczony wyłącznie do komercyjnego przewozu pasażerów wraz z noclegiem podczas podróży morskiej;
- ab) »kontrakt różnicowy« lub »CD« oznacza umowę między Komisją a producentem produktu niskoemisyjnego lub bezemisyjnego, wybranym w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji, takiej jak aukcja, i na mocy której producent otrzymuje wsparcie z funduszu innowacyjnego pokrywające różnicę między zwycięską ceną (zwaną również ceną wykonania) a ceną referencyjną wynikającą z ceny wyprodukowanego produktu niskoemisyjnego lub bezemisyjnego, ceną rynkową bliskiego substytutu lub połączeniem tych dwóch cen;
- ac) »kontrakt na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla« lub »CCD« oznacza umowę między Komisją a producentem produktu niskoemisyjnego lub bezemisyjnego, wybranym w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji, takiej jak aukcja, i na mocy której producent otrzymuje wsparcie z funduszu innowacyjnego pokrywające różnicę między zwycięską ceną (zwaną również ceną wykonania) a ceną referencyjną wynikającą ze średniej ceny uprawnień;
- ad) »kontrakt na stałą premię« oznacza umowę między Komisją a producentem produktu niskoemisyjnego lub bezemisyjnego, wybranym w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji, takiej jak aukcja, i na mocy której producentowi zapewnia się wsparcie w formie stałej kwoty za jednostkę wytworzonego produktu;
- ae) »podmiot objęty regulacją« do celów rozdziału IVa oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, z wyjątkiem każdego konsumenta końcowego paliw, która angażuje się w działalność, o której mowa w załączniku III, i należy do jednej z następujących kategorii:
- (i) w przypadku gdy paliwo przechodzi przez skład podatkowy określony w art. 3 pkt 11 dyrektywy Rady (UE) 2020/262 (***)¹, uprawniony prowadzący skład podatkowy określony w art. 3 pkt 1 tej dyrektywy zobowiązany do zapłaty podatku akcyzowego, który stał się wymagalny zgodnie z art. 7 tej dyrektywy;
 - (ii) jeżeli ppkt (i) niniejszej litery nie ma zastosowania, każda inna osoba zobowiązana do zapłaty podatku akcyzowego, który stał się wymagalny zgodnie z art. 7 dyrektywy (UE) 2020/262 lub art. 21 ust. 5 pierwszy akapit dyrektywy Rady 2003/96/WE (****)² w odniesieniu do paliw objętych zakresem rozdziału IVa niniejszej dyrektywy;
 - (iii) jeżeli ppkt (i) i (ii) niniejszej litery nie mają zastosowania, każda inna osoba, którą muszą zarejestrować odpowiednie właściwe organy państwa członkowskiego w celu objęcia jej zobowiązaniem do zapłaty podatku akcyzowego, w tym każda osoba zwolniona z obowiązku podatku akcyzowego, o której mowa w art. 21 ust. 5 akapit czwarty dyrektywy 2003/96/WE;
 - (iv) jeżeli ppkt (i), (ii) i (iii) nie mają zastosowania, lub jeżeli kilka osób jest solidarnie zobowiązanych do zapłacenia tego samego podatku akcyzowego, każda inna osoba wyznaczona przez państwo członkowskie;
- af) »paliwo« do celów rozdziału IVa niniejszej dyrektywy oznacza każdy produkt energetyczny, o którym mowa w art. 2 ust. 1 dyrektywy 2003/96/WE, w tym paliwa wymienione w tabeli A i tabeli C załącznika I do tej dyrektywy oraz każdy inny produkt przeznaczony do wykorzystania, oferowany do sprzedaży lub wykorzystywany jako paliwo silnikowe lub paliwo do ogrzewania określone w art. 2 ust. 3 tej dyrektywy, w tym również do produkcji energii elektrycznej;
- ag) »dopuszczenie do konsumpcji« do celów rozdziału IVa niniejszej dyrektywy oznacza dopuszczenie do konsumpcji zdefiniowane w art. 6 ust. 3 dyrektywy (UE) 2020/262;
- ah) »cena gazu TTF« do celów rozdziału IVa oznacza cenę kontraktu terminowego typu futures na następny miesiąc, będącego przedmiotem obrotu w wirtualnym punkcie obrotu (TTF) obsługiwanym przez Gasunie Transport Services B.V.;

- ai) »cena ropy naftowej typu Brent« do celów rozdziału IVa oznacza cenę ropy naftowej w transakcjach terminowych na następny miesiąc, stosowaną jako cena odniesienia przy zakupie ropy naftowej.

- (*) Rozporządzenie (WE) nr 336/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie wdrożenia we Wspólnocie Międzynarodowego kodeksu zarządzania bezpieczeństwem oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 3051/95 (Dz.U. L 64 z 4.3.2006, s. 1).
- (**) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/757 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji dwutlenku węgla z transportu morskiego oraz zmiany dyrektywy 2009/16/WE (Dz.U. L 123 z 19.5.2015, s. 55).
- (***) Dyrektywa Rady (UE) 2020/262 z dnia 19 grudnia 2019 r. ustanawiająca ogólne zasady dotyczące podatku akcyzowego (Dz.U. L 58 z 27.2.2020, s. 4).
- (****) Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (Dz.U. L 283 z 31.10.2003, s. 51).”;

- 4) tytuł rozdziału II otrzymuje brzmienie:

„Lotnictwo i transport morski”;

- 5) art. 3a otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 3a

Zakres

Art. 3b–3g mają zastosowanie do przydzielania i wydawania uprawnień w odniesieniu do działalności lotniczej wymienionej w załączniku I. Art. 3ga–3gg mają zastosowanie w odniesieniu do działalności w zakresie transportu morskiego wymienionej w załączniku I.”;

- 6) art. 3g otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 3g

Plany dotyczące monitorowania i raportowania

Administrujące państwo członkowskie zapewnia, by każdy operator statków powietrznych przedkładał właściwemu organowi w tym państwie członkowskim plan monitorowania, w którym określono środki służące monitorowaniu emisji, a także by takie plany były zatwierdzane przez właściwy organ zgodnie z aktami wykonawczymi, o których mowa w art. 14.”;

- 7) dodaje się artykuły w brzmieniu:

„Artykuł 3ga

Zakres stosowania w odniesieniu do działalności w zakresie transportu morskiego

1. Przydział uprawnień i stosowanie wymogów dotyczących umarzenia w odniesieniu do działalności w zakresie transportu morskiego mają zastosowanie do pięćdziesięciu procent (50 %) emisji ze statków odbywających rejsy, które wyruszają z portu zawinięcia podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego i przybywają do portu zawinięcia niepodlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego; pięćdziesięciu procent (50 %) emisji ze statków odbywających rejsy, które wyruszają z portu zawinięcia niepodlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego i przybywają do portu zawinięcia podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego; stu procent (100 %) emisji ze statków odbywających rejsy, które wyruszają z portu zawinięcia podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego i przybywają do portu zawinięcia podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego oraz stu procent (100 %) emisji ze statków w porcie zawinięcia podlegającym jurysdykcji państwa członkowskiego.

2. Do dnia 31 grudnia 2023 r. Komisja w drodze aktów wykonawczych ustanawia wykaz sąsiadujących portów przeładunku kontenerów, a następnie aktualizuje ten wykaz co dwa lata do dnia 31 grudnia.

W tych aktach wykonawczych wskazuje się port jako sąsiadujący port przeładunku kontenerów, w przypadku gdy udział przeładunku kontenerów, mierzony w dwudziestostopowych jednostkach ekwiwalentnych, przekracza 65 % całkowitego ruchu kontenerowego w tym porcie w ostatnim dwunastomiesięcznym okresie, dla którego dostępne są odpowiednie dane, i w przypadku gdy port ten znajduje się poza Unią, ale mniej niż 300 mil morskich od portu podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego. Do celów niniejszego ustępu kontenery uznaje się za przeładowane, gdy są rozładowywane ze statku do portu wyłącznie w celu załadunku na inny statek. Wykaz ustanowiony przez

Komisję zgodnie z akapitem pierwszym nie obejmuje portów znajdujących się w państwie trzecim, w odniesieniu do których to państwo trzecie skutecznie stosuje środki równoważne z niniejszą dyrektywą.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

3. Art. 9, 9a i 10 mają zastosowanie do działalności w zakresie transportu morskiego w taki sam sposób, w jaki mają zastosowanie do innych działań objętych EU ETS, z poniższym wyjątkiem, jeśli chodzi o zastosowanie art. 10.

Do dnia 31 grudnia 2030 r. określony odsetek uprawnień przydziela się państwom członkowskim, w których stosunek liczby przedsiębiorstw żeglugowych, za które byłyby odpowiedzialne zgodnie z art. 3gf, do liczby ich ludności w 2020 r. i w oparciu o dane dostępne za lata 2018–2020, wynosi ponad 15 przedsiębiorstw żeglugowych na milion mieszkańców. Ta liczba uprawnień odpowiada 3,5 % dodatkowej ilości uprawnień w wyniku zwiększenia pułapu dla transportu morskiego, o którym mowa w art. 9 ust. 3, w danym roku. W latach 2024 i 2025 liczbę uprawnień mnoży się dodatkowo przez wartości procentowe mające zastosowanie do danego roku zgodnie z art. 3gb ust. 1 lit. a) i b). Dochody uzyskane ze sprzedaży na aukcji tego udziału uprawnień powinny zostać wykorzystane do celów, o których mowa w art. 10 ust. 3 pierwszy akapit lit. g) w odniesieniu do sektora morskiego oraz o których mowa w lit. f) i i). 50 % liczby uprawnień rozdziela się między odpowiednie państwa członkowskie według odsetka przedsiębiorstw żeglugowych, za które są one odpowiedzialne, a pozostałą część rozdziela się między nie w równych częściach.

Artykuł 3gb

Stopniowe wprowadzanie wymogów dla transportu morskiego

Przedsiębiorstwa żeglugowe są zobowiązane do przekazania do umorzenia uprawnień według następującego harmonogramu:

- a) 40 % zweryfikowanych emisji zgłoszonych za 2024 r., które podlegałyby wymogom dotyczącym umorzenia zgodnie z art. 12;
- b) 70 % zweryfikowanych emisji zgłoszonych za 2025 r., które podlegałyby wymogom dotyczącym umorzenia zgodnie z art. 12;
- c) 100 % zweryfikowanych emisji zgłoszonych za rok 2026 i każdy następny rok po tej dacie zgodnie z art. 12.

Gdy umarza się mniejszą liczbę uprawnień w porównaniu ze zweryfikowanymi emisjami z transportu morskiego za lata 2024 i 2025, po ustaleniu różnicy między zweryfikowanymi emisjami a umorzonymi uprawnieniami w odniesieniu do każdego roku, liczbę uprawnień odpowiadającą tej różnicy anuluje się, a nie rozdziela w drodze sprzedaży aukcyjnej zgodnie z art. 10.

Artykuł 3gc

Przepisy dotyczące przenoszenia kosztów EU ETS z przedsiębiorstwa żeglugowego do innego podmiotu

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby w przypadku, gdy ostateczną odpowiedzialność za zakup paliwa lub eksploatację statku, lub za obie kwestie, przejmuje podmiot inny niż przedsiębiorstwo żeglugowe, zgodnie z zawartą między tymi podmiotami umową, określone w postanowieniu umownym, przedsiębiorstwo żeglugowe miało prawo do zwrotu przez ten podmiot kosztów wynikających z umorzenia uprawnień.

Do celów niniejszego artykułu „eksploatacja statku” oznacza określenie przewożonego ładunku, trasy i prędkości statku. Przedsiębiorstwo żeglugowe pozostaje podmiotem odpowiedzialnym za umorzenie uprawnień zgodnie z wymogami art. 3gb i art. 12 oraz za ogólną zgodność z przepisami prawa krajowego transponującymi niniejszą dyrektywę. Państwa członkowskie zapewniają, aby przedsiębiorstwa żeglugowe, za które odpowiadają, wywiązywały się ze swoich obowiązków w zakresie umarzania uprawnień na mocy art. 3gb i 12, niezależnie od uprawnienia takich przedsiębiorstw żeglugowych do otrzymania zwrotu kosztów wynikających z umarzania przez operatorów komercyjnych.

*Artykuł 3gd***Monitorowanie i raportowanie emisji z transportu morskiego**

W odniesieniu do emisji wynikających z działalności w zakresie transportu morskiego wymienionej w załączniku I do niniejszej dyrektywy organ administrujący właściwy dla przedsiębiorstwa żeglugowego zapewnia, by podlegające mu przedsiębiorstwo żeglugowe monitorowało i raportowało odpowiednie parametry w trakcie okresu sprawozdawczego i przekazywało mu zagregowane dane dotyczące emisji na poziomie przedsiębiorstwa zgodnie z rozdziałem II rozporządzenia (UE) 2015/757.

*Artykuł 3ge***Zasady weryfikacji i akredytacji dla emisji z transportu morskiego**

Organ administrujący właściwy dla przedsiębiorstwa żeglugowego zapewnia, aby raportowanie zagregowanych danych dotyczących emisji na poziomie przedsiębiorstwa żeglugowego na podstawie art. 3gd niniejszej dyrektywy było weryfikowane zgodnie z zasadami weryfikacji i akredytacji określonymi w rozdziale III rozporządzenia (UE) 2015/757.

*Artykuł 3gf***Organ administrujący właściwy dla przedsiębiorstwa żeglugowego**

1. Organem administrującym właściwy dla przedsiębiorstwa żeglugowego jest:
 - a) w przypadku przedsiębiorstwa żeglugowego zarejestrowanego w państwie członkowskim – państwo członkowskie, w którym jest zarejestrowane to przedsiębiorstwo żeglugowe;
 - b) w przypadku przedsiębiorstwa żeglugowego, które nie jest zarejestrowane w państwie członkowskim – państwo członkowskie z największą szacunkową liczbą zawinięć do portów podczas rejsów wykonanych przez to przedsiębiorstwo żeglugowe w ciągu poprzednich czterech lat monitorowania i objętych zakresem stosowania określonym w art. 3ga;
 - c) w przypadku przedsiębiorstwa żeglugowego, które nie jest zarejestrowane w żadnym z państw członkowskich i w ciągu poprzednich czterech lat monitorowania nie odbyło żadnego rejsu objętego zakresem stosowania określonym w art. 3ga – państwo członkowskie, do którego zawinął statek należący do tego przedsiębiorstwa żeglugowego lub z którego rozpoczął lub w którym zakończył swój pierwszy rejs objęty zakresem stosowania określonym w tym artykule.
2. Na podstawie najlepszych dostępnych informacji Komisja w drodze aktów wykonawczych ustanawia:
 - a) przed dniem 1 lutego 2024 r. wykaz przedsiębiorstw żeglugowych prowadzących działalność w zakresie transportu morskiego określoną w załączniku I, które w dniu 1 stycznia 2024 r. lub ze skutkiem od tego dnia były objęte zakresem określonym w art. 3ga, w którym to wykazie Komisja wskaże organ administrujący właściwy dla przedsiębiorstwa żeglugowego zgodnie z ust. 1 tego artykułu;
 - b) przed dniem 1 lutego 2026 r. a następnie co dwa lata po tej dacie – zaktualizowany wykaz w celu przypisania przedsiębiorstw żeglugowych zarejestrowanych w jednym z państw członkowskich innemu organowi administrującemu właściwemu dla przedsiębiorstwa żeglugowego, jeżeli zmieniły one państwo członkowskie rejestracji w Unii zgodnie z ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu, lub w celu uwzględnienia przedsiębiorstw żeglugowych, które w późniejszym okresie prowadziły działalność w zakresie transportu morskiego wymienioną w załączniku I, objętą zakresem stosowania określonym w art. 3ga, zgodnie z ust. 1 lit. c) niniejszego artykułu; oraz
 - c) przed dniem 1 lutego 2028 r. a następnie co cztery lata – zaktualizowany wykaz w celu przypisania przedsiębiorstw żeglugowych, które nie są zarejestrowane w żadnym państwie członkowskim, innemu organowi administrującemu właściwemu dla przedsiębiorstwa żeglugowego zgodnie z ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu.
3. Organ administrujący właściwy dla przedsiębiorstwa żeglugowego, który zgodnie z wykazem sporządzonym zgodnie z ust. 2 jest odpowiedzialny za przedsiębiorstwo żeglugowe, zachowuje tę odpowiedzialność niezależnie od późniejszych zmian w działalności lub rejestracji tego przedsiębiorstwa żeglugowego do czasu ujęcia tych zmian w zaktualizowanym wykazie.
4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu ustanowienia szczegółowych zasad dotyczących administrowania przedsiębiorstwami żeglugowymi przez organy administrujące właściwe dla przedsiębiorstwa żeglugowego na podstawie niniejszej dyrektywy. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

*Artykuł 3gg***Raportowanie i przeglądy**

1. W przypadku przyjęcia przez Międzynarodową Organizację Morską (IMO) globalnego środka rynkowego w celu redukcji emisji gazów cieplarnianych z transportu morskiego Komisja dokona przeglądu niniejszej dyrektywy w świetle przyjętego środka.

W tym celu Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w terminie 18 miesięcy od przyjęcia takiego globalnego środka rynkowego i przed datą rozpoczęcia jego stosowania. W sprawozdaniu tym Komisja bada globalny środek rynkowy pod kątem:

- a) jego ambicji w świetle celów porozumienia paryskiego;
- b) jego ogólnej integralności środowiskowej, w tym w porównaniu z przepisami niniejszej dyrektywy dotyczącymi transportu morskiego; oraz
- c) wszelkich kwestii związanych ze spójnością między EU ETS a tym środkiem.

W stosownych przypadkach Komisja może dołączyć do sprawozdania, o którym mowa w akapicie drugim niniejszego ustępu, wniosek ustawodawczy w sprawie zmiany tej dyrektywy w sposób spójny z unijnym celem klimatycznym na 2030 r. i celem neutralności klimatycznej określonym w rozporządzeniu (UE) 2021/1119, a także w celu zachowania integralności środowiskowej i skuteczności unijnych działań w dziedzinie klimatu, aby zapewnić spójność między wdrażaniem globalnego środka rynkowego przyjętego a EU ETS, unikając jednocześnie wszelkich znacznych podwójnych obciążeń.

2. Jeżeli do 2028 r. IMO nie przyjmie globalnego środka rynkowego mającego na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych z transportu morskiego zgodnie z celami porozumienia paryskiego i co najmniej do poziomu porównywalnego z poziomem wynikającym ze środków unijnych podjętych na mocy niniejszej dyrektywy, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym zbada potrzebę zastosowania przydziału uprawnień i wymogów dotyczących umarzania w odniesieniu do ponad pięćdziesięciu procent (50 %) emisji ze statków odbywających rejsy między portem zawinięcia podlegającym jurysdykcji państwa członkowskiego a portem zawinięcia znajdującym się poza jurysdykcją państwa członkowskiego, w świetle celów porozumienia paryskiego. W sprawozdaniu tym Komisja uwzględni w szczególności postępy na szczelbu IMO i bada, czy jakiegokolwiek państwo trzecie posiada środek rynkowy równoważny z niniejszą dyrektywą, oraz ocenia ryzyko nasilenia praktyk unikowych, w tym poprzez przejście na inne rodzaje transportu lub przeniesienie węzłów portowych do portów poza Unią.

W stosownym przypadku sprawozdaniu, o którym mowa w akapicie pierwszym, towarzyszy wniosek legislacyjny dotyczący zmian niniejszej dyrektywy.

3. Komisja monitoruje wdrażanie niniejszego rozdziału w odniesieniu do transportu morskiego, zwłaszcza w celu wykrywania przypadków unikania przepisów, aby zapobiegać takim przypadkom na wczesnym etapie, w tym również z uwzględnieniem najbardziej oddalonych regionów, i począwszy od 2024 r. co dwa lata przedkłada sprawozdania na temat wdrożenia niniejszego rozdziału w odniesieniu do transportu morskiego oraz na temat możliwych tendencji dotyczących przedsiębiorstw żeglugowych, które próbują uniknąć podlegania wymogom niniejszej dyrektywy. Komisja monitoruje również skutki w odniesieniu m.in. do możliwego wzrostu kosztów transportu, zakłóceń rynku i zmian w ruchu portowym, takich jak omijanie portów czy przenoszenie węzłów przeładunkowych, ogólnej konkurencyjności sektora morskiego w państwach członkowskich, a w szczególności wpływ na usługi żeglugowe będące podstawowymi usługami ciągłości terytorialnej. W stosownych przypadkach Komisja proponuje środki mające na celu skuteczne wdrożenie niniejszego rozdziału w odniesieniu do transportu morskiego, w szczególności środki mające na celu zaradzenie wspomnianym tendencjom w odniesieniu do przedsiębiorstw żeglugowych próbujących unikać podlegania wymogom niniejszej dyrektywy.

4. Nie później niż do 30 września 2028 r. Komisja ocenia, czy celowe jest przedłużenie stosowania art. 3ga ust. 3 akapit drugi na okres po 31 grudnia 2030 r., i w stosownym przypadku przedkłada odpowiedni wniosek ustawodawczy.

5. Nie później niż do 31 grudnia 2026 r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym analizuje wykonalność oraz skutki gospodarcze, środowiskowe i społeczne włączenia do niniejszej dyrektywy emisji ze statków typu offshore, o pojemności brutto poniżej 5 000 jednostek, ale nie mniejszej niż 400 jednostek, opierając się przy tym w szczególności na analizie towarzyszącej przeglądowi rozporządzenia (UE) 2015/757, który ma zostać przeprowadzony do 31 grudnia 2024 r.

W sprawozdaniu tym uwzględnia się również wzajemne powiązania między niniejszą dyrektywą a rozporządzeniem (UE) 2015/757 i wykorzystuje się doświadczenia zebrane przy stosowaniu tego rozporządzenia. W sprawozdaniu tym Komisja zbada również, w jaki sposób niniejsza dyrektywa może najlepiej uwzględnić wykorzystanie odnawialnych i niskoemisyjnych paliw morskich w całym cyklu życia. W stosownych przypadkach, sprawozdaniu mogą towarzyszyć wnioski ustawodawcze.”;

- 8) art. 3h otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 3h

Zakres

Przepisy niniejszego rozdziału mają zastosowanie do zezwoleń na emisję gazów cieplarnianych oraz do przydzielania i wydawania uprawnień w odniesieniu do działalności wymienionej w załączniku I innej niż działalność lotnicza i działalność w zakresie transportu morskiego.”;

- 9) art. 6 ust. 2 lit. e) otrzymuje brzmienie:

„e) zobowiązanie do umorzenia przydziałów odpowiadających całkowitej ilości emisji z instalacji wygenerowanych w każdym roku kalendarzowym, zweryfikowanych zgodnie z art. 15, w terminie określonym w art. 12 ust. 3.”;

- 10) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 8

Koordinacja z dyrektywą 2010/75/UE

Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, by w przypadku gdy instalacje będą prowadziły działalność wymienioną w załączniku do dyrektywy 2010/75/UE, warunki i procedura wydawania pozwolenia na emisję gazów cieplarnianych były skoordynowane z warunkami i procedurą dotyczącymi wydania pozwolenia przewidzianego w tej dyrektywie. Wymogi ustanowione w art. 5, 6 oraz 7 niniejszej dyrektywy mogą zostać włączone do procedur przewidzianych w dyrektywie 2010/75/UE.

Komisja dokonuje przeglądu skuteczności synergii z dyrektywą 2010/75/UE. Zezwolenia dotyczące środowiska i klimatu zostaną skoordynowane, aby zapewnić skuteczną i szybszą realizację środków niezbędnych do osiągnięcia celów klimatycznych i energetycznych Unii. Komisja może przedłożyć Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w kontekście wszelkich przyszłych przeglądów niniejszej dyrektywy.”;

- 11) w art. 9 dodaje się ustępy w brzmieniu:

„W 2024 roku liczbę uprawnień w całej Unii zmniejsza się o 90 mln uprawnień. W 2026 roku liczbę uprawnień w całej Unii zmniejsza się o 27 mln uprawnień. W 2024 roku liczbę uprawnień w całej Unii zwiększa się o 78,4 mln uprawnień dla transportu morskiego. Współczynnik liniowy wynosi 4,3 % od 2024 do 2027 r. i 4,4 % od 2028 r. Współczynnik liniowy ma również zastosowanie do uprawnień odpowiadających średnim emisjom z działalności w zakresie transportu morskiego zgłoszonym zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2015/757 za lata 2018 i 2019, o których mowa w art. 3ga niniejszej dyrektywy. Komisja publikuje liczbę uprawnień w całej Unii w terminie 6 września 2023 r.

Odpowiednio od 1 stycznia 2026 r. i 1 stycznia 2027 r. liczbę uprawnień zwiększa się w celu uwzględnienia emisji gazów cieplarnianych innych niż emisje CO₂ z działalności w zakresie transportu morskiego oraz uwzględnienia emisji ze statków typu offshore w oparciu o ich emisje za ostatni rok, dla którego dostępne są dane. Niezależnie od art. 10 ust. 1 uprawnienia wynikające ze zwiększenia przydziału udostępnia się w celu wsparcia innowacji zgodnie z art. 10a ust. 8.”;

- 12) w art. 10 wprowadza się następujące zmiany:

- a) ust. 1 akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„2 % całkowitej liczby uprawnień w latach 2021–2030 jest sprzedawanych na aukcji w celu ustanowienia funduszu na rzecz poprawy efektywności energetycznej i modernizacji systemów energetycznych niektórych państw członkowskich (zwanymi dalej »beneficjentami«), określonego w art. 10d (zwanego dalej »funduszem modernizacyjnym«). W przypadku tej liczby uprawnień państwami członkowskimi będącymi beneficjentami są państwa członkowskie, w których PKB na mieszkańca według cen rynkowych wyniósł w 2013 r. poniżej 60 % średniej unijnej. Środki finansowe odpowiadające tej liczbie uprawnień są rozdzielane zgodnie z załącznikiem IIb część A.

Ponadto 2,5 % całkowitej liczby uprawnień w latach 2024–2030 jest sprzedawane na aukcji na potrzeby funduszu modernizacyjnego. W przypadku tej liczby uprawnień państwami członkowskimi będącymi beneficjentami są państwa członkowskie, w których PKB na mieszkańca według cen rynkowych wyniósł w latach 2016–2018 poniżej 75 % średniej unijnej. Środki finansowe odpowiadające tej liczbie uprawnień są rozdzielane zgodnie z załącznikiem IIb część B.”;

b) w ust. 3 akapit pierwszy formuła wprowadzająca otrzymuje brzmienie:

„3. Państwa członkowskie określają sposób wykorzystywania dochodów z aukcji, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, z wyjątkiem dochodów określonych jako zasoby własne zgodnie z art. 311 akapit trzeci TFUE i uwzględnionych w budżecie Unii. Państwa członkowskie wykorzystują te dochody, z wyjątkiem dochodów przeznaczonych na rekompensatę pośrednich kosztów emisji, o których mowa w art. 10a ust. 6 niniejszej dyrektywy, lub ich równowartość finansową, na co najmniej jeden z następujących celów:”;

c) ust. 3 akapit pierwszy lit. b)–f) otrzymują brzmienie:

„b) rozwój energii ze źródeł odnawialnych oraz elektroenergetycznych sieci przesyłowych w celu realizacji zobowiązania Unii dotyczącego energii ze źródeł odnawialnych oraz założeń dotyczących połączeń międzysystemowych, jak również rozwój innych technologii przyczyniających się do przejścia na bezpieczną i zrównoważoną gospodarkę niskoemisyjną oraz pomoc w realizacji zobowiązania Unii dotyczącego zwiększenia efektywności energetycznej do poziomu ustalonego w odpowiednich aktach ustawodawczych, w tym wytwarzanie energii elektrycznej przez prosumentów energii odnawialnej i społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej;

c) środki mające na celu unikanie wylesiania, wspieranie ochrony i odtwarzania torfowisk, lasów i innych ekosystemów lądowych czy morskich, w tym środki przyczyniające się do ich ochrony i renaturalizacji oraz lepszego zarządzania nimi, zwłaszcza w odniesieniu do chronionych obszarów morskich, a także środki mające na celu zwiększenie zalesiania i ponownego zalesiania sprzyjającego różnorodności biologicznej, w tym również w krajach rozwijających się, które ratyfikowały porozumienie paryskie, jak również środki mające na celu transfer technologii i ułatwienie adaptacji do niekorzystnych skutków zmian klimatu w tych krajach;

d) pochłanianie dwutlenku węgla przez lasy i gleby w Unii;

e) bezpieczne dla środowiska wychwytywanie i geologiczne składowanie CO₂, w szczególności pochodzącego z elektrowni opalanych stałym paliwem kopalnym oraz z szeregu sektorów i podsektorów przemysłu, również w krajach trzecich, a także innowacyjne technologie usuwania dwutlenku węgla, takie jak bezpośrednie wychwytywanie go z powietrza i składowanie;

f) inwestowanie w formy transportu, które w znacznym stopniu przyczyniają się do dekarbonizacji tego sektora, oraz przyspieszenie przechodzenia na takie formy transportu, w tym rozwój przyjaznych dla klimatu kolejowych przewozów pasażerskich i towarowych oraz usług i technologii autobusowych, środki służące dekarbonizacji sektora morskiego, w tym poprawa efektywności energetycznej statków, portów, innowacyjnych technologii i infrastruktury, oraz zrównoważone paliwa alternatywne, takie jak wodór i amoniak, które są produkowane ze źródeł odnawialnych, oraz bezemisyjne technologie napędu, a także finansowanie środków wspierających dekarbonizację portów lotniczych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych, uchylającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE, oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zapewnienia równych warunków działania dla zrównoważonego transportu lotniczego:”;

d) ust. 3 akapit pierwszy lit. h) otrzymuje brzmienie:

„h) środki służące poprawie efektywności energetycznej systemów lokalnego ogrzewania i izolacji budynków oraz wspieranie systemów ogrzewania i chłodzenia wykorzystujących odnawialne źródła energii lub wspieranie gruntownej i stopniowej gruntownej renowacji budynków zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE (*), począwszy od renowacji budynków o najgorszej charakterystyce energetycznej;

(*) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13).”;

e) w ust. 3 akapit pierwszy dodaje się litery w brzmieniu:

- „ha) udzielanie wsparcia finansowego w celu uwzględnienia aspektów społecznych w gospodarstwach domowych o niższych i średnich dochodach, w tym poprzez zmniejszenie podatków zakłócających i ukierunkowane obniżki ceł i opłat od energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych;
- hb) finansowanie krajowych programów dywidend klimatycznych o potwierdzonym pozytywnym wpływie na środowisko udokumentowanym w sprawozdaniu rocznym, o którym mowa w art. 19 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 (*).

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).”;

f) ust. 3 akapit pierwszy lit. k) otrzymuje brzmienie:

- „k) wspieranie nabywania umiejętności i poszukiwania nowych miejsc pracy przez pracowników, aby przyczynić się do sprawiedliwego przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu, w szczególności w regionach, których najbardziej dotyczy transformacja miejsc pracy, w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi, a także inwestowanie w podnoszenie i przekwalifikowanie pracowników, na których transformacja może mieć wpływ, w tym pracowników w transporcie morskim;
- l) ograniczenie rezydualnego ryzyka ucieczki emisji w sektorach objętych załącznikiem I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/956 (*), wspieranie transformacji i propagowanie dekarbonizacji zgodnie z zasadami pomocy państwa.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/956 z dnia 10 maja 2023 r. ustanawiające mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 52).”;

g) w ust. 3 po akapicie pierwszym dodaje się akapit w brzmieniu:

„Określając wykorzystanie dochodów uzyskanych ze sprzedaży uprawnień na aukcji, państwa członkowskie uwzględniają potrzebę dalszego zwiększania międzynarodowego finansowania działań w związku ze zmianą klimatu w podatnych na zagrożenia państwach trzecich, o których mowa w akapicie pierwszym lit. j).”;

h) w ust. 3 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Przyjmuje się, że państwa członkowskie spełniają wymogi ustanowione w przepisach niniejszego ustępu, jeżeli przyjmują i wprowadzają w życie polityki wsparcia podatkowego lub finansowego, w tym w szczególności w krajach rozwijających się, lub krajowe polityki regulacyjne mobilizujące wsparcie finansowe, ustanowione w celach określonych w akapicie pierwszym i mające wartość odpowiadającą poziomowi dochodów, o których mowa w akapicie pierwszym.”;

i) ust. 3 akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Państwa członkowskie informują Komisję o wykorzystaniu dochodów i o działaniach podjętych na podstawie niniejszego ustępu w swoich sprawozdaniach przedkładanych na podstawie art. 19 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999, określając w stosownych i odpowiednich przypadkach, jakie dochody zostały wykorzystane i jakie działania zostały podjęte w celu wdrożenia ich zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, przedłożonego zgodnie z tym rozporządzeniem, oraz terytorialnego planu sprawiedliwej transformacji przygotowanego zgodnie z art. 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 (*).

Sprawozdania są wystarczająco szczegółowe, aby umożliwić Komisji ocenę przestrzegania przez państwa członkowskie przepisów akapitu pierwszego.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 1).”;

- j) ust. 4 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„W celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 niniejszej dyrektywy dotyczących harmonogramu, kwestii administracyjnych oraz pozostałych aspektów sprzedaży na aukcji, w tym warunków sprzedaży aukcyjnej, jakie są niezbędne do przekazywania części dochodów do budżetu Unii jako zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel, zgodnie z art. 30d ust. 4 niniejszej dyrektywy, lub jako zasobów własnych, zgodnie z art. 311 akapit trzeci TFUE, aby zapewnić prowadzenie tej sprzedaży w sposób otwarty, przejrzysty, zharmonizowany i niedyskryminujący. W tym celu proces musi być przewidywalny, w szczególności w odniesieniu do harmonogramu i przebiegu aukcji oraz szacunkowej liczby uprawnień, które mają być udostępnione.”;

- k) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Komisja monitoruje funkcjonowanie europejskiego rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Co roku przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące funkcjonowania rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla i innych stosownych polityk dotyczących klimatu i energii, w tym działań sprzedaży aukcyjnej, płynności i wolumenu obrotu, oraz zawierające podsumowanie informacji przekazanych przez Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) zgodnie z ust. 6 niniejszego artykułu, a także informacji przedstawionych przez państwa członkowskie na temat środków finansowych, o których mowa w art. 10a ust. 6. W razie konieczności państwa członkowskie zapewniają, aby wszelkie odpowiednie informacje były przedkładane Komisji przynajmniej na dwa miesiące przed przyjęciem przez nią sprawozdania.”;

- l) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„6. ESMA regularnie monitoruje integralność i przejrzystość europejskiego rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla, w szczególności w odniesieniu do zmienności rynku i wahań cen, funkcjonowania aukcji, operacji obrotu na rynku w odniesieniu do uprawnień do emisji i związanych z nimi instrumentów pochodnych, w tym obrotu pozagiełdowego, płynności i wolumenów obrotu, a także kategorii i praktyk handlowych uczestników rynku, w tym pozycji pośredników finansowych. ESMA uwzględnia odpowiednie ustalenia i w razie potrzeby formułuje w swoich ocenach zalecenia dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Komisji i Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego zgodnie z art. 32 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 (*). Do celów zadań, o których mowa w zdaniu pierwszym niniejszego ustępu, ESMA i odpowiednie właściwe organy współpracują i wymieniają informacje na temat szczegółowych informacji dotyczących wszystkich rodzajów transakcji zgodnie z art. 25 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 (**).

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylenia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

(**) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 1).”;

- 13) w art. 10a wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

- (i) po akapicie drugim dodaje się akapity w brzmieniu:

„Jeżeli instalacja jest objęta obowiązkiem przeprowadzenia audytu energetycznego lub wdrożenia certyfikowanego systemu zarządzania energią zgodnie z art. 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE (*) oraz jeżeli zalecenia zawarte w sprawozdaniu z audytu lub certyfikowanym systemie zarządzania energią nie zostały wdrożone, kwotę przydziału bezpłatnych uprawnień zmniejsza się o 20 %, chyba że okres zwrotu w przypadku odpowiednich inwestycji jest dłuższy niż trzy lata lub koszty tych inwestycji są nieproporcjonalne. Liczba przydzielonych bezpłatnych uprawnień nie ulega zmniejszeniu, jeżeli operator wykaże, że wdrożył inne środki, które zapewniły redukcję emisji gazów cieplarnianych równoważną redukcji zalecanej dla danej instalacji w sprawozdaniu z audytu lub w ramach certyfikowanego systemu zarządzania energią w danej instalacji.

Komisja uzupełnia niniejszą dyrektywę poprzez ustanowienie – w aktach delegowanych przyjętych na podstawie niniejszego ustępu i bez uszczerbku dla przepisów mających zastosowanie na mocy dyrektywy 2012/27/UE – prostych pod względem administracyjnym zharmonizowanych przepisów dotyczących stosowania akapitu trzeciego niniejszego ustępu, które gwarantują, że stosowanie zasad warunkowości nie zagraża równym warunkom działania, integralności środowiskowej ani równemu traktowaniu instalacji w całej Unii. Owe zharmonizowane przepisy określają w szczególności terminy, kryteria uznawania wdrożonych środków w zakresie efektywności energetycznej, jak również alternatywne środki ograniczające emisje gazów cieplarnianych z zastosowaniem procedury dotyczącej krajowych środków wykonawczych zgodnie z art. 11 ust. 1 niniejszej dyrektywy.

Oprócz wymogów określonych w akapicie trzecim niniejszego ustępu redukcję o 20 %, o której mowa w tym akapicie, stosuje się, jeżeli do 1 maja 2024 r. operatorzy instalacji, w przypadku których poziom emisji gazów cieplarnianych jest wyższy niż 80. percentyl w odniesieniu do poziomu emisji dla odpowiednich wskaźników emisyjności dla produktów, nie ustanowią planu neutralności klimatycznej dla każdej z tych instalacji w odniesieniu do jej działalności objętej niniejszą dyrektywą. Plan ten zawiera elementy określone w tym artykule i jest ustanawiany zgodnie z aktem wykonawczym przewidzianym w art. 10b ust. 4. Art. 10b ust. 4 rozumie się jako odnoszący się wyłącznie do poziomu instalacji. Realizację celów i wartości pośrednich, o których mowa w art. 10b ust. 4 akapit trzeci lit. b), weryfikuje się w odniesieniu do okresu do dnia 31 grudnia 2025 r., a następnie w odniesieniu do każdego okresu kończącego się 31 grudnia każdego kolejnego piątego roku, zgodnie z procedurami weryfikacji i akredytacji określonymi w art. 15. Nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień powyżej 80%, jeżeli nie zweryfikowano osiągnięcia celów i wartości pośrednich w odniesieniu do okresu do końca 2025 r. lub w odniesieniu do okresu od 2026 do 2030 r.

Uprawnienia, które nie zostały przydzielone ze względu na zmniejszenie przydziału bezpłatnych uprawnień zgodnie z akapitami trzecim i piątym niniejszego ustępu, wykorzystuje się w celu zwolnienia instalacji z dostosowania zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu. W przypadku niewykorzystania wszystkich uprawnień, 50 % pozostałych uprawnień udostępnia się na wsparcie innowacji zgodnie z ust. 8 niniejszego artykułu. Pozostałe 50 % tych uprawnień sprzedaje się na aukcji zgodnie z art. 10 ust. 1 niniejszej dyrektywy, a państwa członkowskie powinny wykorzystać odpowiednie dochody na pokrycie rezydualnego ryzyka ucieczki emisji w sektorach objętych załącznikiem I do rozporządzenia (UE) 2023/956, wspierając transformację i propagując ich dekarbonizację zgodnie z zasadami pomocy państwa.

Nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień instalacjom w sektorach lub podsektorach w zakresie, w jakim są one objęte innymi środkami mającymi na celu zapobieganie ryzyku ucieczki emisji, określonymi w rozporządzeniu (UE) 2023/956. Środki, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, są odpowiednio dostosowywane.

(*) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).;

(ii) akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Dla każdego sektora i podsektora wskaźnik co do zasady obliczany jest dla produktów raczej niż dla czynników produkcji, aby w jak największym stopniu zmniejszyć emisje i zwiększyć oszczędności wynikające z poprawy efektywności energetycznej w każdym z procesów produkcyjnych danego sektora i podsektora. Aby zapewnić dodatkowe zachęty do redukcji emisji gazów cieplarnianych i poprawy efektywności energetycznej oraz aby zapewnić równe warunki działania w odniesieniu do instalacji wykorzystujących nowe technologie, które częściowo ograniczają lub całkowicie likwidują emisje gazów cieplarnianych, i istniejących instalacji wykorzystujących technologie, ustalone unijne wskaźniki *ex ante* zostaną poddane przeglądowi pod kątem ich stosowania w latach 2026–2030 w celu ewentualnej zmiany definicji i granic systemowych istniejących wskaźników emisyjności dla produktów, przy uwzględnieniu – jako zasad przewodnich – potencjału wykorzystania materiałów w obiegu zamkniętym oraz faktu, że wskaźniki powinny być niezależne od surowców i rodzaju procesu produkcji, jeżeli procesy produkcji mają ten sam cel. Komisja dąży do jak najszybszego przyjęcia aktów wykonawczych, w każdym razie przed rozpoczęciem okresu 2026–2030, w celu określenia zmienionych wartości wskaźników referencyjnych do celów przydziału bezpłatnych uprawnień zgodnie z ust. 2 trzeci akapit.”;

b) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„1a. Z zastrzeżeniem stosowania rozporządzenia (UE) 2023/956 nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do wytwarzania towarów wymienionych w załączniku I do tego rozporządzenia.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego niniejszego ustępu w pierwszych latach stosowania rozporządzenia (UE) 2023/956 wytwarzanie towarów wymienionych w załączniku I do tego rozporządzenia korzysta ze zmniejszonych ilości przydziału bezpłatnych uprawnień. W odniesieniu do wytwarzania tych towarów stosuje się współczynnik zmniejszający przydział bezpłatnych uprawnień (współczynnik CBAM). Współczynnik CBAM powinien wynosić 100 % dla okresu między wejściem w życie tego rozporządzenia a końcem 2025 r., i z zastrzeżeniem stosowania przepisów, o których mowa w art. 36 ust. 2 lit. b) tego rozporządzenia, 97,5 % w 2026 r., 95 % w 2027 r., 90 % w 2028 r., 77,5 % w 2029 r., 51,5 % w 2030 r., 39 % w 2031 r., 26,5 % w 2032 r. i 14 % w 2033 r. Od 2034 r. nie stosuje się współczynnika CBAM.

Zmniejszenie przydziału bezpłatnych uprawnień oblicza się corocznie jako średni udział popytu na przydział bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do wytwarzania towarów wymienionych w załączniku I do rozporządzenia UE 2023/956 w porównaniu z obliczonym całkowitym popytem na przydział bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do wszystkich instalacji w odpowiednim okresie, o którym mowa w art. 11 ust. 1 niniejszej dyrektywy. Do tego obliczenia stosuje się współczynnik CBAM.

Uprawnienia wynikające ze zmniejszenia przydziału bezpłatnych uprawnień udostępnia się w celu wsparcia innowacji zgodnie z ust. 8.

Do dnia 31 grudnia 2024 r., w ramach rocznego sprawozdania dla Parlamentu Europejskiego i Rady przedstawianego na podstawie art. 10 ust. 5 niniejszej dyrektywy, Komisja ocenia ryzyko ucieczki emisji w przypadku towarów podlegających CBAM i produkowanych w Unii z przeznaczeniem na wywóz do państw trzecich, które nie stosują EU ETS ani podobnego mechanizmu ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych. W sprawozdaniu ocenia się w szczególności ryzyko ucieczki emisji w sektorach, do których CBAM będzie miał zastosowanie, w szczególności rolę i przyspieszone upowszechnianie się wodoru, a także zmiany w zakresie przepływów handlowych i emisji wbudowanych związanych z towarami produkowanymi przez te sektory na rynku światowym. W przypadku stwierdzenia w swoim sprawozdaniu ryzyka ucieczki emisji w odniesieniu do towarów produkowanych w Unii na eksport do państw trzecich, które nie stosują EU ETS lub równoważnego mechanizmu ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych, Komisja przedkłada w razie potrzeby wniosek ustawodawczy, by przeciwdziałać takiemu ryzyku w sposób zgodny z zasadami Światowej Organizacji Handlu, w tym również z art. XX Układu ogólnego w sprawie tariff celnych i handlu 1994, i z uwzględnieniem dekarbonizacji instalacji w Unii.”;

c) w ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

(i) w akapicie trzecim lit. c) otrzymuje brzmienie:

„c) na lata 2026–2030 wartości wskaźników określa się w ten sam sposób jak określono w lit. a) i d) niniejszego akapitu, uwzględniając lit. e) niniejszego akapitu, na podstawie informacji przekazanych zgodnie z art. 11 na lata 2021–2022 oraz na podstawie zastosowania rocznej stopy redukcji, w odniesieniu do każdego roku w latach 2008–2028;”;

(ii) w akapicie trzecim dodaje się litery w brzmieniu:

„d) w przypadku gdy roczna stopa redukcji przekracza 2,5 % lub jest poniżej 0,3 %, wartości wskaźnika na lata 2026–2030 są wartościami wskaźnika mającymi zastosowanie w latach 2013–2020 zmniejszonymi o tę wartość procentową spośród tych dwóch wartości procentowych, która ma zastosowanie, w odniesieniu do każdego roku z lat 2008–2028;

e) w odniesieniu do lat 2026–2030 roczna stopa redukcji wskaźnika emisyjności dla gorącego metalu nie podlega modyfikacji wskutek zmiany definicji wskaźników ani granic systemowych, która ma zastosowanie na mocy ust. 1 akapit ósmy.”;

(iii) akapit czwarty otrzymuje brzmienie:

„Na zasadzie odstępstwa dotyczącego wartości wskaźników dla związków aromatycznych i gazu syntezowego, wartości te są dostosowywane o tę samą wartość procentową co wskaźniki dotyczące rafinerii, aby zachować równe warunki dla producentów tych produktów.”;

d) uchyla się ust. 3 i 4;

e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W celu zachowania określonego w art. 10 udziału uprawnień, które mają zostać sprzedane na aukcji, w każdym roku, w którym suma przydziałów bezpłatnych uprawnień nie osiągnie maksymalnej liczby odpowiadającej udziałom, które mają zostać sprzedane na aukcji, pozostałe uprawnienia maksymalnie do tej liczby wykorzystuje się do zapobieżenia lub ograniczenia zmniejszenia przydziału bezpłatnych uprawnień, tak aby w kolejnych latach udział uprawnień, które mają zostać sprzedane na aukcji, został zachowany. Jeżeli jednak maksymalna liczba została osiągnięta, przydział bezpłatnych uprawnień jest odpowiednio dostosowywany. Wszelkich takich dostosowań dokonuje się w sposób jednolity. Instalacje, w których poziomy emisji gazów cieplarnianych są niższe od średniego poziomu 10 % najbardziej wydajnych instalacji w danym sektorze lub podsektorze w Unii pod względem odpowiednich wskaźników emisyjności w roku, którego dotyczy dostosowanie, nie są jednak objęte tym dostosowaniem.”;

f) ust. 6 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Państwa członkowskie powinny przyjąć środki finansowe zgodnie z akapitem drugim i czwartym niniejszego ustępu na rzecz sektorów lub podsektorów, które są narażone na rzeczywiste ryzyko ucieczki emisji z powodu znacznych kosztów pośrednich faktycznie ponoszonych w wyniku przeniesienia kosztów związanych z emisją gazów cieplarnianych na ceny energii elektrycznej, pod warunkiem że takie środki finansowe są zgodne z zasadami pomocy państwa, a zwłaszcza nie powodują nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji na rynku wewnętrznym. Przyjęte środki finansowe nie powinny rekompensować kosztów pośrednich objętych przydziałem bezpłatnych uprawnień zgodnie ze wskaźnikami ustanowionymi na mocy ust. 1 niniejszego artykułu. Jeżeli państwo członkowskie wydaje kwotę wyższą niż równoważność 25 % dochodów z aukcji, o których mowa w art. 10 ust. 3, w roku, w którym poniesiono koszty pośrednie, państwo to określa przyczyny przekroczenia tej kwoty.”;

g) ust. 7 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Począwszy od roku 2021, uprawnienia, które w oparciu o ust. 19, 20 i 22 nie zostały przydzielone instalacjom, dodaje się do liczby uprawnień zarezerwowanych zgodnie ze zdaniem pierwszym akapitu pierwszego niniejszego ustępu.”;

h) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. 345 mln uprawnień z liczby, która w przeciwnym wypadku mogłaby zostać przydzielona bezpłatnie na mocy niniejszego artykułu, oraz 80 mln uprawnień z liczby, która w przeciwnym wypadku mogłaby być sprzedana na aukcji na mocy art. 10, a także uprawnienia wynikające ze zmniejszenia przydziału bezpłatnych uprawnień, o których mowa w ust. 1a niniejszego artykułu, udostępnia się funduszowi innowacyjnemu w celu wspierania innowacji w zakresie technik, procesów i technologii niskoemisyjnych i bezemisyjnych, które w znacznym stopniu przyczyniają się do dekarbonizacji sektorów objętych zakresem niniejszej dyrektywy oraz do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń i celów gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym również z myślą o wspieraniu projektów mających na celu zwiększenie skali takich technik, procesów i technologii, aby upowszechnić je w całej Unii. Projekty takie muszą mieć znaczny potencjał w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych i przyczyniać się do oszczędności energii i zasobów zgodnie z celami Unii w zakresie klimatu i energii na 2030 r.

Komisja koncentruje uprawnienia w ramach funduszu innowacyjnego na wstępie, aby zapewnić dostępność odpowiedniej ilości zasobów na wspieranie innowacji, w tym zwiększanie skali.

Uprawnienia, które nie są wydawane operatorom statków powietrznych ze względu na zaprzestanie przez nich działalności i które nie są niezbędne do pokrycia wszelkich braków w umorzeniach dokonanych przez tych operatorów, wykorzystuje się również na wsparcie innowacji, o którym mowa w akapicie pierwszym.

Ponadto na wsparcie innowacji, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu udostępnia się 5 mln uprawnień z liczby, o której mowa w art. 3c ust. 5 i 7, związanych z przydziałami dla lotnictwa na 2026 r.

Ponadto 50 mln nieprzydzielonych uprawnień z rezerwy stabilności rynkowej stanowi uzupełnienie wszelkich pozostałych dochodów z 300 mln uprawnień dostępnych w latach 2013–2020 na podstawie decyzji Komisji 2010/670/UE (*), i zostaje wykorzystanych w odpowiednim czasie na wsparcie innowacji, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

Fundusz innowacji obejmuje sektory wymienione w załączniku I i w załączniku III oraz produkty i procesy, które zastępują produkty i procesy wysokoemisyjne produkowane lub stosowane w sektorach wymienionych w załączniku I, w tym również innowacyjne technologie magazynowania energii i energii ze źródeł odnawialnych oraz bezpieczne dla środowiska wychwytywanie i utylizację dwutlenku węgla (CCU), które znacznie przyczyniają się do łagodzenia zmiany klimatu, zwłaszcza w przypadku nieuniknionych emisji procesowych, a także pomaga w stymulowaniu budowy i eksploatacji projektów mających na celu bezpieczne dla środowiska wychwytywanie, transport i geologiczne składowanie (CCS) CO₂, zwłaszcza w przypadku nieuniknionych emisji z procesów przemysłowych,

a także bezpośrednio wychwytywanie CO₂ z atmosfery przy bezpiecznym, zrównoważonym i trwałym magazynowaniu (DACCS), w lokalizacjach rozłożonych równomiernie pod względem geograficznym. Fundusz innowacyjny może również wspierać przełomowe innowacyjne technologie, infrastrukturę, w tym również produkcję niskoemisyjnych i bezemisyjnych paliw, aby doprowadzić do dekarbonizacji w transporcie morskim, lotniczym, kolejowym i drogowym, w tym również w transporcie zbiorowym takim jak transport publiczny i usługi autokarowe.

W przypadku lotnictwa fundusz może również wspierać elektryfikację i działania mające na celu ograniczenie ogólnego wpływu lotnictwa na klimat.

Komisja zwraca szczególną uwagę na projekty sektorów objętych rozporządzeniem (UE) 2023/956, aby wspierać innowacje w zakresie technologii niskoemisyjnych, CCU, CCS, energii odnawialnej i magazynowania energii w sposób przyczyniający się do łagodzenia zmiany klimatu, tak aby w latach 2021–2030 projektom w tych sektorach przyznano znaczną część finansowej równowartości uprawnień, o której mowa w ust. 1a akapit czwarty niniejszego artykułu. Ponadto Komisja może ogłosić przed 2027 r. zaproszenia do składania wniosków dotyczące sektorów objętych tym rozporządzeniem.

Komisja zwraca również szczególną uwagę na projekty przyczyniające się do dekarbonizacji sektora morskiego i w stosownych przypadkach uwzględni tematy poświęcone temu celowi w zaproszeniach do składania wniosków w ramach funduszu innowacyjnego, w tym w celu elektryfikacji transportu morskiego i uwzględnienia jego pełnego wpływu na klimat, w tym emisji sadzy. W kryteriach wyboru projektów takie zaproszenia do składania ofert uwzględniają również w szczególności potencjał w zakresie poprawy ochrony różnorodności biologicznej oraz zmniejszenia hałasu i zanieczyszczenia wody z projektów i inwestycji.

Zgodnie z ust. 8a fundusz innowacyjny może wspierać projekty w drodze przetargów konkurencyjnych, takich jak kontrakty różnicowe, kontrakty na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla lub kontrakty na stałą premię, aby wspierać technologie obniżania emisyjności, w przypadku których opłata za emisję gazów cieplarnianych może nie być wystarczającą zachętą.

Komisja dąży do synergii między funduszem innowacyjnym a programem „Horyzont Europa”, w szczególności w odniesieniu do partnerstw europejskich, a w stosownych przypadkach dąży do synergii między funduszem innowacyjnym a innymi programami unijnymi.

Do finansowania kwalifikują się projekty na terytorium wszystkich państw członkowskich, w tym projekty na małą i średnią skalę, a w przypadku działalności w zakresie transportu morskiego – projekty o wyraźnej unijnej wartości dodanej. Technologie otrzymujące wsparcie są innowacyjne i nie są jeszcze opłacalne z ekonomicznego punktu widzenia na podobną skalę bez wsparcia, ale stanowią rozwiązania przełomowe lub są na tyle rozwinięte, aby mogły być stosowane na skalę przedkomercyjną.

Komisja zapewnia, aby uprawnienia przeznaczone dla funduszu innowacyjnego były sprzedawane na aukcji zgodnie z zasadami i warunkami, o których mowa w art. 10 ust. 4 niniejszej dyrektywy. Przychody ze sprzedaży na aukcji zalicza się do zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 (**). Zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozłożyć na roczne raty przez okres kilku lat.

Komisja, w odpowiedzi na stosowny wniosek, udziela pomocy technicznej państwom członkowskim o niskim stopniu faktycznego uczestnictwa w projektach w ramach funduszu innowacyjnego, aby zwiększyć zdolność wnioskującego państwa członkowskiego do wspierania wysiłków wnioskodawców na jego terytorium w zakresie składania wniosków o finansowanie z funduszu innowacyjnego w celu poprawy rozmieszczenia geograficznego faktycznego uczestnictwa w funduszu innowacyjnym i podniesienia ogólnej jakości przedkładanych projektów. Komisja dąży do zapewnienia faktycznego, opartego na jakości projektów, geograficznego rozmieszczenia uczestnictwa w odniesieniu do finansowania z funduszu innowacyjnego na całym terytorium Unii oraz zapewnia kompleksowe monitorowanie postępów i odpowiednie działania następcze w tym zakresie.

Z zastrzeżeniem zgody wnioskodawców, po zamknięciu zaproszenia do składania wniosków, Komisja informuje państwa członkowskie o wnioskach o finansowanie projektów realizowanych na ich terytoriach oraz przekazuje im szczegółowe informacje na temat tych wniosków, aby ułatwić im koordynację wsparcia dla projektów. Ponadto przed przyznaniem wsparcia Komisja przekazuje państwom członkowskim informacje dotyczące wykazu wstępnie wybranych projektów.

Projekty są wybierane w drodze przejrzystej procedury wyboru, w sposób neutralny pod względem technologicznym zgodnie z celami funduszu innowacyjnego określonymi w akapicie pierwszym niniejszego ustępu oraz na podstawie obiektywnych i przejrzystych kryteriów, z uwzględnieniem zakresu, w jakim projekty wnoszą znaczący wkład w realizację unijnych celów w zakresie klimatu i energii, a jednocześnie przyczyniają się do osiągnięcia zero-

wego poziomu emisji zanieczyszczeń i obiegu zamkniętego zgodnie z akapitem pierwszym niniejszego ustępu, a także, w stosownych przypadkach, zakresu, w jakim projekty przyczyniają się do osiągnięcia redukcji emisji znacznie poniżej wskaźników, o których mowa w ust. 2. Projekty mają potencjał umożliwiający powszechne zastosowanie lub znaczne obniżenie kosztów przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu w określonych sektorach. Priorytetowo traktuje się innowacyjne technologie i procesy mające wpływ na wiele czynników środowiskowych. Projekty związane z CCU skutkują korzyściami netto w zakresie redukcji emisji i zapewniają unikanie emisji CO₂ lub trwałe składowanie CO₂. W przypadku dotacji udzielonych w drodze zaproszenia do składania wniosków wsparcie może obejmować maksymalnie 60 % odnośnych kosztów projektów, z czego maksymalnie 40 % nie musi być uzależnione od zweryfikowania unikania emisji gazów cieplarnianych, pod warunkiem że wcześniej osiągnięto ustalone cele pośrednie przy uwzględnieniu zastosowanej technologii. W przypadku wsparcia udzielonego w drodze przetargu konkurencyjnego oraz w przypadku wsparcia w postaci pomocy technicznej wsparcie może obejmować maksymalnie 100 % odnośnych kosztów projektów. W kryteriach stosowanych przy wyborze projektów uwzględnia się potencjał redukcji emisji w wielu sektorach, możliwy do osiągnięcia w ramach projektów łączonych, w tym na obszarach pobliskich.

W ramach projektów finansowanych z funduszu innowacyjnego istnieje wymóg dzielenia się wiedzą z innymi odpowiednimi przedsięwzięciami, a także z naukowcami działającymi w Unii, którzy są taką wiedzą w sposób zasadny zainteresowani. Zasady dzielenia się wiedzą są określane przez Komisję w zaproszeniach do składania wniosków.

Zaproszenia do składania wniosków są otwarte i przejrzyste. Przygotowując zaproszenia do składania wniosków, Komisja stara się należycie uwzględnić wszystkie sektory. Komisja podejmuje działania gwarantujące, że zaproszenia będą docierać do jak najszerszego grona odbiorców, w szczególności do małych i średnich przedsiębiorstw.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu uzupełnienia przepisów niniejszej dyrektywy dotyczących działania funduszu innowacyjnego, w tym procedur i kryteriów wyboru, oraz kwalifikowalnych sektorów i wymogów technologicznych w przypadku poszczególnych rodzajów wsparcia.

Żaden projekt nie otrzymuje w ramach mechanizmu określonego w niniejszym ustępie wsparcia przekraczającego 15 % całkowitej liczby uprawnień dostępnych na ten cel. Uprawnienia te uwzględnia się na mocy ust. 7.

Do 31 grudnia 2023 r., a następnie co roku, Komisja składa Komitetowi ds. Zmian Klimatu, o którym mowa w art. 22a ust. 1 niniejszej dyrektywy, sprawozdanie z wdrażania funduszu innowacyjnego, zawierające analizę projektów, którym przyznano finansowanie w podziale na sektory i państwa członkowskie oraz oczekiwanego wkładu tych projektów, w realizację celu neutralności klimatycznej w Unii określonego w rozporządzeniu (UE) 2021/1119. Komisja przedstawia to sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie oraz podaje je do wiadomości publicznej.

(*) Decyzja Komisji 2010/670/UE z dnia 3 listopada 2010 r. ustanawiająca kryteria i środki dotyczące finansowania komercyjnych projektów demonstracyjnych mających na celu bezpieczne dla środowiska wychwytywanie i geologiczne składowanie CO₂ oraz projektów demonstracyjnych w zakresie innowacyjnych technologii energetyki odnawialnej realizowanych w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie ustanowionego dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 290 z 6.11.2010, s. 39).

(**) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).”;

i) dodaje się ustępu w brzmieniu:

„8a. W przypadku kontraktów różnicowych i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla, przyznawanych po zakończeniu procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji, zapewnia się odpowiednie pokrycie poprzez zobowiązania budżetowe wynikające z aukcyjnej sprzedaży uprawnień dostępnych w funduszu innowacyjnym, a te zobowiązania budżetowe można rozłożyć na kilka lat w postaci rocznych rat. W przypadku pierwszych dwóch rund przetargu konkurencyjnego zobowiązania finansowe związane z kontraktami różnicowymi i kontraktami na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla w pełni pokrywane ze środków pochodzących z aukcyjnej sprzedaży uprawnień przydzielonych funduszowi innowacyjnemu zgodnie z ust. 8.

Na podstawie dokonanej przez Komisję jakościowej i ilościowej oceny ryzyka finansowego wynikającego z wdrażania kontraktów różnicowych i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla, którą to ocenę należy przeprowadzić po zakończeniu pierwszych dwóch rund przetargu konkurencyjnego, a następnie za każdym razem, kiedy wymaga tego zasada ostrożności, przy czym aktywów i zysków nie należy przeszacowywać, a zobowiązań i strat nie należy zaniżać, Komisja może – zgodnie z uprawnieniem zawartym w akapicie ósmym – podjąć decyzję o przejęciu jedynie części zobowiązań finansowych związanych z kontraktami różnicowymi i kontraktami na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla za pomocą środków, o których mowa w akapicie pierwszym, a pozostałej części za pomocą innych środków. Komisja dąży do ograniczenia stosowania innych środków gwarancji.

Jeżeli ocena prowadzi do wniosku, że do pełnego wykorzystania potencjału kontraktów różnicowych i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla niezbędne są inne środki gwarancji, Komisja dąży do zrównoważonego połączenia innych środków gwarancji. W drodze odstępstwa od art. 210 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 Komisja określa zakres korzystania z innych środków gwarancji zgodnie z aktem delegowanym przewidzianym w akapicie ósmym niniejszego ustępu.

Pozostałe zobowiązania finansowe są w wystarczającym stopniu pokrywane, z uwzględnieniem zasad tytułu X rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, w razie potrzeby dostosowanych do specyfiki kontraktów różnicowych i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla, poprzez odstępstwo od art. 209 ust. 2 lit. d) i h), art. 210 ust. 1, art. 211 ust. 1, 2, 4 i 6, art. 212, 213 i 214, art. 218 ust. 1 oraz art. 219 ust. 3 i 6 tego rozporządzenia. W stosownych przypadkach inne środki gwarancji, wskaźnik zasilenia rezerw i niezbędne odstępstwa określa się w akcie delegowanym przewidzianym w akapicie ósmym niniejszego ustępu.

Na tworzenie rezerw w związku z kontraktami różnicowymi i kontraktami na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla Komisja nie wykorzystuje więcej niż 30 % przychodów z aukcyjnej sprzedaży uprawnień przydzielonych funduszowi innowacyjnemu zgodnie z ust. 8.

Wskaźnik zasilenia rezerw nie może być niższy niż 50 % całkowitego zobowiązania finansowego obciążającego budżet Unii w odniesieniu do kontraktów różnicowych i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla. Przy ustanawianiu wskaźnika zasilenia Komisja bierze pod uwagę elementy, które mogą zmniejszyć ryzyko finansowe dla budżetu Unii, wykraczające poza środki dostępne w funduszu innowacyjnym, takie jak ewentualny dobrowolny podział zobowiązań z państwami członkowskimi lub ewentualny mechanizm reasekuracji z sektora prywatnego. Komisja dokonuje przeglądu wskaźnika zasilenia rezerw co najmniej raz na trzy lata od daty rozpoczęcia stosowania aktu delegowanego ustanawiającego ten wskaźnik po raz pierwszy.

W celu uniknięcia składania wniosków o charakterze spekulacyjnym dostęp do przetargu konkurencyjnego może być uzależniony od wpłacenia przez wnioskodawców kaucji przepadającej w przypadku niewykonania umowy. Niezwrócona kaucja trafia do funduszu innowacyjnego jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Każdy wkład wpłacony przez beneficjenta organowi przyznającemu dotację, zgodnie z warunkami kontraktu różnicowego lub kontraktu na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla, jeżeli cena referencyjna jest wyższa niż kurs wykonania („środki powracające”), trafia do funduszu innowacyjnego jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 tego rozporządzenia.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 niniejszej dyrektywy uzupełniających niniejszą dyrektywę w celu określenia i uszczegółowienia innych sposobów udzielenia gwarancji, a w stosownych przypadkach – wskaźnika zasilenia rezerw i niezbędnych dodatkowych odstępstw od tytułu X rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, stosownie do akapitu czwartego niniejszego ustępu, a ponadto przepisów dotyczących funkcjonowania przetargów konkurencyjnych, w szczególności w odniesieniu do kaucji i środków powracających.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu zmiany akapitu piątego niniejszego ustępu poprzez podwyższenie limitu 30 %, o którym mowa w tym akapicie, o nie więcej niż łącznie 20 punktów procentowych, jeżeli jest to konieczne do zaspokojenia zapotrzebowania na kontrakty różnicowe i kontrakty na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla, z uwzględnieniem doświadczeń z pierwszych rund przetargu konkurencyjnego oraz potrzeby znalezienia odpowiedniej równowagi między dotacjami a takimi umowami w ramach wsparcia z funduszu innowacyjnego.

Wsparcie finansowe funduszu innowacyjnego jest proporcjonalne do celów polityki określonych w niniejszym artykule i nie może prowadzić do nadmiernych zakłóceń na rynku wewnętrznym. W tym celu wsparcia udziela się wyłącznie na pokrycie dodatkowych kosztów lub ryzyka inwestycyjnego, których inwestorzy nie byłoby w stanie ponieść w normalnych warunkach rynkowych.

8b. 40 mln uprawnień z liczby, która w przeciwnym wypadku mogłaby zostać przydzielona bezpłatnie na mocy niniejszego artykułu, oraz 10 mln uprawnień z liczby, która w przeciwnym wypadku mogłaby być sprzedana na aukcji na mocy art. 10 niniejszej dyrektywy, udostępnia się Społecznemu Funduszowi Klimatycznemu utworzonemu na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 (*). Komisja zapewnia, aby uprawnienia przeznaczone dla Społecznego Funduszu Klimatycznego zostały sprzedane na aukcji w 2025 r. zgodnie z zasadami i warunkami, o których mowa w art. 10 ust. 4 niniejszej dyrektywy i w akcie delegowanym przyjętym zgodnie z tym artykułem. Dochody ze sprzedaży aukcyjnej stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 oraz są wykorzystywane zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do Społecznego Funduszu Klimatycznego.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 z dnia 10 maja 2023 r. ustanawiające Społeczny Fundusz Klimatyczny i zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1060 (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 1).”;

j) ust. 19 otrzymuje brzmienie:

„19. Nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień instalacjom, które zaprzestały działalności. Instalacje, których zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych wygasło lub zostało cofnięte oraz instalacje, które z przyczyn technicznych nie mogą funkcjonować lub wznowić działalności, uważa się za instalacje, które zaprzestały działalności.”;

k) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„22. W przypadku gdy konieczne są korekty bezpłatnych uprawnień przydzielonych na podstawie art. 11 ust. 2, dokonuje się ich przy użyciu uprawnień zarezerwowanych zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu lub przez dodanie uprawnień do liczby takich zarezerwowanych uprawnień.”;

14) w art. 10b ust. 4 dodaje się akapity w brzmieniu:

„W państwie członkowskim, w którym w latach 2014–2018 średni udział emisji z systemów ciepłowniczych w całej Unii podzielony przez udział tego państwa członkowskiego w całkowitym PKB Unii jest większy niż pięć, sieciom ciepłowniczym przydziela się dodatkowe przydziały bezpłatnych uprawnień w wysokości 30 % ilości określonej zgodnie z art. 10a na lata 2026–2030, pod warunkiem że dokonuje się inwestycji odpowiadających wartości tego dodatkowego przydziału bezpłatnych uprawnień w celu znacznego zmniejszenia emisji przed 2030 r. zgodnie z planami neutralności klimatycznej, o których mowa w akapicie trzecim niniejszego ustępu oraz że osiągnięcie celów i celów pośrednich, o których mowa w lit. b) tego akapitu, zostało potwierdzone w drodze weryfikacji przeprowadzonej zgodnie z akapitem czwartym niniejszego ustępu.

Do dnia 1 maja 2024 r. operatorzy sieci ciepłowniczej opracowują plan osiągnięcia neutralności klimatycznej dla instalacji, w odniesieniu do których ubiegają się o dodatkowy przydział bezpłatnych uprawnień na mocy akapitu drugiego niniejszego ustępu. Plan ten jest zgodny z celem neutralności klimatycznej ustanowionym w art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1119 i określa:

- a) środki i inwestycje mające na celu osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. na poziomie instalacji lub przedsiębiorstwa, z wyłączeniem wykorzystania jednostek kompensacji emisji dwutlenku węgla;
- b) cele i wartości pośrednie pozwalające zmierzyć do dnia 31 grudnia 2025 r., a następnie co pięć lat do 31 grudnia, postępy w osiągnięciu neutralności klimatycznej zgodnie z lit. a) niniejszego akapitu;
- c) szacowany wpływ każdego ze środków i każdej z inwestycji, o których mowa w lit. a) niniejszego akapitu, na obniżenie emisji gazów cieplarnianych.

Osiągnięcie celów i wartości pośrednich, o których mowa w akapicie trzecim lit. b) niniejszego akapitu, weryfikuje się w odniesieniu do okresu do dnia 31 grudnia 2025 r., a następnie w odniesieniu do każdego okresu kończącego się 31 grudnia każdego kolejnego piątego roku, zgodnie z procedurami weryfikacji i akredytacji określonymi w art. 15. Nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień w wysokości przekraczającej kwotę, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, jeżeli nie zweryfikowano osiągnięcia celów i wartości pośrednich w odniesieniu do okresu do końca 2025 r. lub w odniesieniu do okresu od 2026 r. do 2030 r.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu określenia minimalnej treści informacji, o których mowa w akapicie trzecim lit. a), b) i c) niniejszego ustępu, oraz formatu planów osiągnięcia neutralności klimatycznej, o których mowa w akapicie trzecim niniejszego ustępu i w art. 10a ust. 1 akapit piąty. Komisja dąży do osiągnięcia synergii z podobnymi planami, jak przewidziano w prawie Unii. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.”;

15) art. 10c ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Państwa członkowskie wymagają od instalacji wytwarzających energię elektryczną i operatorów sieci będących beneficjentami, aby do 28 lutego każdego roku składali sprawozdania z realizacji wybranych przez nich inwestycji, w tym na temat bilansu przydziału bezpłatnych uprawnień oraz poniesionych wydatków inwestycyjnych, a także rodzajów wspieranych inwestycji. Państwa członkowskie składają Komisji sprawozdania w tej sprawie, a Komisja podaje je do publicznej wiadomości.”;

16) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 10ca

Wcześniejszy termin przejściowego przydziału bezpłatnych uprawnień na modernizację sektora energetycznego

Na zasadzie odstępstwa od art. 10c zainteresowane państwa członkowskie mogą na mocy niniejszego artykułu przydzielić przejściowo bezpłatne uprawnienia dla instalacji wyłącznie w odniesieniu do inwestycji zrealizowanych do dnia 31 grudnia 2024 r. Wszelkie uprawnienia dostępne dla zainteresowanych państw członkowskich zgodnie z art. 10c na okres od 2021 r. do 2030 r., które nie zostały wykorzystane na takie inwestycje, należy, w proporcji określonej przez dane państwo członkowskie:

- a) dodać do całkowitej liczby uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji przez dane państwo członkowskie zgodnie z art. 10 ust. 2; lub
- b) wykorzystać do wspierania inwestycji w ramach funduszu modernizacyjnego, o którym mowa w art. 10d, zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do dochodów ze sprzedaży uprawnień, o których mowa w art. 10d ust. 4.

Najpóźniej do dnia 15 maja 2024 r. dane państwo członkowskie informuje Komisję o odnośnych liczbach uprawnień, które zostaną wykorzystane na mocy art. 10 ust. 2 akapit pierwszy lit. a) oraz, na zasadzie odstępstwa od art. 10d ust. 4 zdanie drugie, na mocy art. 10d.”;

17) w art. 10d wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na lata 2021–2030 ustanawia się fundusz mający na celu wspieranie inwestycji proponowanych przez państwa członkowskie będące beneficjentami – w tym finansowanie projektów inwestycyjnych na małą skalę – służących modernizacji systemów energetycznych oraz poprawie efektywności energetycznej (»fundusz modernizacyjny«). Fundusz modernizacyjny jest finansowany ze sprzedaży na aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych zgodnie z art. 10 na rzecz określonych w nim państw członkowskich będących beneficjentami.

Wspierane inwestycje są spójne z celami niniejszej dyrektywy, a także z celami komunikatu Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu oraz rozporządzenia (UE) 2021/1119, a także z długoterminowymi celami wyrażonymi w porozumieniu paryskim. Państwa członkowskie będące beneficjentami mogą, w stosownych przypadkach, wykorzystać środki finansowe z funduszu modernizacyjnego do finansowania inwestycji z udziałem sąsiadujących regionów przygranicznych Unii. Wsparcia z funduszu modernizacyjnego nie udziela się zakładom zajmującym się produkcją energii, w których wykorzystuje się paliwa kopalne. Jednakże dochody z uprawnień objętych powiadomieniem zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu mogą być wykorzystane na inwestycje związane z gazowymi paliwami kopalnymi.

Ponadto dochody z uprawnień, o których mowa w art. 10 ust. 1 akapit trzeci niniejszej dyrektywy, mogą, jeżeli działalność kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 (*) i jest należycie uzasadniona względami zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, być wykorzystywane na inwestycje związane z gazowymi paliwami kopalnymi, pod warunkiem że uprawnienia wykorzystywane do celów wytwarzania energii zostaną sprzedane na aukcji przed dniem 31 grudnia 2027 r., a uprawnienia wykorzystywane na inwestycje związane z dalszym wykorzystaniem gazu – przed dniem 31 grudnia 2028 r.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).”;

b) ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Co najmniej 80 % dochodów z uprawnień, o których mowa w art. 10 ust. 1 akapit trzeci, oraz z uprawnień objętych powiadomieniem zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu, a także co najmniej 90 % dochodów z uprawnień, o których mowa w art. 10 ust. 1 akapit czwarty, wykorzystuje się do wspierania inwestycji w:

- a) produkcję i wykorzystywanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w tym wodoru odnawialnego;
- b) ogrzewanie i chłodzenie z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii;
- c) zmniejszenie ogólnego zużycia energii poprzez efektywność energetyczną, między innymi w przemyśle, sektorze transportu, sektorze budowlanym, sektorze rolnictwa i sektorze gospodarki odpadami;
- d) magazynowanie energii i modernizację sieci energetycznych, w tym zarządzanie popytem, rurociągi należące do systemów lokalnego ogrzewania, sieci przesyłu energii elektrycznej oraz zwiększenie połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi i rozbudowę infrastruktury na potrzeby mobilności bezemisyjnej;
- e) wsparcie gospodarstw domowych o niskich dochodach, w tym na obszarach wiejskich i w regionach oddalonych, w celu rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego oraz modernizacji ich systemów ogrzewania; oraz
- f) sprawiedliwą transformację w regionach uzależnionych od węgla w państwach członkowskich będących beneficjentami, tak aby utrzymując dialog ze społeczeństwem obywatelskim i z partnerami społecznymi, wspierać zmianę miejsca zatrudnienia, przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji pracowników, edukację, inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz przedsiębiorstwa typu start-up, w sposób spójny z odpowiednimi działaniami uwzględnionymi przez państwa członkowskie w ich terytorialnych planach sprawiedliwej transformacji zgodnie z art. 8 ust. 2 akapit pierwszy lit. k) rozporządzenia (UE) 2021/1056 i tak aby przyczyniać się do ich realizacji, w stosownych przypadkach”;

c) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Komitet inwestycyjny przedstawia corocznie Komisji sprawozdanie na temat doświadczeń z oceny inwestycji, w szczególności w zakresie redukcji emisji i kosztów redukcji. Najpóźniej do dnia 31 grudnia 2024 r. Komisja, uwzględniając ustalenia komitetu inwestycyjnego, dokonuje przeglądu obszarów, o których mowa w ust. 2, w których realizuje się projekty, a także przeglądu podstawy, na której komitet inwestycyjny opiera swoje zalecenia.

Komitet inwestycyjny zarządza publikację sprawozdania rocznego. Komisja przekazuje sprawozdanie roczne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.”

18) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 10f

Zasada »nie czyn poważnych szkód«

Od dnia 1 stycznia 2025 r. państwa członkowskie będące beneficjentami i Komisja wykorzystują dochody uzyskane ze sprzedaży na aukcji uprawnień, które na mocy art. 10a ust. 8 niniejszej dyrektywy przeznacza się na potrzeby funduszu innowacyjnego, oraz uprawnień, o których mowa w art. 10 ust. 1 akapity trzeci i czwarty niniejszej dyrektywy, zgodnie z kryteriami dotyczącymi zasady »nie czyn poważnych szkód« określonymi w art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, jeżeli dochody te wykorzystuje się na potrzeby działalności gospodarczej, w odniesieniu do której zgodnie z art. 10 ust. 3 lit. b) tego rozporządzenia określono techniczne kryteria kwalifikacji służące ustaleniu, czy dana działalność gospodarcza wyrządza poważne szkody co najmniej jednemu z odpowiednich celów środowiskowych.”;

19) w art. 11 ust. 2 datę „28 lutego” zastępuje się datą „30 czerwca”;

20) tytuł rozdziału IV otrzymuje brzmienie:

„Przepisy mające zastosowanie do lotnictwa, transportu morskiego i instalacji stacjonarnych”;

21) w art. 12 wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Państwa członkowskie zapewniają uznawanie uprawnień wydanych przez właściwy organ innego państwa członkowskiego do celów wypełnienia zobowiązań operatorów, operatorów statków powietrznych lub przedsiębiorstw żeglugowych na podstawie ust. 3”;

b) uchyla się ust. 2a;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Państwa członkowskie, administrujące państwa członkowskie oraz organy administrujące właściwe dla przedsiębiorstwa żeglugowego zapewniają, aby do dnia 30 września każdego roku:

- a) operator każdej instalacji przekazał do umorzenia liczbę uprawnień stanowiącą równowartość łącznych emisji z tej instalacji w poprzednim roku kalendarzowym zweryfikowanych zgodnie z art. 15;
- b) każdy operator statków powietrznych przekazał do umorzenia liczbę uprawnień stanowiącą równowartość łącznych emisji tego operatora w poprzednim roku kalendarzowym zweryfikowanych zgodnie z art. 15;
- c) każde przedsiębiorstwo żeglugowe przekazało do umorzenia liczbę uprawnień stanowiącą równowartość całkowitych emisji tego przedsiębiorstwa w poprzednim roku kalendarzowym zweryfikowanych zgodnie z art. 3ge.

Państwa członkowskie, administrujące państwa członkowskie oraz organy administrujące właściwe dla przedsiębiorstwa żeglugowego zapewniają, aby uprawnienia umorzone zgodnie z akapitem pierwszym zostały następnie anulowane.”;

d) po ust. 3 dodaje się ustępy w brzmieniu:

„3-e. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3 akapit pierwszy lit. c) przedsiębiorstwa żeglugowe mogą umorzyć o 5 % mniej uprawnień niż równowartość ich zweryfikowanych emisji uwolnionych do dnia 31 grudnia 2030 r. ze statków klasy lodowej, pod warunkiem że takie statki mają klasę lodową IA lub IA Super lub równoważną klasę lodową, ustaloną na podstawie zalecenia HELCOM 25/7.

W przypadku gdy umarza się mniejszą liczbę uprawnień w porównaniu ze zweryfikowanymi emisjami, po ustaleniu różnicy między zweryfikowanymi emisjami a umorzonymi uprawnieniami w odniesieniu do każdego roku, liczbę uprawnień odpowiadającą tej różnicy anuluje się, a nie rozdziela w drodze sprzedaży aukcyjnej zgodnie z art. 10.

3-d. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3 akapit pierwszy lit. c) niniejszego artykułu i art. 16 Komisja, na wniosek państwa członkowskiego, stanowi w drodze aktu wykonawczego, że państwa członkowskie powinny uznawać wymogi określone w tych przepisach za spełnione oraz że nie powinny podejmować działań przeciwko przedsiębiorstwom żeglugowym w odniesieniu do emisji uwolnionych do dnia 31 grudnia 2030 r. pochodzących z rejsów statków pasażerskich innych niż wycieczkowe statki pasażerskie oraz statków pasażerskich typu ro-ro między portem na wyspie podlegającym jurysdykcji wnioskującego państwa członkowskiego, która to wyspa nie posiada połączenia drogowego ani kolejowego z lądem stałym, a ma liczbę mieszkańców mniejszą niż 200 000 stałych rezydentów według ostatnich najlepszych danych dostępnych w 2022 r., a portem podlegającym jurysdykcji tego samego państwa członkowskiego, a także z działalności prowadzonej w porcie przez takie statki w związku z takimi rejsami.

Komisja publikuje wykaz wysp, o których mowa w akapicie pierwszym, oraz odnośnych portów i aktualizuje ten wykaz.

3-c. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3 akapit pierwszy lit. c) niniejszego artykułu i art. 16 Komisja – na wspólny wniosek dwóch państw członkowskich, z których jedno nie ma granicy lądowej z drugim państwem członkowskim, a drugie jest państwem członkowskim położonym najbliżej geograficznie państwa członkowskiego niemającego granicy lądowej – stanowi w drodze aktu wykonawczego, że państwa członkowskie uznają wymogi określone w tych przepisach za spełnione oraz że nie podejmują działań przeciwko przedsiębiorstwom żeglugowym w odnie-

sieniu do emisji uwolnionych do dnia 31 grudnia 2030 r. pochodzących z rejsów statków pasażerskich oraz statków pasażerskich typu ro-ro odbywanych w ramach umowy o świadczenie transgranicznych usług publicznych lub w ramach transgranicznego obowiązku użyteczności publicznej – określonych we wspólnym wniosku – łączących te dwa państwa członkowskie, a także z działalności prowadzonej w porcie przez takie statki w związku z takimi rejsami.

3-b. Obowiązek umorzenia uprawnień nie powstaje w odniesieniu do emisji uwolnionych do dnia 31 grudnia 2030 r. z rejsów między portem znajdującym się w najbardziej oddalonym regionie państwa członkowskiego a portem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim, w tym z rejsów między portami w regionach najbardziej oddalonych i rejsami między portami znajdującymi się w tym samym państwie członkowskim, a także z działalności prowadzonej w porcie przez takie statki w związku z takimi rejsami.”

e) art. 3 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„3-a. W razie potrzeby i jak długo będzie to niezbędne w celu zachowania integralności środowiskowej systemu EU ETS, operatorzy, operatorzy statków powietrznych oraz przedsiębiorstwa żeglugowe w ramach systemu EU ETS nie będą mogli wykorzystywać uprawnień wydanych przez państwo członkowskie, wobec którego wygasły zobowiązania spoczywające na operatorach, operatorach statków powietrznych i przedsiębiorstwach żeglugowych. Akt delegowany, o którym mowa w art. 19, obejmuje środki niezbędne w przypadkach, o których mowa w niniejszym ustępie.”;

f) dodaje się następujący ustęp:

„3b. Obowiązek umorzenia uprawnień nie powstaje w odniesieniu do emisji gazów cieplarnianych, które uznaje się za wychwycone i wykorzystane w taki sposób aby były związane chemicznie z produktem, tak że nie przedostają się one do atmosfery przy normalnym użytkowaniu, wliczając w to wszelkie normalne czynności mające miejsce po końcu przydatności produktu do użycia.

Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 23, aby uzupełnić niniejszą dyrektywę, dotyczące wymogów w zakresie uznania, że gazy cieplarniane stały się trwale związane chemicznie z produktem, zgodnie z akapitem pierwszym niniejszego ustępu.”;

g) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Państwa członkowskie podejmują niezbędne kroki w celu zapewnienia, że przydziały zostaną anulowane w każdym momencie na wniosek posiadających je osób. W przypadku likwidacji mocy wytwórczych na ich terytorium z powodu dodatkowych środków krajowych państwa członkowskie mogą anulować – i są do tego zdecydowanie zachęcane – uprawnienia z całkowitej liczby przydziałów, które mają zostać przez nie sprzedane na aukcji, o której to liczbie mowa w art. 10 ust. 2, w maksymalnej liczbie odpowiadającej średniej zweryfikowanych emisji z danej instalacji w okresie pięciu lat przed likwidacją. Dane państwo członkowskie informuje Komisję o takim planowanym anulowaniu lub o powodach, dla których nie dokonuje anulowania, zgodnie z aktami delegowanymi przyjętymi na podstawie art. 10 ust. 4.”;

22) w art. 14 ust. 1 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące szczegółowych ustaleń w sprawie monitorowania i raportowania emisji i, w stosownych przypadkach, danych dotyczących działalności w odniesieniu do kategorii działań wymienionych w załączniku I do niniejszej dyrektywy, jak również emisji lotniczych innych niż CO₂ w odniesieniu do tras, na których raportuje się emisje na mocy niniejszej dyrektywy, które to akty opierają się na zasadach monitorowania i raportowania określonych w załączniku IV do niniejszej dyrektywy i wymogach określonych w ust. 2 i 5 niniejszego artykułu. W tych aktach wykonawczych określa się również – w wymogach dotyczących monitorowania i raportowania emisji oraz ich skutków, w tym skutków emisji lotniczych innych niż CO₂ – współczynnik globalnego ocieplenia poszczególnych gazów cieplarnianych, a także uwzględnia się aktualną wiedzę naukową na temat skutków emisji lotniczych innych niż CO₂. W tych aktach wykonawczych stosuje się kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w odniesieniu do wykorzystania biomasy, ustanowione dyrektywą (UE) 2018/2001, z wszelkimi niezbędnymi dostosowaniami do zastosowania na mocy niniejszej dyrektywy, aby biomasa ta mogła uzyskać współczynnik zero. Określa się w nich również sposób rozliczania składowania emisji z koszyków biomasy o współczynniku zero oraz biomasy, która nie pochodzi ze źródeł o współczynniku zero. Określa się w nich również sposób rozliczania emisji z paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego oraz pochodzących z recyklingu paliw węglowych, zapewniając rozliczenie tych emisji i unikanie podwójnego liczenia.”;

23) w art. 16 wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Państwa członkowskie zapewniają opublikowanie nazw (imion i nazwisk) operatorów, operatorów statków powietrznych i przedsiębiorstw żeglugowych naruszających wymogi dotyczące przekazania do umorzenia wystarczającej liczby uprawnień na mocy niniejszej dyrektywy.”;

b) w ust. 3 datę „30 kwietnia” zastępuje się datą „30 września”;

c) dodaje się następujący ustęp:

„3a. Kary określone w ust. 3 mają również zastosowanie w odniesieniu do przedsiębiorstw żeglugowych.”;

d) dodaje się następujący ustęp:

„11a. W przypadku przedsiębiorstwa żeglugowego, które nie spełnia obowiązków umarzania uprawnień przez co najmniej dwa kolejne okresy sprawozdawcze, oraz w przypadku gdy inne środki egzekucyjne nie zapewniły osiągnięcia zgodności, właściwy organ państwa członkowskiego portu przybycia może – po zapewnieniu zainteresowanemu przedsiębiorstwu żeglugowemu możliwości zgłoszenia uwag – wydać nakaz wydalenia, który jest przekazywany Komisji, Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA), pozostałym państwom członkowskim oraz zainteresowanemu państwu bandery. W następstwie wydania takiego nakazu wydalenia każde państwo członkowskie z wyjątkiem państwa członkowskiego, pod którego banderą pływa statek, odmawia przyjmowania statków, za które odpowiada zainteresowane przedsiębiorstwo żeglugowe, w swoich portach do czasu wywiązania się przez to przedsiębiorstwo ze swoich obowiązków umarzania uprawnień zgodnie z art. 12. Jeżeli statek ten pływa pod banderą państwa członkowskiego i wpływa do jednego z portów tego państwa lub znajduje się w nim, dane państwo członkowskie – po zapewnieniu zainteresowanemu przedsiębiorstwu możliwości zgłoszenia uwag – zatrzymuje statek do czasu wywiązania się przez przedsiębiorstwo żeglugowe ze spoczywających na nim obowiązków umarzania uprawnień.

Jeżeli zostanie stwierdzone, że statek przedsiębiorstwa żeglugowego którym mowa w akapicie pierwszym znajduje się w jednym z portów państwa członkowskiego, pod którego banderą pływa, państwo członkowskie może – po zapewnieniu zainteresowanemu przedsiębiorstwu żeglugowemu możliwości zgłoszenia uwag – wydać nakaz zatrzymania bandery do czasu wywiązania się przez przedsiębiorstwo żeglugowe ze spoczywających na nim obowiązków. Informuje ono o tym Komisję, EMSA i pozostałe państwa członkowskie. W wyniku wydania takiego nakazu zatrzymania bandery każde państwo członkowskie podejmuje takie same środki jakie są wymagane w następstwie wydania nakazu wydalenia zgodnie z akapitem pierwszym zdanie drugie.

Niniejszy ustęp nie narusza międzynarodowych przepisów morskich mających zastosowanie w przypadku statków w niebezpieczeństwie.”;

24) art. 18b otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 18b

Pomoc ze strony Komisji, EMSA oraz innych właściwych organizacji

1. W celu wypełnienia swoich obowiązków wynikających z art. 3c ust. 4, art. 3g, 3gd, 3ge, 3gf, 3gg i 18a Komisja, administrujące państwo członkowskie i organy administrujące właściwe dla przedsiębiorstwa żeglugowego mogą zwrócić się o pomoc do EMSA lub innej właściwej organizacji i mogą w tym celu zawierać wszelkie odpowiednie umowy z tymi organizacjami.

2. Komisja, wspomagana przez EMSA, dąży do opracowania odpowiednich narzędzi oraz wytycznych w celu ułatwienia i koordynacji działań w zakresie weryfikacji i egzekwowania przepisów związanych ze stosowaniem niniejszej dyrektywy do transportu morskiego. O ile jest to wykonalne, takie wytyczne i narzędzia udostępnia się państwom członkowskim i weryfikatorom w celu dzielenia się informacjami i lepszego zapewnienia rzetelnego egzekwowania krajowych środków transponujących niniejszą dyrektywę.”;

25) w art. 23 wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 2 i 3 otrzymuje następujące brzmienie:

„2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 3c ust. 6, art. 3d ust. 3, art. 10 ust. 4, art. 10a ust. 1, 8 i 8a, art. 10b ust. 5, art. 12 ust. 3b art. 19 ust. 3, art. 22, art. 24 ust. 3, art. 24a ust. 1, art. 25a ust. 1, art. 28c oraz art. 30j ust. 1 powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia 8 kwietnia 2018 r.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 3c ust. 6, art. 3d ust. 3, art. 10 ust. 4, art. 10a ust. 1, 8 i 8a, art. 10b ust. 5, art. 12 ust. 3b, art. 19 ust. 3, art. 22, art. 24 ust. 3, art. 24a ust. 1, art. 25a ust. 1, art. 28c oraz art. 30j ust. 1, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.”;

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 3c ust. 6, art. 3d ust. 3, art. 10 ust. 4, art. 10a ust. 1, 8 lub 8a, art. 10b ust. 5, art. 12 ust. 3b, art. 19 ust. 3, art. 22, art. 24 ust. 3, art. 24a ust. 1, art. 25a ust. 1, art. 28c lub art. 30j ust. 1 wchodzi w życie, tylko jeśli Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub jeżeli przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.”;

26) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 29

Sprawozdanie w celu zapewnienia lepszego funkcjonowania rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla

Jeżeli w regularnych sprawozdaniach dotyczących rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla, o których mowa w art. 10 ust. 5 i 6, znajdują się dowody na to, że rynek uprawnień do emisji dwutlenku węgla nie działa prawidłowo, Komisja w terminie trzech miesięcy przedkłada sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W stosownych przypadkach sprawozdaniu mogą towarzyszyć wnioski ustawodawcze mające na celu zwiększenie przejrzystości i integralności rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla, w tym powiązanych rynków instrumentów pochodnych, oraz dotyczące środków naprawczych mających poprawić jego funkcjonowanie, a także skutecznie zapobiegać nadużyciom na rynku i je wykrywać.”;

27) art. 29a otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 29a

Środki w przypadku nadmiernych zmian cen

1. Jeżeli średnia cena uprawnienia za sześć poprzednich miesięcy kalendarzowych jest wyższa niż 2,4-krotność średniej ceny uprawnienia za okres odniesienia obejmujący dwa poprzednie lata, z rezerwy stabilności rynkowej zgodnie z art. 1 ust. 7 decyzji (UE) 2015/1814 uwalnia się 75 mln uprawnień.

Ceną uprawnienia, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, dla uprawnień objętych rozdziałem II i III jest cena z aukcji przeprowadzanych zgodnie z aktem przyjętym na mocy art. 10 ust. 4.

Okresem odniesienia obejmującym dwa poprzednie lata, o którym mowa w akapicie pierwszym, jest dwuletni okres kończący się przed pierwszym miesiącem okresu sześciu miesięcy kalendarzowych, o którym mowa w tym akapicie.

W przypadku gdy warunek określony w akapicie pierwszym niniejszego ustępu jest spełniony, a ust. 2 nie ma zastosowania, Komisja publikuje stosowne zawiadomienie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, wskazując datę, w której warunek został spełniony.

W pierwszych trzech dniach roboczych każdego miesiąca Komisja publikuje średnią cenę uprawnień za sześć poprzednich miesięcy kalendarzowych i średnią cenę uprawnień za okres odniesienia obejmujący dwa poprzednie lata. Jeżeli warunek, o którym mowa w akapicie pierwszym, nie jest spełniony, Komisja publikuje też poziom, który powinna osiągnąć średnia cena uprawnień w kolejnym miesiącu, aby spełniony został warunek, o którym mowa w akapicie pierwszym.

2. Jeżeli warunek uwolnienia uprawnień z rezerwy stabilności rynkowej zgodnie z ust. 1 został spełniony, uznaje się, że warunek, o którym mowa w tym akapicie, nie został ponownie spełniony przed upływem co najmniej dwunastu miesięcy od końca poprzedniego uwolnienia uprawnień.

3. Szczegółowe uzgodnienia dotyczące stosowania środków, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, określa się w aktach delegowanych, o których mowa w art. 10 ust. 4.”;

28) w art. 30 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Niniejszą dyrektywę poddaje się przeglądowi w świetle rozwoju sytuacji międzynarodowej i działań podejmowanych w celu realizacji długoterminowych celów porozumienia paryskiego oraz wszelkich odpowiednich zobowiązań podjętych na Konferencjach Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu.”;

b) ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Środki wspierające pewne energochłonne sektory, które mogą być narażone na ucieczkę emisji i o których mowa w art. 10a i 10b niniejszej dyrektywy, są również poddawane przeglądowi w świetle środków polityki klimatycznej w innych dużych gospodarkach. W tym kontekście Komisja rozważa również, czy należy bardziej zharmonizować środki związane z rekompensatą kosztów pośrednich. Środki mające zastosowanie do sektorów CBAM podlegają przeglądowi w świetle stosowania rozporządzenia (UE) 2023/956. Przed dniem 1 stycznia 2028 r., a następnie co dwa lata w ramach swoich sprawozdań dla Parlamentu Europejskiego i Rady zgodnie z art. 30 ust. 6 tego rozporządzenia, Komisja ocenia wpływ CBAM na ryzyko ucieczki emisji, w tym w odniesieniu do eksportu.

W sprawozdaniu ocenia się potrzebę podjęcia dodatkowych środków, w tym środków ustawodawczych, w celu przeciwdziałania ryzyku ucieczki emisji. W stosownych przypadkach do sprawozdania dołącza się wniosek ustawodawczy.”;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Komisja składa sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w ramach każdego globalnego przeglądu uzgodnionego w porozumieniu paryskim, w szczególności w odniesieniu do potrzeby zastosowania dodatkowych unijnych polityk i środków w związku z niezbędną redukcją gazów cieplarnianych przez Unię i jej państwa członkowskie, w tym w odniesieniu do współczynnika liniowego redukcji, o którym mowa w art. 9 niniejszej dyrektywy. W stosownych przypadkach Komisja może przedłożyć Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wnioski dotyczące zmiany niniejszej dyrektywy, w szczególności aby zapewnić zgodność z celem neutralności klimatycznej określonym w art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1119 oraz z unijnymi celami klimatycznymi określonymi w art. 4 tego rozporządzenia. Przedkładając wniosek ustawodawczy, Komisja uwzględni m.in. przewidywany orientacyjny budżet emisyjny Unii na lata 2030–2050, o którym mowa w art. 4 ust. 4 tego rozporządzenia.”;

d) dodaje się ustępy w brzmieniu:

„5. Do dnia 31 lipca 2026 r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie obejmujące następujące kwestie, w stosownych przypadkach wraz z wnioskiem ustawodawczym i oceną skutków:

a) jak można uwzględnić ujemne emisje gazów cieplarnianych usuwanych z atmosfery oraz bezpiecznie i trwale składowanych oraz jak te ujemne emisje mogłyby być, w stosownych przypadkach, objęte systemem handlu uprawnieniami do emisji, w tym jasny zakres oraz rygorystyczne kryteria i zabezpieczenia takiego objęcia zapewniające, że takie pochłanianie nie będzie kompensowało niezbędnych redukcji emisji zgodnie z unijnymi celami klimatycznymi określonymi w rozporządzeniu (UE) 2021/1119;

b) wykonalność obniżenia od 2031 r. progów całkowitej nominalnej mocy cieplnej dostarczanej w paliwie wynoszącej 20 MW dla rodzajów działalności wymienionych w załączniku I;

c) czy skutecznie rozlicza się wszystkie emisje gazów cieplarnianych objęte niniejszą dyrektywą i czy skutecznie unika się podwójnego liczenia; w szczególności ocenia się rozliczanie emisji gazów cieplarnianych, które uznaje się za wychwycone i wykorzystane w produkcji inaczej niż w sposób, o którym mowa w art. 12 ust. 3b.

6. Dokonując przeglądu niniejszej dyrektywy, zgodnie z ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, Komisja analizuje, w jaki sposób można ustanowić powiązania między EU ETS a innymi rynkami uprawnień do emisji dwutlenku węgla, bez utrudniania osiągnięcia celu neutralności klimatycznej i unijnych celów klimatycznych określonych w rozporządzeniu (UE) 2021/1119.

7. Do dnia 31 lipca 2026 r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia wykonalność włączenia instalacji spalania odpadów komunalnych do EU ETS, w tym również z myślą o ich włączeniu od 2028 r., wraz z oceną potencjalnej potrzeby umożliwienia państwom członkowskim rezygnacji z tego systemu do dnia 31 grudnia 2030 r. W tym względzie Komisja bierze pod uwagę znaczenie, jakie mają wszystkie sektory przyczyniające się do redukcji emisji oraz możliwość, że odpady będą częściej przekierowywane poprzez ich składowanie w Unii i wywóz do państw trzecich. Komisja bierze też pod uwagę odpowiednie kryteria, takie jak skutki dla rynku wewnętrznego, potencjalne zakłócenia konkurencji, integralność środowiskową, zgodność z celami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE (*) oraz solidność i dokładność w kwestii monitorowania i obliczania emisji. W stosownych przypadkach i bez uszczerbku dla art. 4 tej dyrektywy Komisja załącza do sprawozdania wniosek ustawodawczy w celu zastosowania przepisów niniejszego rozdziału do pozwoleń na emisję gazów cieplarnianych oraz przydziału i wydawania dodatkowych uprawnień w odniesieniu do instalacji spalania odpadów komunalnych, a także w celu zapobiegania potencjalnemu przekierowaniu odpadów.

W sprawozdaniu, o którym mowa w akapicie pierwszym, Komisja ocenia również możliwość włączenia do EU ETS innych procesów gospodarowania odpadami, w szczególności składowisk, które są źródłem emisji metanu i podtlenku azotu w Unii. W stosownych przypadkach Komisja może również dołączyć do tego sprawozdania wniosek ustawodawczy dotyczący włączenia takich innych procesów gospodarowania odpadami do EU ETS.

(*) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3).";

29) po art. 30 dodaje się rozdział w brzmieniu:

„Rozdział IVA

System handlu uprawnieniami do emisji w odniesieniu do sektora budowlanego, sektora transportu drogowego i sektorów dodatkowych

Artykuł 30a

Zakres

Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do emisji, zezwoleń na emisję gazów cieplarnianych, wydawania i umarzania uprawnień, monitorowania, raportowania i weryfikacji w odniesieniu do działalności, o której mowa w załączniku III. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do jakichkolwiek emisji objętych rozdziałami II i III.

Artykuł 30b

Zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby od dnia 1 stycznia 2025 r. żaden podmiot objęty regulacją nie prowadził działalności, o której mowa w załączniku III, chyba że podmiot taki posiada zezwolenie wydane przez właściwy organ zgodnie z ust. 2 i 3 niniejszego artykułu.

2. Wniosek o zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych na podstawie niniejszego rozdziału skierowany do właściwego organu przez podmiot objęty regulacją zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu zawiera co najmniej opis:

a) podmiotu objętego regulacją;

- b) rodzaju paliw, które podmiot ten dopuszcza do konsumpcji i które są używane do spalania w sektorach, o których mowa w załączniku III, oraz sposobów wprowadzania tych paliw do konsumpcji;
- c) wykorzystania lub wykorzystania końcowych paliw dopuszczonych do konsumpcji w związku z działalnością, o której mowa w załączniku III;
- d) planowanych środków mających na celu monitorowanie oraz raportowanie emisji zgodnie z aktami wykonawczymi, o których mowa w art. 14 i 30f;
- e) sporządzonego w nietechnicznym języku streszczenia informacji, o których mowa w lit. a)–d) niniejszego ustępu.

3. Właściwy organ wydaje zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych uprawniające podmiot objęty regulacją, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, do prowadzenia działalności, o której mowa w załączniku III, o ile upewni się, że podmiot ten jest w stanie monitorować i raportować emisje odpowiadające ilości paliw dopuszczanych do konsumpcji na podstawie załącznika III.

4. Zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych zawierają przynajmniej następujące elementy:

- a) nazwę (imię i nazwisko) i adres podmiotu objętego regulacją;
- b) opis środków, za pomocą których podmiot objęty regulacją dopuszcza paliwa do konsumpcji w sektorach objętych niniejszym rozdziałem;
- c) wykaz paliw, które podmiot objęty regulacją dopuszcza do konsumpcji w sektorach objętych niniejszym rozdziałem;
- d) plan monitorowania spełniający wymogi ustanowione w aktach wykonawczych, o których mowa w art. 14;
- e) wymogi w zakresie sprawozdawczości ustanowione w aktach wykonawczych, o których mowa w art. 14;
- f) obowiązek przekazania do umorzenia uprawnień wydanych zgodnie z niniejszym rozdziałem równej całkowitej ilości emisji w każdym roku kalendarzowym, zweryfikowanej zgodnie z art. 15, w terminie określonym w art. 30e ust. 2.

5. Państwa członkowskie mogą zezwolić podmiotom objętym regulacją na zaktualizowanie planów monitorowania bez obowiązku zmiany zezwolenia. Podmioty objęte regulacją przedkładają każdy uaktualniony plan monitorowania właściwemu organom do zatwierdzenia.

6. Podmiot objęty regulacją informuje właściwy organ o wszelkich planowanych zmianach dotyczących charakteru działalności prowadzonej przez ten podmiot lub dopuszczanych do konsumpcji paliw, które mogą wiązać się z koniecznością zaktualizowania zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych. W stosownych przypadkach właściwe organy uaktualniają zezwolenie zgodnie z aktami wykonawczymi, o których mowa w art. 14. W przypadku zmiany tożsamości podmiotu objętego regulacją, do którego zastosowanie mają przepisy niniejszego rozdziału, właściwy organ aktualizuje zezwolenie, aby zawrzeć w nim nazwę (imię i nazwisko) i adres nowego podmiotu objętego regulacją.

Artykuł 30c

Ogólnounijna liczba uprawnień

1. Poczynając od 2024 r., ogólnounijna liczba uprawnień wydawanych na podstawie niniejszego rozdziału każdego roku od 2027 r. ulega zmniejszeniu w sposób liniowy. Wartość z 2024 r. oznacza dopuszczalne wartości emisji z 2024 r. obliczone na podstawie emisji referencyjnych, o których mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 (*), dla sektorów objętych niniejszym rozdziałem, które poddaje się następnie liniowej ścieżce redukcji z tytułu wszystkich emisji wchodzących w zakres tego rozporządzenia. Liczba uprawnień zmniejsza się każdego roku po 2024 r. o wartość współczynnika liniowego redukcji wynoszącą 5,10 %. Do dnia 1 stycznia 2025 r. Komisja publikuje informacje na temat ogólnounijnej liczby uprawnień na 2027 r.

2. Poczynając od 2025 r., liczba uprawnień wydawanych w całej Unii na podstawie niniejszego rozdziału każdego roku od 2028 r. ulega zmniejszeniu w sposób liniowy na podstawie średniej ilości emisji zgłoszonych na podstawie niniejszego rozdziału za lata 2024–2026. Liczba uprawnień zmniejsza się o wartość współczynnika liniowego redukcji wynoszącą 5,38 %, chyba że spełnione zostaną warunki określone w załączniku IIIa pkt 1 – w takim przypadku liczba uprawnień zmniejsza się o wartość współczynnika liniowego redukcji dostosowaną zgodnie z zasadami określonymi w załączniku IIIa pkt 2. Komisja publikuje informacje na temat liczby wydanych w całej Unii uprawnień na 2028 r. oraz, w razie konieczności, informacje na temat skorygowanego współczynnika liniowego redukcji do dnia 30 czerwca 2027 r.

3. Liczbę uprawnień wydanych w całej Unii na podstawie niniejszego rozdziału koryguje się każdego roku począwszy od 2028 r., aby zrekompensować liczbę umorzonych uprawnień w przypadkach, gdy nie było możliwe uniknięcie podwójnego liczenia emisji lub gdy umorzono uprawnienia do emisji nieobjęte niniejszym rozdziałem, o których mowa w art. 30f ust. 5. Korekta ta odpowiada całkowitej liczbie uprawnień objętych niniejszym rozdziałem, za które udzielono rekompensaty w danym roku sprawozdawczym zgodnie z aktami wykonawczymi, o których mowa w art. 30f ust. 5 akapit drugi.

4. Państwo członkowskie, które zgodnie z art. 30j jednostronnie rozszerzy działalność, o której mowa w załączniku III na sektory niewymienione w tym załączniku, zapewnia, aby do dnia 30 kwietnia danego roku dane podmioty objęte regulacją przedłożyły odpowiedniemu właściwemu organowi należycie uzasadnione sprawozdanie zgodnie z art. 30f. Jeżeli przedłożone dane są należycie uzasadnione, właściwy organ powiadamia o tym Komisję do dnia 30 czerwca danego roku. Liczba uprawnień, które mają zostać wydane na mocy ust. 1 niniejszego artykułu, jest korygowana z uwzględnieniem tych należycie uzasadnionych sprawozdań złożonych przez podmioty objęte regulacją.

Artykuł 30d

Sprzedaż na aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych w związku z działalnością, o której mowa w załączniku III

1. Od 2027 r. uprawnienia objęte niniejszym rozdziałem są sprzedawane na aukcji, chyba że zostaną umieszczone w rezerwie stabilności rynkowej ustanowionej na mocy decyzji (UE) 2015/1814. Uprawnienia objęte niniejszym rozdziałem sprzedaje się na aukcji odrębnie od uprawnień objętych rozdziałami II i III niniejszej dyrektywy.

2. Sprzedaż uprawnień objętych niniejszym rozdziałem na aukcji rozpoczyna się od 2027 r., przy czym liczba uprawnień odpowiada 130 % liczby uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji na 2027 r. obliczonego na podstawie liczby uprawnień wydanych na ten rok w całej Unii oraz odpowiednich udziałów i wolumenów aukcyjnych ustalonych zgodnie z ust. 3–6 niniejszego artykułu. Dodatkowe 30 % uprawnień, które mają zostać sprzedane na aukcji, wykorzystuje się wyłącznie do umorzenia uprawnień zgodnie z art. 30e ust. 2, a ich sprzedaż na aukcji jest dozwolona do 31 maja 2028 r. Dodatkowe 30 % odejmuje się od liczb sprzedawanych na aukcji w okresie 2029–2031. Warunki przeprowadzania aukcji, o których mowa w niniejszym ustępie ustala się zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu i art. 10 ust. 4.

W roku 2027 600 mln uprawnień objętych niniejszym rozdziałem umieszcza się w rezerwie stabilności rynkowej na podstawie art. 1a ust. 3 decyzji (UE) 2015/1814.

3. 150 mln uprawnień wydanych na podstawie niniejszego rozdziału sprzedaje się na aukcji, a wszystkie przychody z tych aukcji udostępnia się do 2023 r. Społecznemu Funduszowi Klimatycznemu ustanowionemu rozporządzeniem (UE) 2023/955.

4. Z pozostałej liczby uprawnień – aby wraz z dochodem z uprawnień, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu i w art. 10a ust. 8b niniejszej dyrektywy, wygenerować maksymalną kwotę 65 000 000 000 EUR – Komisja zapewnia sprzedaż na aukcji dodatkowej liczby uprawnień objętych niniejszym rozdziałem, a dochody z tych aukcji są udostępniane do 2032 r. Społecznemu Funduszowi Klimatycznemu ustanowionemu rozporządzeniem (UE) 2023/955.

Komisja zapewnia, aby uprawnienia przeznaczone na Społeczny Fundusz Klimatyczny, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, były sprzedawane na aukcji zgodnie z zasadami i warunkami, o których mowa w art. 10 ust. 4 i w aktach delegowanych przyjętych na podstawie tego artykułu.

Dochody ze sprzedaży na aukcji uprawnień, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu oraz w niniejszym ustępie, stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel, zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, i są wykorzystywane zgodnie z zasadami mającymi zastosowanie do Społecznego Funduszu Klimatycznego.

Roczna kwota przeznaczana na Społeczny Fundusz Klimatyczny zgodnie z art. 10a ust. 8b, ust. 3 niniejszego artykułu i niniejszym ustępem nie przekracza:

- a) na 2026 r. – 4 000 000 000 EUR;
- b) na 2027 r. – 10 900 000 000 EUR;

- c) na 2028 r. 10 500 000 000 EUR;
- d) na 2029 r. – 10 300 000 000 EUR;
- e) na 2030 r. – 10 100 000 000 EUR;
- f) na 2031 r. – 9 800 000 000 EUR;
- g) na 2032 r. – 9 400 000 000 EUR;

Jeżeli system handlu uprawnieniami do emisji ustanowiony zgodnie z niniejszym rozdziałem zostaje odroczone do 2028 r. na podstawie art. 30k, maksymalna kwota, którą udostępnia się Społecznemu Funduszowi Klimatycznemu zgodnie z akapitem pierwszym niniejszego ustępu, wynosi 54 600 000 000 EUR. W takim przypadku roczne kwoty przeznaczane na Społeczny Fundusz Klimatyczny nie mogą przekraczać łącznie 4 000 000 000 EUR na lata 2026–2027, a w okresie od dnia 1 stycznia 2028 r. do dnia 31 grudnia 2032 r. roczna kwota przeznaczana na ten cel nie może przekraczać:

- a) na 2028 r. – 11 400 000 000 EUR;
- b) na 2029 r. – 10 300 000 000 EUR;
- c) na 2030 r. – 10 100 000 000 EUR;
- d) na 2031 r. – 9 800 000 000 EUR;
- e) na 2032 r. – 9 000 000 000 EUR.

Jeżeli dochody uzyskane ze sprzedaży na aukcji, o których mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, zostaną uznane za zasoby własne zgodnie z art. 311 akapit trzeci TFUE, art. 10a ust. 8b niniejszej dyrektywy, ust. 3 niniejszego artykułu i niniejszy ustęp nie mają zastosowania.

5. Państwa członkowskie sprzedają całkowitą liczbę uprawnień objętych niniejszym rozdziałem po odliczeniu wartości określonych w ust. 3 i 4 niniejszego artykułu na aukcji, a uprawnienia rozdziela się między nimi w proporcjach odpowiadających udziałowi emisji referencyjnych obliczonych zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/842 dla kategorii źródeł emisji, o których mowa w akapicie drugim, lit. b), c) i d) załącznika III do niniejszej dyrektywy, w średniej za lata 2016–2018 ustalonej dla danego państwa członkowskiego, poddanych kompleksowemu przeglądowi zgodnie z art. 4 ust. 3 tego rozporządzenia.

6. Państwa członkowskie określają sposób wykorzystywania dochodów ze sprzedaży na aukcji uprawnień, o których mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, z wyjątkiem dochodów stanowiących zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu lub dochodów uznanych za zasoby własne zgodnie z art. 311 akapit trzeci TFUE i uwzględnionych w budżecie Unii. Państwa członkowskie wykorzystują swoje dochody lub równowartość finansową tych dochodów na co najmniej jeden z celów, o których mowa w art. 10 ust. 3 niniejszej dyrektywy, priorytetowo traktując działania, które mogą przyczynić się do rozwiązania społecznych aspektów handlu uprawnieniami do emisji zgodnie z niniejszym rozdziałem, lub na co najmniej jeden z następujących celów:

- a) środki mające przyczynić się do obniżenia emisyjności systemów ciepłowniczych i chłodniczych w budynkach lub ograniczenia zapotrzebowania energetycznego budynków, uwzględniając integrację energii ze źródeł odnawialnych oraz powiązanych środków zgodnie z art. 7 ust. 11, art. 12 i art. 20 dyrektywy 2012/27/UE, a także środki służące wsparciu finansowemu gospodarstw domowych o niskich dochodach w budynkach o najgorszej charakterystyce energetycznej;
- b) środki mające przyspieszyć proces upowszechniania pojazdów bezemisyjnych lub zapewnić wsparcie finansowe na rzecz ustanowienia w pełni interoperacyjnej infrastruktury tankowania i ładowania pojazdów bezemisyjnych lub środki zachęcające do przechodzenia na transport publiczny oraz usprawniania multimodalności lub środki wsparcia finansowego służące rozwiązaniu problemów społecznych napotykanym przez użytkowników transportu o niskich lub średnich dochodach;
- c) finansowanie planu społeczno-klimatycznego zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) 2023/955;
- d) zapewnianie rekompensaty finansowej konsumentom końcowym paliw w przypadkach, gdy nie było możliwe uniknięcie podwójnego liczenia emisji lub gdy umorzono uprawnienia do emisji nieobjęte niniejszym rozdziałem, o których mowa w art. 30f ust. 5.

Przyjmuje się, że państwa członkowskie spełniają wymogi ustanowione w przepisach niniejszego ustępu, jeżeli przyjmują i wprowadzają w życie politykę wsparcia podatkowego lub finansowego lub krajowe polityki regulacyjne wywierające wpływ na wsparcie finansowe, ustanowione dla celów określonych w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, których wartość odpowiada poziomowi dochodów, o których mowa w tym akapicie, pochodzących ze sprzedaży uprawnień na aukcji, o której mowa w niniejszym rozdziale.

Państwa członkowskie informują Komisję o wykorzystywaniu dochodów i o działaniach podjętych zgodnie z niniejszym ustępem, zamieszczając stosowne informacje w swoich sprawozdaniach przedkładanych na mocy rozporządzenia (UE) 2018/1999.

7. Do uprawnień wydanych na mocy niniejszego rozdziału zastosowanie mają przepisy art. 10 ust. 4 i 5.

Artykuł 30e

Przenoszenie, umarzanie oraz anulowanie uprawnień

1. Do emisji, podmiotów objętych regulacją i uprawnień objętych niniejszym rozdziałem zastosowanie mają przepisy art. 12, z wyjątkiem ust. 3 i 3a, ust. 4 zdanie drugie i trzecie i ust. 5 tego artykułu. W tym celu:

- a) wszelkie odniesienia do emisji rozumie się jako odniesienia do emisji objętych niniejszym rozdziałem;
- b) wszelkie odniesienia do operatorów instalacji rozumie się jako odniesienia do podmiotów objętych regulacją objętych niniejszym rozdziałem;
- c) wszelkie odniesienia do uprawnień rozumie się jako odniesienia do uprawnień objętych niniejszym rozdziałem.

2. Od dnia 1 stycznia 2028 r. państwa członkowskie zapewniają, aby co roku do dnia 31 maja podmiot objęty regulacją umorzył liczbę uprawnień objętych niniejszym rozdziałem stanowiącą równowartość łącznej ilości emisji tego podmiotu objętego regulacją odpowiadającej ilości paliw dopuszczonych do konsumpcji zgodnie z załącznikiem III w poprzednim roku kalendarzowym zweryfikowanych zgodnie z art. 15 i art. 30f, oraz zapewniają, aby uprawnienia te zostały następnie anulowane.

3. Do dnia 31 grudnia 2030 r., na zasadzie odstępstwa od ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, jeśli podmiot objęty regulacją mający siedzibę w danym państwie członkowskim podlega krajowemu podatkowi od emisji dwutlenku węgla obowiązującemu w latach 2027–2030 i obejmującemu działalność, o której mowa w załączniku III, właściwy organ tego państwa członkowskiego może zwolnić ten podmiot objęty regulacją z obowiązku umorzenia uprawnień na mocy ust. 2 niniejszego artykułu za dany rok odniesienia, pod warunkiem że:

- a) dane państwo członkowskie powiadomi Komisję o tym krajowym podatku od emisji dwutlenku węgla, do dnia 31 grudnia 2023 r., a prawo krajowe określające stawki podatkowe mające zastosowanie w latach 2027–2030 weszło w życie do tego dnia; dane państwo członkowskie powiadamia Komisję o wszelkich późniejszych zmianach w krajowym podatku od emisji dwutlenku węgla;
- b) w danym roku odniesienia krajowy podatek od emisji dwutlenku węgla danego państwa członkowskiego faktycznie płacony przez ten podmiot objęty regulacją jest wyższy niż średnia cena rozliczenia aukcji w systemie handlu uprawnieniami do emisji ustanowionym na mocy niniejszego rozdziału;
- c) podmiot objęty regulacją wypełnia wszystkie obowiązki wynikające z art. 30b dotyczące zezwoleń na emisję gazów cieplarnianych oraz z art. 30f dotyczące monitorowania, raportowania i weryfikacji jego emisji;
- d) dane państwo członkowskie do dnia 31 maja roku następującego po roku odniesienia powiadomi Komisję o zastosowaniu każdego takiego zwolnienia i o odpowiedniej liczbie uprawnień, które mają zostać anulowane zgodnie z lit. g) niniejszego akapitu i aktami delegowanymi przyjętymi na podstawie art. 10 ust. 4;
- e) w terminie trzech miesięcy od powiadomienia, o którym mowa w lit. a) niniejszego akapitu, lub w terminie jednego miesiąca od powiadomienia w odniesieniu do danego roku, o którym mowa w lit. d) niniejszego akapitu, Komisja nie wniesie sprzeciwu wobec zastosowania odstępstwa ze względu na to, że zgłoszony środek nie jest zgodny z warunkami określonymi w niniejszym ustępie;

- f) dane państwo członkowskie nie sprzedaje na aukcji liczby uprawnień, o którym mowa w art. 30d ust. 5, w odniesieniu do danego roku referencyjnego, dopóki liczba uprawnień, które mają zostać anulowane na mocy niniejszego ustępu, nie zostanie określona zgodnie z lit. g) niniejszego akapitu; dane państwo członkowskie nie sprzedaje na aukcji żadnego dodatkowej liczby uprawnień zgodnie z art. 30d ust. 2 akapit pierwszy;
- g) spośród całkowitej liczby uprawnień, które mają być przez dane państwo członkowskie sprzedane na aukcji, o której to liczbie mowa w art. 30d ust. 5, w odniesieniu do danego roku referencyjnego, państwo to anuluje liczbę uprawnień równą zweryfikowanym emisjom tego podmiotu objętego regulacją na mocy niniejszego rozdziału w tym roku referencyjnym; jeśli liczba uprawnień, która pozostaje do sprzedania na aukcji w roku referencyjnym po zastosowaniu lit. f) niniejszego ustępu, jest niższa od liczby uprawnień, które mają zostać anulowane na mocy niniejszego ustępu, dane państwo członkowskie zapewnia anulowanie liczby uprawnień odpowiadającej tej różnicy do końca roku następującego po roku referencyjnym; oraz
- h) w momencie pierwszego powiadomienia, o którym mowa w lit. a) niniejszego akapitu, dane państwo członkowskie zobowiąże się do wykorzystania w odniesieniu do jednego lub większej liczby środków, które zostały wymienione lub o których mowa jest w art. 30d ust. 6 akapit pierwszy, kwoty równoważnej dochodom, do których w przypadku braku niniejszego odstępstwa zastosowanie miałby art. 30d ust. 6. zastosowanie ma art. 30d ust. 6 akapit drugi i trzeci, a Komisja zapewnia, aby informacje otrzymane na ich podstawie były zgodne z zobowiązaniem podjętym na mocy niniejszej litery.

Liczba uprawnień, które mają zostać anulowane zgodnie z akapitem pierwszym lit. g) niniejszego ustępu, nie ma wpływu na zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel ustanowione zgodnie z art. 30d ust. 4 niniejszej dyrektywy lub na zasoby własne budżetu Unii ustanowione na podstawie art. 311 akapit trzeci TFUE i zgodnie z decyzją Rady (UE, Euratom) 2020/2053 (**) z dochodów uzyskanych ze sprzedaży uprawnień na aukcji zgodnie z art. 30d niniejszej dyrektywy.

4. Szpitale, które nie są objęte rozdziałem III, mogą otrzymać rekompensatę finansową za koszty przeniesione na nie w związku z umorzeniem uprawnień na mocy niniejszego rozdziału. W tym celu stosuje się odpowiednio przepisy niniejszego rozdziału mające zastosowanie w przypadku podwójnego liczenia.

Artykuł 30f

Monitorowanie, raportowanie i weryfikacja emisji oraz akredytacja

1. Do emisji, podmiotów objętych regulacją i uprawnień objętych niniejszym rozdziałem zastosowanie mają przepisy art. 14 i 15. W tym celu:

- a) wszelkie odniesienia do emisji rozumie się jako odniesienia do emisji objętych niniejszym rozdziałem;
- b) wszelkie odniesienia do rodzajów działalności wymienionych w załączniku I rozumie się jako odniesienia do rodzajów działalności, o których mowa w załączniku III;
- c) wszelkie odniesienia do operatorów rozumie się jako odniesienia do podmiotów objętych regulacją objętych niniejszym rozdziałem;
- d) wszelkie odniesienia do uprawnień rozumie się jako odniesienia do uprawnień objętych niniejszym rozdziałem;
- e) odniesienie w art. 15 do daty rozumie się jako odniesienie do 30 kwietnia.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby począwszy od 2025 r. każdy podmiot objęty regulacją monitorował w każdym roku kalendarzowym poziom emisji odpowiadający ilościom paliw dopuszczonych do konsumpcji na mocy załącznika III. Począwszy od 2026 r., państwa członkowskie zapewniają również, aby każdy podmiot objęty regulacją zgłosił te emisje właściwemu organowi w następnym roku zgodnie z aktami wykonawczymi, o których mowa w art. 14 ust. 1.

3. Od dnia 1 stycznia 2028 r. państwa członkowskie zapewniają, aby do dnia 30 kwietnia każdego roku do 2030 r. każdy podmiot objęty regulacją złożył sprawozdanie dotyczące średniego udziału kosztów, które poniósł w poprzednim roku w związku z umorzeniem uprawnień na podstawie niniejszego rozdziału, które to koszty przerzucił na konsumentów. Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące wymogów i wzorów tych sprawozdań. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2. Komisja ocenia przedłożone sprawozdania i co roku składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze swoich ustaleń. Jeżeli Komisja stwierdzi, że stosowane są niewłaściwe praktyki w zakresie przenoszenia kosztów emisji dwutlenku węgla, sprawozdaniu mogą towarzyszyć, w stosownych przypadkach, wnioski ustawodawcze mające na celu zaradzenie takim niewłaściwym praktykom.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby każdy podmiot objęty regulacją, który w dniu 1 stycznia 2025 r. posiadał zezwolenie wydane zgodnie z art. 30b, zgłosił swoje emisje historyczne za 2024 r. do dnia 30 kwietnia 2025 r.

5. Państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty objęte regulacją miały możliwość identyfikowania oraz wiarygodnego i dokładnego dokumentowania precyzyjnie określonych ilości paliwa dopuszczonego do konsumpcji spalnego w sektorach, o których mowa w załączniku III, a także ostatecznego wykorzystania paliw dopuszczonych do obrotu przez podmioty objęte regulacją w podziale na rodzaje paliwa. Państwa członkowskie podejmują stosowne działania, aby ograniczyć ryzyko podwójnego liczenia emisji objętych niniejszym rozdziałem oraz emisji objętych rozdziałami II i III, jak również ryzyko umorzenia uprawnień do emisji nieobjętych niniejszym rozdziałem.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące szczegółowych przepisów służących unikaniu podwójnego liczenia i umorzenia uprawnień do emisji nieobjętych niniejszym rozdziałem, a także zapewnianiu konsumentom końcowym paliw rekompensaty finansowej w przypadkach, gdy nie można uniknąć takiego podwójnego liczenia lub umorzenia. Wspomniane akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2. Rekompensatę finansową dla konsumentów końcowych paliw oblicza się w oparciu o średnią cenę uprawnień sprzedawanych na aukcjach, które przeprowadza się zgodnie z aktami delegowanymi przyjętymi na podstawie art. 10 ust. 4 w danym roku sprawozdawczym.

6. Zasady monitorowania i raportowania emisji objętych niniejszym rozdziałem ustanowiono w załączniku IV część C.

7. Kryteria weryfikacji emisji objętych niniejszym rozdziałem ustanowiono w załączniku V część C.

8. Państwa członkowskie mogą zezwolić podmiotom objętym regulacją, których roczne emisje odpowiadające ilości paliw dopuszczonych do konsumpcji wynoszą mniej niż 1 000 ton ekwiwalentu CO₂, na stosowanie uproszczonych środków monitorowania, raportowania i weryfikacji, zgodnie z aktami wykonawczymi, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Artykuł 30g

Administrowanie

Do emisji, podmiotów objętych regulacją i uprawnień objętych niniejszym rozdziałem zastosowanie mają przepisy art. 13 i art. 15a, art. 16 ust. 1, 2, 3, 4 i 12 i art. 17, art. 18, art. 19, art. 20, art. 21, art. 22, art. 22a, art. 23 i art. 29. W tym celu:

- a) wszelkie odniesienia do emisji rozumie się jako odniesienia do emisji objętych niniejszym rozdziałem;
- b) wszelkie odniesienia do operatorów rozumie się jako odniesienia do podmiotów objętych regulacją objętych niniejszym rozdziałem;
- c) wszelkie odniesienia do uprawnień rozumie się jako odniesienia do uprawnień objętych niniejszym rozdziałem.

Artykuł 30h

Środki stosowane w przypadku nadmiernego wzrostu cen

1. Jeżeli przez okres dłuższy niż trzy kolejne miesiące średnia cena uprawnień na aukcjach przeprowadzanych zgodnie z aktem delegowanym przyjętym zgodnie z art. 10 ust. 4 niniejszej dyrektywy jest ponad dwukrotnie wyższa niż średnia cena uprawnień na aukcjach uprawnień objętych niniejszym rozdziałem w okresie poprzednich sześciu kolejnych miesięcy, z rezerwy stabilności rynkowej zgodnie z art. 1a ust. 7 decyzji (UE) 2015/1814 uwalnia się 50 mln uprawnień objętych niniejszym rozdziałem.

W odniesieniu do lat 2027 i 2028 warunki, o których mowa w akapicie pierwszym są spełnione, jeżeli przez ponad trzy kolejne miesiące średnia cena uprawnień jest wyższa niż 1,5-krotność średniej ceny uprawnień w okresie odniesienia obejmującym poprzednich sześć kolejnych miesięcy.

2. Jeżeli średnia cena uprawnień, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w okresie kolejnych dwóch miesięcy przekroczy 45 EUR, zgodnie z art. 1a ust. 7 decyzji (UE) 2015/1814 z rezerwy stabilności rynkowej uwalnia się 20 mln uprawnień objętych niniejszym rozdziałem. Stosuje się indeksację opartą na europejskim wskaźniku cen konsumpcyjnych z 2020 r. Uprawnienia uwalnia się do dnia 31 grudnia 2029 r. za pomocą mechanizmu określonego w niniejszym ustępie.

3. Jeżeli średnia cena uprawnień, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, jest ponad trzykrotnie wyższa niż średnia cena uprawnień w okresie poprzednich sześciu kolejnych miesięcy, zgodnie z art. 1a ust. 7 decyzji (UE) 2015/1814 z rezerwy stabilności rynkowej uwalnia się 150 mln uprawnień objętych niniejszym rozdziałem.
4. Jeżeli warunek, o którym mowa w ust. 2, został spełniony w tym samym dniu co warunek, o którym mowa w ust. 1 lub 3, uwalnia się wyłącznie dodatkowe uprawnienia na podstawie ust. 1 lub 3.
5. Przed 31 grudnia 2029 r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia, czy mechanizm, o którym mowa w ustępie 2, był skuteczny i czy należy go utrzymać. W stosownych przypadkach Komisja dołącza do tego sprawozdania wnioski ustawodawczy dla Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczący zmiany niniejszej dyrektywy w celu dostosowania tego mechanizmu.
6. Jeżeli warunek lub warunki, o których mowa w ust. 1, 2 lub 3, zostały spełnione i w związku z tym uwolniono uprawnienia, dodatkowych uprawnień na podstawie niniejszego artykułu nie uwalnia się wcześniej niż 12 miesięcy po tym terminie.
7. Jeżeli w drugiej połowie okresu 12 miesięcy, o którym mowa w ust. 6 niniejszego artykułu, warunek, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu został ponownie spełniony, Komisja, z pomocą komitetu ustanowionego na mocy art. 44 rozporządzenia (UE) 2018/1999, ocenia skuteczność tego środka i może w drodze aktu wykonawczego zdecydować, że ust. 6 niniejszego artykułu nie ma zastosowania. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2 niniejszej dyrektywy.
8. Jeżeli warunek lub warunki, o których mowa w ust. 1, 2 lub 3, zostały spełnione, a ust. 6 nie ma zastosowania, Komisja niezwłocznie publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zawiadomienie o dacie spełnienia tego warunku lub tych warunków.
9. Państwa członkowskie, na których spoczywa obowiązek przedstawienia planu działań korygujących zgodnie z art. 8 rozporządzenia (UE) 2018/842, należyście uwzględniają skutki uwolnienia w ciągu poprzednich dwóch lat dodatkowych uprawnień zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu, rozważając dodatkowe działania, o których mowa w art. 8 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) tego rozporządzenia, w celu wypełnienia swoich obowiązków wynikających z tego rozporządzenia.

Artykuł 30i

Przegląd przepisów niniejszego rozdziału

Do dnia 1 stycznia 2028 r. Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wdrażania przepisów niniejszego rozdziału, jeżeli chodzi o ich skuteczność, administrowanie nimi i ich stosowanie w praktyce, uwzględniając stosowanie przepisów decyzji (UE) 2015/1814. W stosownych przypadkach Komisja załącza do tego sprawozdania wnioski ustawodawczy w sprawie zmiany niniejszego rozdziału. Do dnia 31 października 2031 r. Komisja oceni wykonalność zintegrowania sektorów objętych załącznikiem III do niniejszej dyrektywy z EU ETS obejmującym sektory wymienione w załączniku I do niniejszej dyrektywy.

Artykuł 30j

Procedury jednostronnego rozszerzenia działalności, o której mowa w załączniku III, na inne sektory niepodlegające rozdziałom II i III

1. Państwa członkowskie mogą od 2027 r. rozszerzyć działalność, o której mowa w załączniku III na sektory niewymienione w tym załączniku i tym samym stosować handel uprawnieniami do emisji zgodnie z przepisami niniejszego rozdziału w tych sektorach, uwzględniając wszystkie odpowiednie kryteria, w szczególności skutki dla rynku wewnętrznego, potencjalne zakłócenia konkurencji, integralność środowiskową systemu handlu uprawnieniami do emisji ustanowionego na mocy niniejszego rozdziału oraz wiarygodność planowanego systemu monitorowania i raportowania, pod warunkiem że rozszerzenie działalności, o której mowa w tym załączniku jest zatwierdzone przez Komisję.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy, które dotyczą zatwierdzenia rozszerzenia, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, zezwolenia na wydanie dodatkowych uprawnień oraz upoważnienia innych państw członkowskich do rozszerzenia działalności, o której mowa w załączniku III. Przyjmując takie akty delegowane, Komisja może również uzupełnić rozszerzenie działalności o dalsze przepisy regulujące środki, które mają na celu zaradzenie ewentualnym przypadkom podwójnego liczenia, w tym w odniesieniu do wydawania dodatkowych uprawnień mających zrekompensować uprawnienia umorzone, aby wykorzystać paliwa w działaniach wymienionych w załączniku I. Wszelkie środki finansowe państw członkowskich na rzecz sektorów lub podsektorów, które są narażone na rzeczywiste ryzyko ucieczki emisji z powodu znacznych kosztów pośrednich ponoszonych w wyniku przeniesienia kosztów związanych z emisją gazów cieplarnianych na ceny paliw w związku z jednostronnym rozszerzeniem są zgodne z zasadami pomocy państwa i nie powodują nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji na rynku wewnętrznym.

2. Dodatkowe uprawnienia wydane w wyniku zezwolenia na mocy niniejszego artykułu są sprzedawane na aukcji zgodnie z wymogami określonymi w art. 30d. Niezależnie od przepisów art. 30d ust. 1–6 państwa członkowskie, które zgodnie z niniejszym artykułem jednostronnie rozszerzyły działalność, o której mowa w załączniku III, określają, jak zostaną wykorzystane dochody uzyskane ze sprzedaży na aukcji tych dodatkowych uprawnień.

Artykuł 30k

Odroczenie handlu uprawnieniami do emisji w odniesieniu do sektora budowlanego, transportu drogowego i sektorów dodatkowych do 2028 r. w przypadku wyjątkowo wysokich cen energii

1. Do dnia 15 lipca 2026 r. Komisja publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zawiadomienie o tym, czy spełniły się jeden lub oba z następujących warunków:

- a) średnia cena gazu TTF z sześciu miesięcy kalendarzowych kończących się w dniu 30 czerwca 2026 r. była wyższa niż średnia cena gazu TTF w lutym i marcu 2022 r.;
- b) średnia cena ropy naftowej typu Brent z sześciu miesięcy kalendarzowych kończących się w dniu 30 czerwca 2026 r. była ponad dwukrotnie wyższa od średniej ceny ropy naftowej typu Brent z poprzednich pięciu lat; pięcioletni okres odniesienia to okres pięciu lat kończący się przed pierwszym miesiącem okresu sześciu miesięcy kalendarzowych.

2. W przypadku spełnienia jednego lub obu warunków, o których mowa w ust. 1, stosuje się następujące zasady:

- a) na zasadzie odstępstwa od art. 30c ust. 1, pierwszym rokiem, dla którego ustala się ogólnounijną liczbę uprawnień, jest 2028 r. oraz, na zasadzie odstępstwa od art. 30c ust. 3, pierwszym rokiem, dla którego dostosowuje się ogólnounijną liczbę uprawnień jest 2029 r.;
- b) na zasadzie odstępstwa od art. 30d ust. 1 i 2 rozpoczęcie sprzedaży na aukcji uprawnień na podstawie niniejszego rozdziału odracza się na 2028 r.;
- c) na zasadzie odstępstwa od art. 30d ust. 2 dodatkową liczbę uprawnień na pierwszy rok aukcji odejmuje się od liczby uprawnień na okres od 2030 r. do 2032 r., a pierwsze uprawnienia umieszcza się w rezerwie stabilności rynkowej w 2028 r.;
- d) na zasadzie odstępstwa od art. 30e ust. 2 termin wstępnego umorzenia uprawnień w odniesieniu do całkowitych emisji z roku 2028 odracza się na dzień 31 maja 2029 r.;
- e) na zasadzie odstępstwa od art. 30i termin przedłożenia przez Komisję Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdań odracza na dzień 1 stycznia 2029 r.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 26).

(**) Decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylająca decyzję 2014/335/UE, Euratom (Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1).;

30) dodaje się rozdział w brzmieniu:

„Rozdział IVB

Doradztwo naukowe i widoczność finansowania

Artykuł 30l

Doradztwo naukowe

Europejski naukowy komitet doradczy ds. zmiany klimatu (»komitet doradczy«) ustanowiony na mocy art. 10a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 (*) może z własnej inicjatywy udzielać porad naukowych i sporządzać sprawozdania dotyczące niniejszej dyrektywy. Komisja bierze pod uwagę odpowiednie porady i sprawozdania komitetu doradczego, w szczególności dotyczące:

- a) potrzeby dodatkowych polityk i środków unijnych w celu zapewnienia zgodności z celami i zadaniami, o których mowa w art. 30 ust. 3 niniejszej dyrektywy;
- b) potrzeby dodatkowych polityk i środków unijnych w związku z porozumieniami w sprawie środków globalnych w ramach ICAO, które mają zmniejszyć wpływ lotnictwa na klimat, oraz ambicji i integralności środowiskowej globalnego środka rynkowego IMO, o którym mowa w art. 3gg niniejszej dyrektywy.

Artykuł 30m

Informacja, komunikacja i promocja

1. Komisja zapewnia widoczność finansowania z dochodów z aukcji w ramach EU ETS, o których mowa w art. 10a ust. 8, poprzez:

- a) zapewnienie, że beneficjenci takich funduszy podają informacje o pochodzeniu tych środków oraz eksponują finansowanie unijne, w szczególności podczas promowania projektów i ich rezultatów, poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych ukierunkowanych informacji przeznaczonych dla różnych grup odbiorców, w tym dla mediów i opinii publicznej; oraz
- b) zapewnienie, aby odbiorcy takiego finansowania stosowali odpowiednie oznakowanie, zawierające adnotację: »(współ)finansowane z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (funduszu innowacyjnego)«, a także symbol Unii i kwotę finansowania; w przypadku gdy użycie takiego oznakowania nie jest możliwe, o funduszu innowacyjnym informuje się podczas wszystkich działań komunikacyjnych, w tym na tablicach informacyjnych w dobrze widocznych strategicznych miejscach w przestrzeni publicznej.

W akcie delegowanym, o którym mowa w art. 10a ust. 8, Komisja określa wymogi niezbędne do zapewnienia widoczności finansowania z funduszu innowacyjnego, w tym wymóg informowania o tym funduszu.

2. Państwa członkowskie zapewniają widoczność finansowania z dochodów z aukcji w ramach EU ETS, o których mowa w art. 10d, prowadząc działania, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a) i b) niniejszego artykułu, w tym przez stosowanie wymogu informowania o funduszu modernizacyjnym.

3. Biorąc pod uwagę uwarunkowania krajowe, państwa członkowskie dążą do zapewnienia widoczności źródła finansowania działań lub projektów finansowanych z dochodów z aukcji w ramach EU ETS, których sposób wykorzystania określają państwa członkowskie zgodnie z art. 3d ust. 4, art. 10 ust. 3 i art. 30d ust. 6.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz.U. L 126 z 21.5.2009, s. 13).”;

31) w załącznikach I, IIb, IV i V do dyrektywy 2003/87/WE wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem I do niniejszej dyrektywy, a załączniki III i IIIa dodaje się do dyrektywy 2003/87/WE w sposób określony w załączniku I do niniejszej dyrektywy.

Artykuł 2

Zmiany w decyzji (UE) 2015/1814

W decyzji (UE) 2015/1814 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Komisja publikuje dane na temat łącznej liczby uprawnień znajdujących się w obiegu każdego roku do dnia 1 czerwca kolejnego roku. Łączna liczba uprawnień znajdujących się w obiegu w danym roku odpowiada skumulowanej liczbie uprawnień wydanych w odniesieniu do instalacji i przedsiębiorstw żeglugowych i niemieszczonych w rezerwie w okresie od dnia 1 stycznia 2008 r., w tym liczbie uprawnień wydanych w tym okresie zgodnie z art. 13 ust. 2 dyrektywy 2003/87/WE, w wersji obowiązującej na dzień 18 marca 2018 r., oraz uprawnień do stosowania międzynarodowych jednostek emisji wykorzystywanych przez instalacje w ramach unijnego systemu handlu emisjami do dnia 31 grudnia danego roku, po odjęciu skumulowanych ton zweryfikowanych emisji z instalacji i przedsiębiorstw żeglugowych objętych unijnym systemem handlu emisjami od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia danego roku i wszelkich uprawnień anulowanych zgodnie z art. 12 ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE. Nie uwzględnia się emisji z trzyletniego okresu, który rozpoczął się w roku 2005 i zakończył w roku 2007, oraz uprawnień wydanych w odniesieniu do tych emisji. Dane te zostaną opublikowane po raz pierwszy do dnia 15 maja 2017 r.”,

b) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„4a. Od dnia 2024 r. całkowita liczba uprawnień znajdujących się w obiegu w danym roku obejmuje skumulowaną liczbę uprawnień wydanych w odniesieniu do lotnictwa oraz skumulowaną liczbę jednostek zweryfikowanych emisji z lotnictwa w ramach EU ETS, z wyłączeniem emisji pochodzących z lotów na trasach objętych kompensacją emisji i obliczonych zgodnie z art. 12 ust. 6 dyrektywy 2003/87/WE między dniem 1 stycznia 2024 r. a dniem 31 grudnia tego samego danego roku.

Na potrzeby obliczenia łącznej liczby uprawnień znajdujących się w obiegu uprawnienia anulowane na podstawie art. 3gb dyrektywy 2003/87/WE uznaje się za wydane.”;

c) ust. 5 i 5a otrzymują brzmienie:

„5. Jeżeli w danym roku łączna liczba uprawnień znajdujących się w obiegu mieści się w przedziale od 833 mln do 1 096 mln, liczbę uprawnień równą różnicy między łączną liczbą uprawnień znajdujących się w obiegu określoną w najnowszej publikacji zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu a 833 mln odejmuje się od liczby uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji przez państwa członkowskie zgodnie z art. 10 ust. 2 dyrektywy 2003/87/WE i umieszcza się w rezerwie na okres 12 miesięcy rozpoczynający się 1 września tego roku. Jeżeli łączna liczba uprawnień znajdujących się w obiegu przekracza 1 096 mln, liczba uprawnień, którą należy odjąć od liczby uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji przez państwa członkowskie zgodnie z art. 10 ust. 2 dyrektywy 2003/87/WE i umieścić w rezerwie na okres 12 miesięcy rozpoczynający się 1 września tego roku, odpowiada 12 % łącznej liczby uprawnień znajdujących się w obiegu. Na zasadzie odstępstwa od drugiego zdania niniejszego akapitu do dnia 31 grudnia 2030 r. wartość procentowa, o której mowa w tym zdaniu zostaje podwojona.

Bez uszczerbku dla łącznej liczby uprawnień, które należy odjąć zgodnie z niniejszym ustępem, do dnia 31 grudnia 2030 r. uprawnień, o których mowa w art. 10 ust. 2 akapit pierwszy lit. b) dyrektywy 2003/87/WE, nie uwzględnia się przy określaniu udziałów państw członkowskich w tej łącznej liczbie.

5a. Poczynawszy od 2023 r., uprawnienia znajdujące się w rezerwie i przekraczające 400 mln uprawnień tracą ważność, o ile podczas pierwszego przeglądu przeprowadzonego zgodnie z art. 3 nie postanowiono inaczej.”;

d) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Jeżeli w danym roku ust. 6 niniejszego artykułu nie ma zastosowania i zachodzi warunek określony w art. 29a ust. 1 dyrektywy 2003/87/WE, uwalnia się z rezerwy 75 mln uprawnień i dodaje się je do liczby uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji przez państwa członkowskie zgodnie z art. 10 ust. 2 tej dyrektywy. Jeżeli w rezerwie znajduje się mniej niż 75 mln uprawnień, na mocy niniejszego ustępu uwalnia się z niej wszystkie uprawnienia. Jeżeli zachodzi warunek określony w art. 29a ust. 1 tej dyrektywy, liczbę przeznaczoną zgodnie z tym

artykułem do uwolnienia z rezerwy rozdziela się równomiernie przez okres trzech miesięcy, który zaczyna się nie później niż dwa miesiące po dacie spełnienia warunku określonego w art. 29a ust. 1 tej dyrektywy ogłoszonej przez Komisję zgodnie ze wspomnianym przepisem akapit czwarty.”

2) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 1a

Rezerwa stabilności rynkowej w odniesieniu do sektora budowlanego, sektora transportu drogowego i sektorów dodatkowych

1. Uprawnienia objęte rozdziałem IVa dyrektywy 2003/87/WE umieszcza się w odrębnej części rezerwy ustanowionej na mocy art. 1 niniejszej decyzji i uwalnia się je z tej części zgodnie z przepisami niniejszego artykułu.

2. Umieszczanie uprawnień w rezerwie na podstawie niniejszego artykułu rozpoczyna się od dnia 1 września 2028 r. Uprawnienia objęte rozdziałem IVa dyrektywy 2003/87/WE umieszcza i przechowuje się w rezerwie oraz uwalnia się z rezerwy odrębnie od uprawnień objętych art. 1 niniejszej decyzji.

3. Odrębną część rezerwy, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, tworzy się w 2027 r. zgodnie z art. 30d ust. 2 akapit drugi dyrektywy 2003/87/WE. Od dnia 1 stycznia 2031 r. niewolnione z rezerwy uprawnienia, o których mowa w tym akapicie, tracą ważność.

4. Każdego roku Komisja publikuje dane na temat łącznej liczby uprawnień znajdujących się w obiegu objętych rozdziałem IVa dyrektywy 2003/87/WE do dnia 1 czerwca kolejnego roku odrębnie od danych dotyczących liczby uprawnień znajdujących się w obiegu zgodnie z art. 1 ust. 4 niniejszej decyzji. Łączna liczba uprawnień znajdujących się w obiegu zgodnie z niniejszym artykułem w danym roku odpowiada skumulowanej liczbie uprawnień objętych tym wydanymi w okresie od dnia 1 stycznia 2027 r., po odjęciu skumulowanych ton zweryfikowanych emisji objętych tym rozdziałem w okresie od dnia 1 stycznia 2027 r. do dnia 31 grudnia tego samego roku oraz wszelkich uprawnień objętych tym rozdziałem anulowanych zgodnie z art. 12 ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE. Dane te zostaną opublikowane po raz pierwszy do dnia 1 czerwca 2028 r.

5. Każdego roku, jeżeli łączna liczba uprawnień znajdujących się w obiegu wskazana w najnowszej publikacji, o której mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, przekracza 440 mln uprawnień, od liczby uprawnień objętych rozdziałem IVa dyrektywy 2003/87/WE przeznaczonych do sprzedaży na aukcji przez państwa członkowskie zgodnie z art. 30d tej dyrektywy odejmuje się 100 mln uprawnień i umieszcza się je w rezerwie na okres 12 miesięcy rozpoczynający się 1 września tego roku.

6. Jeżeli w danym roku łączna liczba uprawnień znajdujących się w obiegu jest mniejsza niż 210 mln, z rezerwy uwalnia się 100 mln uprawnień objętych rozdziałem IVa dyrektywy 2003/87/WE i dodaje się je do liczby objętych tym rozdziałem uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji przez państwa członkowskie zgodnie z art. 30d tej dyrektywy. Jeżeli w rezerwie znajduje się mniej niż 100 mln uprawnień, z rezerwy na mocy niniejszego ustępu uwalnia się wszystkie uprawnienia.

7. Wolumeny, które mają zostać uwolnione z rezerwy zgodnie z art. 30h dyrektywy 2003/87/WE, dodaje się do liczby uprawnień objętych rozdziałem IVa tej dyrektywy, które mają być sprzedane na aukcji przez państwa członkowskie zgodnie z art. 30d tej dyrektywy. Liczba, która ma zostać uwolniona z rezerwy, jest rozdzielana równomiernie przez okres trzech miesięcy, rozpoczynający się nie później niż dwa miesiące od daty spełnienia warunków opublikowanej w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zgodnie z art. 30h ust. 8 dyrektywy 2003/87/WE.

8. Do uprawnień objętych rozdziałem IVa dyrektywy 2003/87/WE zastosowanie mają przepisy art. 1 ust. 8 i art. 3 niniejszej decyzji.

9. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2, 3 i 4 niniejszego artykułu, jeżeli spełniony jest jeden lub oba warunki, o których mowa w art. 30k ust. 1 dyrektywy 2003/87/WE, umieszczenie uprawnień w rezerwie, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, rozpoczyna się od dnia 1 września 2029 r., a terminy, o których mowa w ust. 3 i 4 niniejszego artykułu, odracza się o jeden rok.”;

3) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 3

Przegląd

Komisja monitoruje funkcjonowanie rezerwy w ramach przygotowania sprawozdania, o którym mowa w art. 10 ust. 5 dyrektywy 2003/87/WE. W sprawozdaniu tym należy rozważyć istotne skutki dla konkurencyjności, w szczególności w przemyśle, w tym w zakresie wskaźników PKB, zatrudnienia i inwestycji. W terminie trzech lat od rozpoczęcia funkcjonowania rezerwy, a następnie co pięć lat Komisja, na podstawie analizy prawidłowości funkcjonowania europejskiego rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla, dokonuje przeglądu rezerwy i w stosownych przypadkach przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie odpowiedni wniosek ustawodawczy. W każdym przeglądzie szczególną uwagę zwraca się na wartość procentową służącą określeniu liczby uprawnień, które mają być umieszczone w rezerwie zgodnie z art. 1 ust. 5 niniejszej decyzji, oraz na wysokość progu łącznej liczby uprawnień znajdujących się w obiegu, w tym z myślą o ewentualnym skorygowaniu tego progu współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9 dyrektywy 2003/87/WE, a także na liczbę uprawnień, które mają zostać uwolnione z rezerwy zgodnie z art. 1 ust. 6 lub 7 niniejszej decyzji. W przeglądzie Komisja analizuje również wpływ rezerwy na wzrost, zatrudnienie i konkurencyjność unijnego przemysłu oraz ryzyko ucieczki emisji.”.

Artykuł 3

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 1 niniejszej dyrektywy do dnia 31 grudnia 2023 r. Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 1 stycznia 2024 r.

Jednakże do dnia 30 czerwca 2024 r. państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszych artykułów:

- a) art. 1 pkt 3 lit. ae)–ai) niniejszej dyrektywy;
- b) art. 1 pkt 29 niniejszej dyrektywy, z wyjątkiem art. 30f ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE dodanego tym artykułem; oraz
- c) art. 1 pkt 31 niniejszej dyrektywy dotyczącego załączników III i IIIa do dyrektywy 2003/87/WE, dodanego tym artykułem.

Państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają Komisję o środkach przyjętych zgodnie z pierwszym i drugim akapitem.

Środki przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Sposób dokonywania takiego odniesienia określany jest przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 4

Przepisy przejściowe

Wypełniając zobowiązania określone w art. 3 ust. 1 niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie zapewniają, aby ich przepisy krajowe transponujące art. 3 lit. u), art. 10a ust. 3 i 4, art. 10c ust. 7 dyrektywy 2003/87/WE oraz pkt 1 i 3 w załączniku I do tej dyrektywy w jej wersji obowiązującej w dniu 4 czerwca 2023 r., nadal miały zastosowanie do dnia 31 grudnia 2025 r. Na zasadzie odstępstwa od art. 3 ust. 1 akapit pierwszy zdanie ostatnie państwa członkowskie stosują swoje krajowe środki transponujące zmiany tych przepisów od dnia 1 stycznia 2026 r.

*Artykuł 5***Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 2 stosuje się od dnia 1 stycznia 2024 r.

*Artykuł 6***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 10 maja 2023 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca
R. METSOLA

W imieniu Rady
Przewodnicząca
J. ROSWALL

ZAŁĄCZNIK

1. W załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE wprowadza się następujące zmiany:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Instalacje lub części instalacji wykorzystywane do badań, rozwoju i testowania nowych produktów i procesów nie są objęte niniejszą dyrektywą. Niniejsza dyrektywa nie obejmuje instalacji, w przypadku których w poprzedzającym odpowiednim okresie pięciu lat, o którym mowa w art. 11 ust. 1 akapit drugi, emisje ze spalania biomasy spełniającej kryteria określone na podstawie art. 14 przyczyniają się średnio do powstania ponad 95 % całkowitych średnich emisji gazów cieplarnianych.”;

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Gdy w celu podjęcia decyzji o włączeniu instalacji do EU ETS przeprowadzane są obliczenia dotyczące całkowitej nominalnej mocy cieplnej instalacji, uwzględnia się sumę nominalnej mocy cieplnej wszystkich jednostek technicznych stanowiących część instalacji, w których dochodzi do spalania paliwa. Jednostki takie mogą obejmować wszystkie rodzaje kotłów, palników, turbin, ogrzewaczy, pieców, spalarni, pieców do kalcynacji, pieców do prażenia, pieców, osuszaczy, silników, ogniw paliwowych, urządzeń do spalania z wykorzystaniem pętli chemicznej, pochodni gazowych oraz urządzeń do wychwytywania termalnego lub katalitycznego po spalaniu. W obliczeniach tych nie uwzględnia się jednostek o nominalnej mocy cieplnej poniżej 3 MW.”;

c) w tabeli wprowadza się następujące zmiany:

(i) pierwszy wiersz otrzymuje brzmienie:

„Spalanie paliw w instalacjach o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW (z wyjątkiem instalacji spalania odpadów niebezpiecznych lub komunalnych) Od dnia 1 stycznia 2024 r. spalanie paliw w instalacjach spalania odpadów komunalnych o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW, do celów art. 14 i 15.	Dwutlenek węgla”
---	------------------

(ii) wiersz drugi otrzymuje brzmienie:

„Rafinacja oleju, w której wykorzystywane są jednostki spalania o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW	Dwutlenek węgla”
---	------------------

(iii) wiersz piąty otrzymuje brzmienie:

„Produkcja żelaza lub stali (pierwotny lub wtórny wytop), łącznie z odlewaniem ciągłym, z wydajnością powyżej 2,5 ton na godzinę	Dwutlenek węgla”
--	------------------

(iv) wiersz siódmy otrzymuje brzmienie:

„Produkcja pierwotnego aluminium lub tlenku glinu	Dwutlenek węgla i perfluorowęglowodory”
---	---

(v) wiersz piętnasty otrzymuje brzmienie:

„Osuszanie lub kalcynacja gipsu lub produkcja płyt gipsowo-kartonowych i innych wyrobów gipsowych, przy użyciu możliwości produkcyjnej gipsu kalcynowanego lub suszonego gipsu wtórnego przekraczającej łącznie 20 ton dziennie	Dwutlenek węgla”
---	------------------

(vi) wiersz osiemnasty otrzymuje brzmienie:

„Produkcja sadzy, w tym karbonizacja substancji organicznych takich jak oleje mineralne, smoły, pozostałości krakowania i destylacji, przy zdolności produkcyjnej przekraczającej 50 ton dziennie	Dwutlenek węgla”
---	------------------

(vii) wiersz dwudziesty czwarty otrzymuje brzmienie:

„Produkcja wodoru (H ₂) i gazu do syntezy, przy zdolności produkcyjnej przekraczającej 5 ton dziennie	Dwutlenek węgla”
---	------------------

(viii) wiersz dwudziesty siódmy otrzymuje brzmienie:

„Transport gazów cieplarnianych w celu ich geologicznego składowania w składowisku dopuszczonym na mocy dyrektywy 2009/31/WE, z wyjątkiem emisji objętych innym działaniem określonym w niniejszej dyrektywie	Dwutlenek węgla”
---	------------------

(ix) za ostatnim nowym wierszem, pod linią rozdzielającą, dodaje się wiersz w brzmieniu:

„Transport morski Działalność w zakresie transportu morskiego objęta rozporządzeniem (UE) 2015/757, z wyjątkiem działalności w zakresie transportu morskiego objętej art. 2 ust. 1a oraz, do dnia 31 grudnia 2026 r., art. 2 ust. 1b tego rozporządzenia	Dwutlenek węgla Od dnia 1 stycznia 2026 r., metan i podtlenek azotu”
---	---

2) załącznik IIb do dyrektywy 2003/87/WE otrzymuje brzmienie:

„ZAŁĄCZNIK IIb

Część A

PODZIAŁ ŚRODKÓW Z FUNDUSZU MODERNIZACYJNEGO, O KTÓRYCH MOWA W ART. 10 UST. 1 AKAPIT TRZECI

	Udział
Bułgaria	5,84 %
Czechy	15,59 %
Estonia	2,78 %
Chorwacja	3,14 %
Łotwa	1,44 %
Litwa	2,57 %
Węgry	7,12 %
Polska	43,41 %
Rumunia	11,98 %
Słowacja	6,13 %

Część B

PODZIAŁ ŚRODKÓW Z FUNDUSZU MODERNIZACYJNEGO, O KTÓRYCH MOWA W ART. 10 UST. 1 AKAPIT CZWARTY

	Udział
Bułgaria	4,9 %
Czechy	12,6 %
Estonia	2,1 %
Grecja	10,1 %
Chorwacja	2,3 %
Łotwa	1,0 %
Litwa	1,9 %
Węgry	5,8 %
Polska	34,2 %
Portugalia	8,6 %
Rumunia	9,7 %
Słowacja	4,8 %
Słowenia	2,0 %”;

3) w dyrektywie 2003/87/WE dodaje się załączniki III i IIIa w brzmieniu:

„ZAŁĄCZNIK III

DZIAŁANIE OBJĘTE ZAKRESEM ROZDZIAŁU IVa

Działanie:	Gazy cieplarniane
<p>Dopuszczenie do konsumpcji paliw wykorzystywanych do spalania w sektorze budowlanym i sektorze transportu drogowego oraz w sektorach dodatkowych. Działanie to nie obejmuje:</p> <p>a) dopuszczenia do konsumpcji paliw wykorzystywanych w działaniach wymienionych w załączniku I, z wyjątkiem spalania w ramach działań dotyczących transportu gazów cieplarnianych w celu ich geologicznego składowania zgodnie z wierszem dwudziestym siódmym tabeli w tym załączniki lub wykorzystywania do spalania w instalacjach wyłączonych zgodnie z art. 27a;</p> <p>b) dopuszczenia do konsumpcji paliw o współczynniku emisji równym zero;</p> <p>c) dopuszczenia do konsumpcji odpadów niebezpiecznych lub komunalnych wykorzystywanych jako paliwo.</p> <p>Sektor budowlany i sektor transportu drogowego odpowiadają następującym źródłom emisji zdefiniowanych w wytycznych IPCC dotyczących krajowych wykazów gazów cieplarnianych z 2006 r., z uwzględnieniem następujących niezbędnych zmian w tych definicjach:</p> <p>a) elektrociepłownie (kod kategorii źródła 1A1a ii) i ciepłownie (kod kategorii źródła 1A1a iii), pod warunkiem że produkują ciepło w odniesieniu do kategorii w lit. c) i d) niniejszego akapitu albo bezpośrednio, albo za pośrednictwem systemów lokalnego ogrzewania;</p>	Dwutlenek węgla
<p>b) transport drogowy (kod kategorii źródła 1A3b), z wyjątkiem korzystania z pojazdów rolniczych na drogach utwardzonych;</p> <p>c) usługi komercyjne i publiczne (kod kategorii źródła 1A4a);</p> <p>d) mieszkania (kod kategorii źródła 1A4b).</p>	

Działanie:	Gazy cieplarniane
Sektory dodatkowe odpowiadają następującym źródłom emisji zdefiniowanym w wytycznych IPCC dotyczących krajowych wykazów gazów cieplarnianych z 2006 r.: a) przemysł energetyczny (kod kategorii źródła 1A1), z wyłączeniem kategorii określonych w pkt 2 lit. a) drugiego akapitu niniejszego załącznika; b) przemysł wytwórczy i budownictwo (kod kategorii źródła 1A2).	

ZAŁĄCZNIK IIIa

DOSTOSOWANIE WSPÓŁCZYNNIKA LINIOWEGO REDUKCJI ZGODNIE Z ART. 30c UST. 2

1. Jeżeli średnie emisje zgłoszone na podstawie rozdziału IVa za lata 2024–2026 są wyższe o więcej niż 2 % w porównaniu z ilością na 2025 r. określoną zgodnie z art. 30c ust. 1, oraz jeżeli różnice te nie wynikają z różnicy mniejszej niż 5 % między emisjami zgłoszonymi na podstawie rozdziału IVa a danymi z wykazu dotyczącego emisji gazów cieplarnianych w Unii w 2025 r. z kategorii źródeł UNFCCC w odniesieniu do sektorów objętych rozdziałem IVa, współczynnik liniowy redukcji oblicza się poprzez dostosowanie współczynnika liniowego redukcji, o którym mowa w art. 30c ust. 1.

2. Współczynnik liniowy redukcji dostosowany zgodnie z pkt 1 ustala się w następujący sposób:

$$LRF_{adj} = 100\% * [MRV_{[2024-2026]} - (ESR_{[2024]} - 6 * LRF_{[2024]} * ESR_{[2024]})] / (5 * MRV_{[2024-2026]}), \text{ gdzie,}$$

LRF_{adj} to dostosowany współczynnik liniowy redukcji;

$MRV_{[2024-2026]}$ to średnia zweryfikowanych emisji zgłoszonych na podstawie rozdziału IVa w latach 2024–2026;

$ESR_{[2024]}$ to wartość dotycząca emisji w 2024 r. określona zgodnie z art. 30c ust. 1 w odniesieniu do sektorów objętych zakresem rozdziału IVa;

$LRF_{[2024]}$ to współczynnik liniowy redukcji, o którym mowa w art. 30c ust. 1.”;

4) w załączniku IV do dyrektywy 2003/87/WE wprowadza się następujące zmiany:

a) w części A sekcja „Obliczanie” wprowadza się następujące zmiany:

(i) ustęp trzeci ostatnie zdanie „Współczynnik emisji dla paliwa roślinnego wynosi zero.” otrzymuje brzmienie:

„Współczynnik emisji dla biomasy, która spełnia kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w odniesieniu do wykorzystania biomasy ustanowione dyrektywą (UE) 2018/2001, z wszelkimi niezbędnymi dostosowaniami do zastosowania na mocy niniejszej dyrektywy, jak określono w aktach wykonawczych, o których mowa w art. 14 niniejszej dyrektywy – wynosi zero.”;

(ii) ustęp piąty otrzymuje brzmienie:

„Wykorzystywane są standardowe współczynniki utleniania opracowane na mocy dyrektywy 2010/75/UE, chyba że operatorzy mogą wskazać, iż szczególnie ze względu na działalność współczynnik jest bardziej odpowiedni.”;

b) część B sekcja „Monitorowanie emisji ditlenku węgla” ustęp czwarty ostatnie zdanie „Współczynnik emisji dla paliwa roślinnego wynosi zero.” otrzymuje brzmienie:

„Współczynnik emisji dla biomasy, która spełnia kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w odniesieniu do wykorzystania biomasy ustanowione dyrektywą (UE) 2018/2001, z wszelkimi niezbędnymi dostosowaniami do zastosowania na mocy niniejszej dyrektywy, jak określono w aktach wykonawczych, o których mowa w art. 14 niniejszej dyrektywy – wynosi zero.”;

c) dodaje się część C w brzmieniu:

„CZĘŚĆ C

Monitorowanie i raportowanie emisji związanych z działalnością, o której mowa w załączniku III

Monitorowanie emisji

Emisje monitoruje się za pomocą obliczeń.

Obliczanie

Emisje oblicza się za pomocą następującego wzoru:

Paliwo dopuszczone do konsumpcji × współczynnik emisji

Paliwo dopuszczone do konsumpcji obejmuje ilość paliwa dopuszczonego do konsumpcji przez podmiot objęty regulacją.

Stosuje się standardowe współczynniki emisji określone przez IPCC, zaczerpnięte z wytycznych IPCC z 2006 r. (IPCC Inventory Guidelines) lub kolejnych uaktualnionych wersji tych wytycznych, chyba że współczynniki emisji dla poszczególnych paliw, określone przez niezależne akredytowane laboratoria za pomocą akceptowanych metod analitycznych, są bardziej dokładne.

Dla każdego podmiotu objętego regulacją i każdego rodzaju paliwa wykonuje się odrębne obliczenie.

Składanie sprawozdań dotyczących emisji

Każdy podmiot objęty regulacją podaje w swoim sprawozdaniu następujące informacje:

A. Dane identyfikacyjne podmiotu objętego regulacją, w tym:

- nazwę podmiotu objętego regulacją,
- adres, zawierający kod pocztowy oraz kraj,
- rodzaje paliw, które dopuszcza do konsumpcji, oraz prowadzone przez niego działania, w ramach których dopuszcza te paliwa do konsumpcji, uwzględniając wykorzystywaną technologię,
- adres, numer telefonu, numer faksu i adres poczty elektronicznej osoby do kontaktów, oraz
- nazwę właściciela podmiotu objętego regulacją, lub jakiegokolwiek spółki dominującej.

B. Dla każdego rodzaju paliwa dopuszczanego do konsumpcji i wykorzystywanego do spalania w sektorach, o których mowa w załączniku III, dla którego oblicza się emisje:

- ilość paliwa dopuszczonego do konsumpcji,
- współczynniki emisji,
- emisje całkowite,
- wykorzystanie(-a) końcowe paliwa dopuszczonego do konsumpcji, oraz
- niepewność.

Państwa członkowskie podejmują środki w celu koordynacji wymogów w zakresie sprawozdawczości z jakimikolwiek istniejącymi wymogami w zakresie raportowania w celu zminimalizowania obciążenia przedsiębiorstw.”;

5) w załączniku V do dyrektywy 2003/87/WE dodaje się część C w brzmieniu:

„CZĘŚĆ C

Weryfikacja emisji związanych z działalnością, o której mowa w załączniku III

Zasady ogólne

1. Emisje związane z działalnością, o której mowa w załączniku III, podlegają weryfikacji.
2. W procesie weryfikacji uwzględnia się raport, o którym mowa art. 14 ust. 3, oraz monitorowanie w poprzednim roku. W ramach procesu ocenia się rzetelność, wiarygodność i dokładność systemów monitorowania oraz zgłoszonych danych i informacji dotyczących emisji, a w szczególności:
 - a) informacje dotyczące zgłoszonych paliw dopuszczonych do konsumpcji i powiązane obliczenia;

- b) dobór oraz sposób wykorzystania współczynników emisji;
 - c) obliczenia wykorzystywane do określenia emisji ogólnych.
3. Zgłoszone emisje można potwierdzić tylko pod warunkiem, że rzetelne i wiarygodne dane umożliwiają ustalenie poziomu emisji z wysokim stopniem pewności. Uzyskanie wysokiego stopnia pewności wymaga od podmiotu objętego regulacją wykazania, że:
- a) zgłoszone dane nie są niespójne;
 - b) dane zgromadzono zgodnie z obowiązującymi normami naukowymi; oraz
 - c) odpowiednia dokumentacja podmiotu objętego regulacją jest kompletna oraz spójna.
4. Weryfikator otrzymuje dostęp do wszystkich miejsc i informacji związanych z przedmiotem kontroli.
5. Weryfikator bierze pod uwagę, czy podmiot objęty regulacją jest zarejestrowany w unijnym systemie ekozarządzania i audytu (EMAS).

Metodyka

Analiza strategiczna

6. Weryfikacja opiera się na analizie strategicznej wszystkich ilości paliw dopuszczonych do konsumpcji przez podmiot objęty regulacją. W związku z tym weryfikator musi uzyskać pełen obraz wszystkich działań, za pośrednictwem których podmiot objęty regulacją dopuszcza paliwa do konsumpcji, i ich znaczenia pod względem emisji.

Analiza procesu

7. W stosownych przypadkach weryfikacja przedłożonych danych i informacji odbywa się w obiekcie podmiotu objętego regulacją. Do ustalenia wiarygodności zgłoszonych danych i informacji weryfikator wykorzystuje kontrole na miejscu.

Analiza ryzyka

8. Weryfikator analizuje wszystkie metody, za pomocą których podmiot objęty regulacją dopuszcza paliwa do konsumpcji, aby ocenić wiarygodność danych dotyczących całkowitych emisji podmiotu objętego regulacją.
9. Na podstawie tej analizy weryfikator jednoznacznie wskazuje wszelkie elementy obarczone wysokim ryzykiem błędu oraz inne aspekty procedury monitorowania i raportowania, które mogą przyczyniać się do pojawiania się błędów w ustalaniu ogólnego poziomu emisji. Obejmuje to w szczególności obliczenia niezbędne do ustalenia poziomu emisji z poszczególnych źródeł. Szczególną uwagę zwraca się na elementy obarczone wysokim ryzykiem błędu oraz na wyżej wspomniane aspekty procedury monitorowania.

10. Weryfikator bierze pod uwagę wszelkie skuteczne metody kontroli zastosowane przez podmiot objęty regulacją w celu zminimalizowania poziomu niepewności.

Sprawozdanie

11. Weryfikator przygotowuje sprawozdanie z procesu weryfikacji, w którym ocenia, czy sprawozdanie złożone na podstawie art. 14 ust. 3 jest wystarczające. Sprawozdanie to obejmuje wszystkie zagadnienia istotne z punktu widzenia przeprowadzonych prac. Sprawozdanie na podstawie art. 14 ust. 3 można uznać za wystarczające, jeśli w opinii weryfikatora zgłoszone emisje całkowite nie odbiegają znacząco od stanu faktycznego.

Minimalne wymagania dotyczące kompetencji mające zastosowanie do weryfikatora

12. Weryfikator jest niezależny od podmiotu objętego regulacją, wykonuje swoje czynności w sposób rzetelny, obiektywny i profesjonalny oraz posiada wiedzę na temat:
- a) przepisów niniejszej dyrektywy, jak również odpowiednich norm i wytycznych przyjętych przez Komisję na podstawie art. 14 ust. 1;

- b) wymogów prawnych, regulacyjnych i administracyjnych istotnych w odniesieniu do działań objętych weryfikacją; oraz
 - c) generowania wszystkich informacji dotyczących wszystkich sposobów, za pomocą których podmiot objęty regulacją dopuszcza paliwa do konsumpcji, a w szczególności informacje na temat gromadzenia, pomiaru, obliczania i zgłaszania danych.”
-